

311338

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 }
సంపుటము ౧౫ }

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ నవంబరు నెల 3-వ తేది గురువారము
శ్రీ స్రాభ వనామనంవత్సర కార్తీకమాస శుద్ధ సవతి.

No. 179
సంచిక ౧౭౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు
యోగ్యతాపత్ర ములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పున, వాయు పోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బెరదోలును,
పోట్ల బోగొట్టును, బెడుకుల భేదించును,
వాపుల చూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు సంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బె 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుంచదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు
తేక
249, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బాంబాయి.

కావలెను

ఏజంట్లు, ట్రావెలింగు ఏజంట్లు, చీఫ్ ఏజంట్లు, భీమా
కంపెనీల పనలబడుము అనుభవము గలవారు, వ్యాపార
మును లేగల శక్తిగలవారు, మొదలగువారు కావలెను. నగదు
ధరావత్తుకింద చెల్లించవలెను. యోగ్యత ననుసరించి నీతి
మయ్యబడును.

Apply to—Mr. S. KABBOR B. A., S. S. (Land) Asst.
Manager (on deputation), or Dr.
R. P. AIYER Supdt., General Assurance Society Ltd., 44
Lingi Chetty St. Madras.

శాస్త్రాత్మకమైన జ్యోతిషం

భవిష్యత్తును గురించి 6 వ్యాయమైన ప్రశ్నలకు బదులు
ప్రాయలుకు రూ॥ 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0. పంచత్వర
ఫలము ప్రాయలుకు రూ॥ 5-0-0. వీ. పీ. ఖచ్చెలు శేరు.
ప్రశ్నప్రాయుకాలము తెలుపవలయును. సర్వకార్యములందు
జయము నొనగు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యకవచము రూ॥ 2-8-0.

శ్రీ శివసుబ్రహ్మణ్యజ్యోతిషకవచ నిలయము.

8860

తిరు త్తణి, చిత్రాకుజిల్లా.

వసంతకుసుమాకరము

ఇది ఆరోగ్యమునుగోరు ప్రతిమానవుడు నేనింపలేగదా.
ప్రమేహము, క్షయ, పాండువు, మాత్రవ్యాధులు, వాతమున
మంట, అందు తీసివదార్థము, వీనినిబోగొట్టును. అత్యుత్తమ
మైన రసాయ, నామధము. యె తులం 1కి రు 30-0-0.
అర్చరసాయనశాల ముక్త్యాల (కృష్ణా)

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భన్మప్రకాశిక రు. 1.
(2046) డాక్టరు. శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

4154 మీ జాతకచక్రముయొక్క నకలు గాని లేక పుట్టిన
తేదీ సరియైనకాలము తెలియబరచినయెడల ఫలితములు వ్రా
యబడును. జాతకము పూర్తిగా దశాంత్యశలతో వ్రాయుటకు
15 రూపాయలును, 1 దశాంత్యశలతో వ్రాయుటకు 8 రూపాయ
లును, 1 పంచత్వరమునకు 8 రూపాయలును తీసికొనబడును.

శ్రీ వెంకటేశ్వర జ్యోతిషనిలయము, బెజవాడ.

నాగపూర్ పైసీరు ఇన్సూరెన్సు

కంపెనీ, లిమిటెడ్

హెడ్ ఆఫీసు-నాగపూర్ సిటీ

మేనేజింగు డైరెక్టరు:—రాధేషియమ్ వాషీ
మొదట వాల్మీయేషకలోనే బోనస్ ఇవ్వగలిగిరి.

నెలలలో పరగణాలలోను వీహర ప్రాంతములలోను
అభివృద్ధిలో నున్న ఇండియా భీమాకంపెనీ.

మద్రాసు ర జానీయం దంతటను, నై బామ్ రాజ్యము
నందును ప్రతిశిల్లాకు చుక్కలైట్టియు సామర్థ్యము గలిగినట్టియు
ఏజంట్లు కావలెను.

Apply to:—

The Sjeeva & Co.

Chief Agent, Mount Road, Madras.

ఏలాటి నష్ట కష్టములులేక లాభకారియైన దుకాణమందే

మీ లావాదేవి యుండవలెను!

(4)

అట్లు చేయగోరనచో తప్పక ఈ దిగువ వికాసమునకే గండు

సవరం బంగారుకు, సీమవెండికి పూచీ నివ్వబడును. లేని నగలు నకాలమునకు తయారుచేసి యివ్వబడును. మీకెట్టి కష్టము నుండును. బిజలు,
తంతివిలాసము } ధనవంతులను వ్యత్యాసము మాకులేదు. ప్రజలందరికిని సౌకర్యము కలిగించుటయే మా ముఖ్యోద్దేశము. }
“ఉమ్మిడియార్” } ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు 25, నై బాబూచాకోడు, మద్రాసు. } పెన్సిఫోను
నెం. “2802”

వైశ్యా చూడరన్ హోటల్

శ్రీ శివవిద్య నాయకన్ వీధి, మద్రాసు.

(వైశ్యులకు మాత్రమే)

సౌందర్యమహులకు ఎదుట.

ఇది ప్రత్యేకముగా వైశ్యుల సౌకర్యమునకే ఏర్పాటుచేయబడినది. మిక్కిలి శుచిగాను, ఆచారవ్యవహారములకు తగినట్లుండును. ఇప్పటికి వచ్చినవా రెల్లరును తృప్తిచెందియున్నారు.
విశ్రాంతి పరీక్షించి చూడుడు. ప్రాప్తెటరు, వి. రంగయ్య శెట్టి.

కృష్ణాజిల్లా యెన్ని కలకేసు

బందరులో విచారణ జరుగుట

(స్వకీయవిశేషం)

31-10-27 విచారణ

129 వ సాక్షి ఎం. ధర్మారావుగారు ప్రిసెడింగ్ ఆఫీసరు, జావదేవరపల్లి పోలింగ్ స్టేషన్

గత యెన్నికలలో బావదేవరపల్లి స్టేషనులో ప్రిసెడింగ్ ఆఫీసరును, గడవిడగ నన్నదని తెలియచేసిరి. బహుశా మధ్యాహ్నము తెలియపరచియుండును. నేను గేటువద్దకువెళ్లి ఆక్కడవున్నవారిని దూరముగ పొన్నుని చెప్పితిని. ఆరోజున నాకు పిటిషను యెవరును యిచ్చియుండలేదు. వోట్లు ఇయ్యకుండా యె వచ్చెనా వెల్లిపోయిరేమో నాకు తెలియదు. ఆ రోజున వడ్లమాడి బాలకృష్ణయ్య పోలింగు ఆఫీసరు.

క్రాస్ పరీక్ష

ఆగడవిడ యెన్ని గంటలకు ప్రారంభమైనదో నాకు తెలియదు. ఉదయము అంతగా పనిలేదు. వోట్లకు చాలమంది రాలేదు. రిక్త తరువాతకుడ యెవరును రాలేదు. నేను పని లేక వూరకనే కూర్చున్నాను. 11 మొదలు 2 గంటలవరకు చాలమంది వోట్లకు వచ్చిరి. అప్పుడు మాత్రమే యాకంప్లం యింటు వచ్చినది. స్త్రీవోటరులకుడ వచ్చిరి. వారివద్దనుంచి యేమి కంప్లయింటు లేదు.

పునర్విచారణ

11 మొదలు 2 అంపున విక్రాంతి యొక గంట కలదు.

స్వా:- పోలింగ్ ఆఫీసరు పిటిషను మీకు యిచ్చినట్లును వ్రేలుకు చెబుతగిలినట్లును చెప్పియున్నాడు.

సా:- వ్రేలిమీద చెబు పోలింగ్ రోజుకు ముందు రోజున తగిలినది. పిన్ పోస్ట్ బెల్టుమండగా రామచంద్రవంశే నవద్ద చెబుతగిలినది. పిటిషన్ నాకు యిచ్చియుండలేదు.

సుందరరామయ్యగారి ప్రచారము. 180 సాక్షి కంఠము నేసి వెంటరంగయ్యగారు, నాగాయతిప్ప.

నాకు రావుసాహెబు బిరుదు నిచ్చినారు. 800 యొక రమల భూమి యున్నది. సర్కారువారు బంగారు పొన్ను కర్ర బహుమానముగ నిచ్చియున్నారు. 1926 సంవత్సరం మే మాసములో మీర్జాపురం రాజాగారు వచ్చిరి. వారితోకూడ ఇనుగంటి రాజగోపాలరావుగారు మరికొందరు జమీందారి బంధువులు జిల్లాబోర్డు హెడ్ క్వార్టర్ల నరసింహశాస్త్రిగారు వచ్చినారు. వీరంతా హాయింటికీ వచ్చినారు. నాతో నర సింహశాస్త్రిగారు రాజగోపాలరావుగారును మీర్జాపురం రాజాగారు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగ నియమింపవలెనని అభిప్రాయము కలిగియున్నారని చెప్పిరి. నాకక్కరలేదని చెప్పినాను. బోర్డులో చాలకాలమునుంచి వున్నాను. అందు వలన అక్కరలేదన్నాను. తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగ యెప్పుడును వుండలేదు. రాజాగారు తక్కిన వారును నేను అవనిగడ్డవెల్లి నాము. అవనిగడ్డలో టీపార్టీ జరిగినది. టీపార్టీ జరి గించింది నేను రామసాస్వామిగారు నారయ్యగారు. మాతరపున పది చేసినది వోటేటి సుంద్రరామయ్యగారు. సుంద్రరామయ్య గారు బోర్డు హైస్కూలు హెడ్ మాస్టరు. పెద్దమనుష్యులు గనుక టీపార్టీ చేసినారు. ఇంక వేరుకారణము లేదు. నేను అక్కడేన్నపిమ్మట మండల రామసాస్వామిగారు బోర్డు ప్రెసి డెంటు అయినారు.

క్రాసుపరీక్ష

టిపార్టీ మాతరపున యేర్పాటు చేయమని సుంద్రరా మయ్యగారిని అడిగినాము.

స్వా:- ఆ విషయము మీకు నిశ్చయముగా జ్ఞాపక మున్నదా? సుంద్రరామయ్యగారు టీపార్టీ మీచేత చేయించి యుండవచ్చును. అవిషయమును చెందు ఉత్తరము లున్నవి. మీరే టీపార్టీ యేర్పాటుచేసేయెడల మీరు చందాలు వసూలు చేయవలసిన పనిలేదు. మీరే ఒక్క-చెక్కు యిచ్చిన పరి పోవును. మీకు 800 యొకరమల భూమి యున్నదనికూడ చెప్పియున్నాడు.

సా:- సుంద్రరామయ్యగారు యేర్పాటు చేసిన టీ పార్టీలో మేముకూడా (Mingle) అయినాము.

స్వా:- Initiative Personal ఆయనలోనే వున్నది

ఘంటసాల చెరువు వృత్తాంతము

181 వసాక్షి వేమూరి వెంకయ్యగారు, ఘంటసాల.

మాకు నూరుయొకరమల భూమి యున్నది. 10 సంవ త్సరములనుంచి యూనియన్ చెయ్యబడ్డది. నాకు వోటువున్నది. మీర్జాపురం రాజాగారు వస్తారని మాకు రాజాగారు పుత్తరం వ్రాసినారు. ఆ ప్రకారం వారు వచ్చినారు. మా యింటివద్దకు వచ్చినారు. వారును కొండపల్లి బుచ్చయ్య ఇనుగంటి రాజగో పాలరావుగారు కూడా వచ్చిరి. అంతా స్కూలుకు వెళ్లి నా ము. వారు కాన్సిలు మెంబరుగ నిలబడుమన్నారని వోట్లయ్య వలసిందని బుచ్చయ్యగారు చెప్పినారు. గ్రామస్థులంతా రాలే దు. వచ్చినతరువాత ఆలోచిస్తామని చెప్పినాను. గ్రామస్థులకు పున్నయిబ్బందులను చెప్పుకున్నాము. వారు వచ్చినపుడు లో కలుపుకుచెరువు క్రవ్వించుచున్నాను. చెరువు దగ్గరనే స్కూ లువున్నది. గ్రామము పెద్దది. చెరువు అవసరము డబ్బువెంటనే యిచ్చేటట్లు చేస్తాను. అగిష్టంటు ఇంజనీరుతో చెపుతాను. పని త్వరలోనే పూర్తి అవుతుందని రాజాగారు చెప్పినారు. వారు వెళ్ళకపుర్యము విజ్ఞాపనపత్రముమీద నేను వేమూరి చన్నయ్య గారు సంతకములు చేసినాము. రాజాగారు వెల్లిపోయినతరు వాత గ్రామస్థులంతా ఒకచోట చేరితిమి. వారి కీవిషయము చె ప్పితిని. జమీందారుగారికి వోట్లయ్యటకు రయితులు ఒప్పుకో లేదు. జమీందారులకు ప్రత్యేకసానముండగా జనరలుకాం ప్టియ్యయ్యంకి వారే నిలబడవలెనని రయితులు అడిగినారు. ఈవిషయము రాజాగారికి తెలియపరచినాను. ఉత్తరము రిజనరుచేసి పంపియున్నట్లు జ్ఞాపకము.

రా:- రాజాగారిని ఆజ్ఞాబు తెమ్మని పనును చేసి నాము.

జ:- రాజాగారివత్తుమున జాబు వచ్చుటలేదు.

స్వా:- అసలే జాబు రాజాగారికి రాలేదందురా? లేకజాబు యిచ్చటికి రాలేదందురా?

జ:- ఏసంగతిని నిర్ధరించి చెప్పలేను. మాజూరుఆఫీ సుకు అటువంటి జాబు రాలేదు.

స్వా:- ఇది Personal letter మాజూరు ఆఫీసుకు రావలసిన అవసరము లేదు.

సా:- వారు వచ్చి వెల్లివతరువాత మాడు రోజులకు మీటింగు జరిగినది. చెరువు క్రవ్వలు 1926 జూన్ లో పూ ర్తి అయినది. వేమూరి సీతారామయ్య కంట్రాక్టరు. ఆతను లోకలుఫండు కంట్రాక్టరుకాడు. ఈపనికొరకు గ్రామస్థులు ప్రత్యేకముగ సాతని నియమించినారు. ఆచెరువుపనినిమి త్తము 500 మాత్రమే యిచ్చిరి. 1700 రూపాయలు రావలసి యున్నది. ఇంతవరకును ఆమొత్తము యిచ్చియుండలేదు.

క్రాస్ పరీక్ష

సా:- రాజాగారు రావటం సరాసరి మాయింటికీ, అక్కడ నుంచి స్కూలుకు తీసుకువెళ్లి నాను. రాజాగారిని ప్రజలకు కూడ తీసుకువెళ్లి నాను. చెరువు తాలూకాబోర్డువారిది. చెరువు యూనియను ప్రదేశములలోనే యున్నది. తాలూకాబోర్డుకు చెరువును స్వాధీనము చేసికొనమని అర్జియిచ్చినాము. యూని యను పెట్టక పూర్వ మే తాలూకా బోర్డు స్వాధీనము చేసికొనినది. తాలూకా బోర్డు వారు కొంత మొత్తముమాత్రమే కాంక్షను చేసినారని విన్నాను. కంట్రాక్ట రును నియమించేసరికి యెంతమొత్తము కాంక్షనుచేయబడినదో నాకు తెలియదు. కంట్రాక్టరువద్దనుంచి బాండు వ్రాయించి పు చ్చుకున్నాము. తీసికొన్న లేదీ జ్ఞాపకములేదు. బాండుతీసికొ ని వెంటనే తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికి పంపినాము. బాండు వ్రాసిప థెవరిపేరునో నాకు తెలియదు. వ్రాసినపుడు నేను లేను. ప్రాథమికపనినని కాగితము పంపితిమి. ఎంత మొ త్తమునకు వ్రాసినది నాకు తెలియదు. వ్రాయమని చెప్పినాను. వ్రాసితినిని ఆయన నాకు తెలియచేసినారు. రాజాగారికి ఒక రిజిస్టరు జాబుమాత్రమే వ్రాసినాను. దరిమిలాను రాజా గారికి తెలియచేయలేదు. గంటసాల లక్ష్మయ్య నాతమ్ముడు. ఆయన కాంగ్రెసుపక్షము పనిచేసినో లేదో నాకు తెలియదు. ఆయన కాంగ్రెసులో మెంబరు అవునో కాదో నాకు తెలియ దు. బ్రహ్మయ్యగారుబంధువు. వారు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెం టుఅయినపిమ్మట యామొత్తము కాంక్షను, బోర్డులోనే చేయ బడినది. రాజాగారు గంటసాలలో చెప్పినపుడు సామ్యునిష యములో మాకేధయమునలేదు. చెరువుకు సామ్యునుగిరించి రాజాగారిని యడుగలేదు. తరువాత కొండపల్లి బుచ్చయ్యగా రు అపుత్రపురు రాజాగారికి వోట్లు క్రాస్వాసుచేయనిమిత్త ము వచ్చినాడు. రెండుపర్యాయములు మాయింటికీ వారి సోద రియంటికీనికూడవచ్చారు. మాగ్రామంలో వోటులు రాజాగా

రికియ్యరని ఆయనే తెలుసుకున్నారు. మేము చెప్పలేను. తెలి సినతరువాత మరలవోటులు అడుగలేదు. రాజాగారువెల్లిపోయి నపిమ్మట బుచ్చయ్యగారు తిరిగి మాగ్రామంరాలేదు. మాపూరం తా కాంగ్రెసు మెంబరులుకారు. ముగ్గురో నలుగురో కాంగ్రెసు మెంబర్లుగ వున్నారు.

192 వసాక్షి వేమూరి సీతారామయ్యగారు

గంటసాల

నాకు 20 యొకరమల భూమియున్నది. గతయెన్నికల లో రెడ్డిగారు తప్ప తక్కినవారంతా వచ్చినారు. నేను వోటరు ను. రాజాగారు స్వయముగ వచ్చినారు. బుచ్చయ్యగారు రా జాగారినిగూర్చి వచ్చినవారికి తెలియపరచినారు. రాజాగారు కృష్ణాజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు. కాసనపథయెన్నికలలో నిల బడినారు. ప్రజలకిప్పుడు చాల సదుపాయములు చేయుచున్నా రు. వోట్లచ్చేయెడల యెంతో సదుపాయముచేస్తారు కనుక వోట్లయ్యవలసినదని బుచ్చయ్యగారు చెప్పినారు. గ్రామమున పలు గొత్తపాటి వెంటనరసింహంగారు గ్రామముయొక్క కష్టసుఖములు అన్నిటిని చెప్పినారు. అప్పటికి చెరువుపని మేము చేస్తున్నాము. ఆచెరువును చూచి చాలఅవసరము యినదేయనియు పని వెంటనేపూర్తి చేయించేటట్లు చేస్తా మనియు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారితో చెప్పి డబ్బు వెంటనే పంపేటట్లు చేస్తా ననియు ఇంజనీరును పంపిస్తాననియు రా జాగారు చెప్పినారు. గ్రామస్థులతరపున పెత్తనదారులు ఆలోచిస్తామని చెప్పినారు. చెరువుపని 25-6-26 న పూర్తి అయినది. ఎన్నిమేటు రు 2200 లు. అందులో రు 482 లు గతమార్చిలో యియ్యబడినది. నేను కంట్రాక్టరును. మిగతామొత్తము యంతవరకు ముట్టలేదు. రా జాగారువచ్చి వెల్లివవెంటనే గ్రామస్థులు సమావేశమయి రా జాగారికి వోట్లయ్యవద్దని తీర్మానించినందున వేమూరి వెంక య్యగారు విజ్ఞాపన పత్రకమీత తనసంతకమును ఉపసంహ రించుకొనుచు రాజాగారికి రిజిస్టరు ఉత్తరము వ్రాసినారు. ఆకారణమున మండల రామసాస్వామిగారిద్వారా డబ్బు ఇయ్య కుండా ఆపించినారు. రిజిస్టరు ఉత్తరమునకలు కృష్ణా ఆంధ్ర పత్రికలకు పంపినారు. కొండపల్లి బుచ్చయ్యగారు మంత్రిపా లేంకాపురముకొరకువచ్చారు. ఆయనను దరిమిలా బందరు వోట లులో కలుసుకున్నాను. రిజిస్టరు వోట్లయ్యుచిన్నందుకు ఆక్షే పించి మీకుమీరే అపకారము చేసుకున్నారు. చెరువుడబ్బు మీ రుప్పుచ్చుకొనలేరు అని బుచ్చగారు చెప్పినారు. ఈసామ్యును గురించి మండలి రామసాస్వామిగారువద్దకు నేను చాలపర్యాయము లువెళ్లి నాను. వెంకయ్యగారుకూడవచ్చినారు. మాస్వామి అని వారు జవాబు చెప్పేవారు. తరువాత బడ్జెటుకమిటీ (1927-వ మార్చిలో) మీటింగుకు వెళ్లి నాను. వారితో చెరువునుగిరించి ప్రావిజన్ చేయించవలసినదని చెప్పుకున్నాను. ఆకమిటీలో బ్యారిష్టరు జగన్నాథరావుగారు మెంబరు. జగన్నాథరావుగారితో స్వయముగ చెప్పుకున్నాను. చెరువువిషయము యెన్నిక పిటిషనులో చేర్చినారు. మీకు డబ్బు రాదని చెప్పినారు. బడ్జెటు మీటింగు రేపనగాతా లూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు రమణయ్యనాయుడుగారింటికీ నేను లక్ష్మయ్యగారును వెళ్లి నాము. లోపల రామసాస్వామిగారురేంజి ఆఫీసరు రమణయ్యనాయుడుగారు బడ్జెటు లెక్కలను తయారు చేయుచున్నారు. కొంచెము అగి అడుగుదామని బయ టకూర్చున్నాము. బయట కూర్చున్నవారెవరిని రామసాస్ వామిగారు రేంజి ఆఫీసరును అడుగుమండగా విన్నాను. గంట సాల చెరువువిషయములో వచ్చినారని ఆయన చెప్పినాడు. పాపము డబ్బువస్తుందని యింకా ఆశివదుకోలేదు కాబోలు అని రామసాస్వామిగారు చెప్పుమండగా విన్నాను. కొంతసేపటికి వా రు లేవగా కలిసికొని చెప్పుకొనినాము. ఈబడ్జెటులో మీర వకాశము లేదని రమణయ్యనాయుడుగారు చెప్పినారు. అందు కు వారేమి కారణము చెప్పలేదు. ఈవిషయములో తాలూ కాబోర్డువారికి చాల అర్జీలు పెట్టుకున్నాము.

క్రాస్ పరీక్ష

రాజాగారువచ్చారని విని నాఅంతట నేనే బోర్డుస్కూ లుకు వెళ్లి నాను. మూడు 30 మంది చేరియుంటారు. పైన చెప్పిన పురోధాతముతో వోట్లుఅడిగినారు. ఉపాధ్యక్షునకు బహుళగ మేము పువన్యాసము లియ్యలేదు. మాకు చేతనుకావు ఆలోచిస్తామని చెప్పినాము. మాగ్రామములో కాంగ్రెసు మెం బర్లు అయిదారుగురు వుంటారు. గంటసాల బలమయిన కాంగ్రె నుప్రదేశమేమో నేను చెప్పలేను. రాజాగారికియ్యకూడదని ఆరాత్రే తీర్మానించుకున్నాము. చెరువు బాండు 17-6-26 న వ్రాసి యిచ్చియున్నాను. మే ఆఖరువారములో పని ప్రారం

భించినాము. అప్పటికి డబ్బువిషయములో తఖరారు రాలేదు. రాజాగారు మా గ్రామము వచ్చేసరికి డబ్బురాదని భయము లేదు. చెరువుకు డబ్బు యిప్పించమని మేము రాజాగారిని కోరలేదు. చెరువుపనిని చూచి రాజాగారు వారంతటవారే డబ్బు యిప్పించుతామని చెప్పినారు. ఈ చెరువుకు 1926-27 లో అల్లాటుమెంటు రు 500 లు 1925-26 లో రు 900 లు రెండవ సంవత్సరము వచ్చుసరికి రు 900 లను 500 కు తగ్గించినారు. అప్పుడు 500 చాలవనియు అల్లాటు మెంటు యెందుకు తగ్గించవలసివచ్చినదనియు అడుగలేదు తరువాత యడవల్లి దక్షిణామూర్తి గారిని ఇంజనీరుగారిని కలుసుకున్నాను. ఇంజనీరుగారు రు 1700 లకు ట్రాన్సుఫరు చూపించినారు. ఏకాగ్రలోనుంచి ట్రాన్సుఫరు పెట్టికో నాకు తెలియదు. 17-6-26 న జరిగిన మీటింగుకు వెళ్ళినాను. కాలవ్యవధితక ఆమోదింగులో ట్రాన్సుఫరు విషయము చర్చకు రాలేదనియు తరువాత మీటింగులో చర్చించబడుననియు చెప్పినారు. విద్యాశాఖ సామ్యును ట్రాన్సుఫరు చేయుటకు వీలులేదని ఇంజనీరుగారికి తెలియపరచి రేమో నాకు తెలియదు 17-6-26 న బాండు ఎస్టిమేటు మొత్తము (200 లకు) వ్రాసి వెంటనే ఓవరుసీయరుగారికిచ్చినాను. రు 432 ల బిల్లుమీద సంతకముచేసిన జ్ఞాపకము. Part Payment క్రిందనే సంతకముచేసిన జ్ఞాపకము బిల్లుమీద చూపించబడిన అల్లాటుమెంటుమొత్తము నాకు జ్ఞాపకము లేదు. చెరువువిషయములో తరువాత రాజాగారికి పిటిషను పెట్టలేదు. గ్రామములు మహజరు యిచ్చియుండలేదు. తరువాత రాజాగారిని కలుసుకొనలేదు. తాలూకాబోర్డుకు 1927 మార్చివరకు రిజిస్టరు నోటీసు యిచ్చలేదు. మార్చి మొదటివారములో రమణయ్య నాయుడుగారి హయాములో నోటీసు యిచ్చియున్నాను.

జడ్జి:—కంట్రాక్టరుబాండు 2200 కు వ్రాయడంలో నే ఆమెత్తానికి చెరువు త్రవ్వితే యివ్వవలసిన జాగ్రత్త బోర్డుకు వున్నది.

జగ:—తాలూకాబోర్డు చిన్న ఫండ్సుకలది. 1700 రు లకు అల్లాటుమెంటు ట్రాన్సుఫరు చేయడమంటే కష్టము.

జడ్జి:—ఇంజనీయరు చెక్కుమెజరు చేసినానని తన యెదుట ఓవరుసీయరుచేత చేయించినా నని చెప్పినాడు.

జగ:—అసిస్టెంటు ఇంజనీయరు కంట్రాక్టరును నియమించినాడు.

జడ్జి:—అసిస్టెంటు ఇంజనీరు తనయెదుట (Work) జరుగదు.

జడ్జి:—అసిస్టెంటు ఇంజనీరు వర్క్ అయినతర్వాత చూచినానని, ఓవరుసీయరుచేత మెజరుచేయించినానని చెప్పినారు. కాబట్టి ఈపని చేయించవలసిన దని అధికారము ప్రెసిడెంటు యిచ్చియుండవలెను.

జగ:—ఈయన, అఫ్టర్ టేవ్ లో తనందా వర్క్ చేసి నాడని మావాడన.

జడ్జి:—అయితే 430 రూపాయలు ఎందుకిచ్చినారు?

జగ:—ఓవర్ సీయరు బాండుతీసికొన్నారు. 500 వరకీ పనిచేయవలసి యుండెడిది. సాధారణంగా ఓవరుసీయరు పనిచేయిస్తారు.

జడ్జి:—ప్రెసిడెంటు, పని తొందరగాచేయించవలెనని ఓవరుసీయరుకు డైరెక్టుగా మెమోవ్రాసినాయనా కదా? దానికేమిచెప్పెదరు?

రామచంద్రులుగారు:—2200 లకు యెస్టిమేటు కాంక్ష అయినట్లుగా బోర్డుతీర్మానము వదిలిరి.

జడ్జి:—బోర్డుకు తెలియకుండానే అంత పనిచేయబడినదనియో విమోచన?

జగ:—కాదు. బోర్డు అల్లాటుమెంటు 500 కు కాంక్ష చేస్తే 2200 కు పనిచేసినారని.

జడ్జి:—సరే తర్వాత.

సా:—బడ్జెటుకమిటి సమావేశమైన తేది చెప్పలేను. 1927 ఫిబ్రవరిలోనో మార్చిలోనో బహుశా జరిగియుండవచ్చును. రాత్రి సినిమాహాలులో బ్యారీష్టరుగారితో మాట్లాడినాను. నేను లక్ష్మయ్యగారను మాట్లాడినాము. ఈ పైలు అంతామాస్తేనే కాని జవాబియ్యలేదని మీరుచెప్పలేదు. ఇంజనీరుగారికి ప్రెసిడెంటుగారు వ్రాసిన వుత్తరము నకలు మీరు తెచ్చునమని అడిగినట్లు జ్ఞాపకములేదు. అప్పటికి బడ్జెటుకమిటి యేర్పడినది, సమావేశమకాలేదు. బడ్జెటు కమిటిలో జగన్నాధ రావు నాయుడుగారు మొదలని వున్నాను. నేను బుచ్చయ్యగారు హోటలులో మాట్లాడుకున్నపుడు యెవరో వున్నార. వారి పేర్లు జ్ఞాపకములేదు. 1926 జూన్ లోనే వారిని హోటలులో కలుసుకున్నది. చెరువు సామ్యు యిచ్చలేదను కారణ

మున సభయేమి గ్రామములో జరుగలేదు. బ్రహ్మయ్యగారికి నాకు బహుత్వము లేదు.

పునర్విచారణ

ప్రెసిడెంటుగా వున్న దక్షిణామూర్తి శాస్త్రిగారు యీ పనిచేయమనిచెప్పిరి. తాలూకాబోర్డులో కాని జిల్లాబోర్డులో కాని యెప్పుడు కంట్రాక్టుపని చేయలేదు. ఇదిబిక్కంటే తాలూకాబోర్డులోచేసిన కంట్రాక్టుపని. ఇందుకు కృష్ణా కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులో 100 రూపాయలు డిపాజిటు పెట్టినాను.

రెడ్డిగారు సమ్మతును నిరాకరించుట

ఫలహారాంతరము రావుసాహెబు కోశందరెడ్డివంటి వారు సమ్మతులను నిరాకరించినందు, వారంటు యిప్పించవలసినదనియు రామచంద్రులుగారు కోరిరి. కేపు వారంటు అనుజరుగుటకు దరఖాస్తుచేయ మని న్యాయాధిపతిచెప్పెను.

133 వ సాక్షి సునర్ల కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు

పెదకల్లేపల్లి

20 యెకరములు భూమికలదు. మా గ్రామ పరపరిసంభు ప్రెసిడెంటుగారు అర్థా కృష్ణారావు నాయుడుగారి నెరుగుదును. వారిది మా గ్రామమే. నేను కృష్ణారావు నాయుడుగారు ను యెన్ని కలకు 15 కోజుల పూర్వము మా గ్రామము రాజాగారికి వోట్లు కాన్వెన్షన్ చేయుటకు వెళ్ళినాము. నన్ను కృష్ణారావు నాయుడుగారు తీసికొని వెళ్ళినారు. అప్పుడు నాకుమారుడు జబ్బుగానున్నందున బందరులోవుండి మందు యిప్పించుచున్నాను. కృష్ణారావు నాయుడుగారు రాత్రి పాలెములోనికి వోట్లు కాన్వెన్షన్ చేయుటకు వెళ్ళి మరుసటిరోజు ఉదయం 8 గంటలకు తిరిగివచ్చినారు. అప్పటికి నన్ను గ్రామములను గోపాలస్వామివారి ఆలయములో సమావేశపరచ మననందున అట్లుచేసిరిని. చిలకల రామయ్యగారు బల్లకట్టువేసెదమనియు, బందరు కోటనుంచి వినయదరశేపులో కలిసేటట్లుగ కాలవ త్రవ్వించవలసినదనియు, చెప్పిరిమి. గ్రామములను సింగిల్ వోట్లు యిచ్చవలసిన దని కోరగ సరేమనిరి. 9 గంటలకు లక్ష్మీపురము వెళ్ళి అక్కడనుంచి బందరు వచ్చినాను. కేపు యెన్నికోజునగా కల్లేపల్లి వెళ్ళినాను. రాజాగారి తరుపున యెబంటుగ పనిచేసినాను.

కాన్ ఫరీషు

కల్లేపల్లికి పోలింగ్ కోజున చల్లపల్లి రాజాగారి తాలూకు మనుష్యులు రాలేదు. చల్లపల్లి రాజాగారి మేనేజరును యెరుగుదును. వారు ఆరోజున కల్లేపల్లిలో లేరు. చల్లపల్లి రాజాగారి సముద్రాధికారము కల్లేపల్లిలోవుంటారు. ప్రెసిడెంట్ ఆఫీసరుకు నేను ఏమియు పిటిషనుపెట్టలేదు. ప్రెసిడెంట్ ఆఫీసరుకు రాజాగారి వోట్లను తిరగ తీసున్నారని తెలిపి రిపోర్టుచేసినాను. నేను కృష్ణారావు నాయుడుగారు వెళ్ళిన తేది వారము జ్ఞాపకములేవు. ఎన్నికల తరువాతనే పక్షపాతిము వచ్చినది. అంతకుపూర్వము రాలేదు. కాలవ యడరతో ఆఖరువును. కాలవ కృష్ణలో కలసి కల్లేపల్లిచేరును. ఈ కాలవత్రవ్వనంత యడర కొట్టుకొనిపోవునని యడర గ్రామములు భయపడినారేమో నాకు తెలియదు. గోపాలస్వామివారి ఆలయములోనికి వచ్చిన వారు తలుపుల కేవలము, అర్ధావంకటసు బుచ్చయ్య, ముత్తేని రాధాకృష్ణయ్య వగయిరాలు వచ్చిరి. మేము చెప్పగా గ్రామములంతా సరే అన్నారు. పోలింగ్ రేపనగా వెళ్ళినవాటిరాత్రి గ్రామములను కలుసుకున్నాను. అప్పుడుమాడ గ్రామములు సరే అన్నారు. కోడులో బల్లకట్టు ఇంతవరకు పడలేదు. కృష్ణారావు నాయుడుగారిని తిరిగి నేనడుగలేదు. గ్రామములడిగిన సంగతి నాకు తెలియదు. బల్లకట్టు ఫలహారాంతరము వుండవలెనని సూచించలేదు. ఎన్నికలకు అయిదారు మాసముల పూర్వమునుంచి కృష్ణారావు నాయుడుగారి తలదండ్రులు బందరులోనే వుంటాననిచ్చినారు. పాలెములలో మనుష్యులను తరువాత కలుసుకోలేదు. పోలింగుకోజున వోట్లువేయటానికి వచ్చినపుడు కలుసుకున్నాను. వాకుమారుడు బోర్డుసర్వీసులో టీచరుకాదు. మాతముగ వున్నాడు. అతనిని దత్తత యిచ్చినారు. అతను మల్లవోలులో యిప్పుడు టీచరు. అతనిని పెదకల్లేపల్లి ట్రాన్సుఫరు చేయమని నేను కోరలేదు. భీట్రాజు వంకటాయుడుగారు యెన్నికలలో పనిచేసిన సంగతి కాని, యీకేసులో పనిచేసిన సంగతికాని నాకు తెలియదు. వంకటాయుడుగారిని చాలకాలమునుంచి యెరుగున్నాను. కూనీకేసు వచ్చినపుడు నాపక్షము పని చేసినారు. వారు చల్లపల్లి రాజాగారు పీడరని నాకు తెలియదు.

పునర్విచారణ

నాశముకు 7, 8 సంవత్సరములలోనుంచి మల్లవోలులో టీచరు. ఆయనకు నాకు సంబంధములేదు. బల్లకట్టు కేయవలసిన పలము వారికే తెలిసియున్నందున నేను ప్రత్యేకము చెప్పలేను. యాదరవారు లేనప్పటికిని కల్లేపల్లి వారికిని దినిసీమవారిందరికిని ఉగ్రయోగము కనుక కాలవసంగతి అడిగిరిమి. ఎన్నికలకోజున పోలింగు ప్లేషనులోపలనే యున్నాను.

134 వ సాక్షి మురారి వీరాస్వామి, పెదముత్తేని

నాకు పది యెకరముల భూమి యున్నది. నాకు వోట్లువున్నది. మరీదు నాగన్న వల్లెరాలు మా గ్రామముకు గుడివాడనుంచి వచ్చినారు. తన వర్గమువారంతా యితరవర్గముల వారితోబాటు మీర్జాపురంరాజాగారికి వోట్లువేసి చెప్పిరి. అందరమేము యిస్తామన్నాము. మరీదు నాగన్నగారిని గుడివాడ, గొప్పవాడని చెప్పుకుంటారు. గొప్పవాడేమో నాకు తెలియదు.

నాగన్నగారిని నేను యెరగనే యెరగను. మాయింటికి వచ్చినపుడు చూడుట తప్ప యెప్పుడును చూడలేదు. తరువాత అయనను కలిసికొనలేదు. మరీదు నాగన్నగారితో మాట్లాడినపుడు అయిదారుగురు వున్నారు. అక్కడనుంచి మొవ్వవల్లెరా గ్రామములకు వెళ్ళుతానన్నారు. ఈడే నుబ్బారాయుడు వీరంకి నర్సాయ రాజాగారి తరుపున మా గ్రామమునకు వచ్చినారు. వీరంతా కలిసేవచ్చారు.

135 వ సాక్షి మట్టా శేషయ్యగారు, పెదముత్తేని

నాకు 8 యెకరముల భూమివున్నది. నాకు వోట్లువున్నది. రాజాగారి తరుపున మరీదు నాగన్నవల్లెరాలు వచ్చారు. కలాలీలము మనమంతా కలిసివుండాలని వీరాస్వామి యింటివద్ద చెప్పినారు. వోట్లు మీర్జాపురం రాజాగారి కివ్వన్నార. సత్రపులు కోడ్లు, నూర్కల్లవేస్తా రని చెప్పినారు. మరీదునాగన్నగారు గుడివాడకలాలీ.

కాన్ ఫరీషు

అదివరకు నాగన్నగారిని యెరుగున్నాను. కోడ్లు సత్రపులనుగురించి మరల నాగన్నగారిని అడుగలేదు. పోలింగ్ కోజుకు 10 కోజుల పూర్వము 10 గంటలకు వచ్చి వెంటనే వెళ్ళిపోయినారు. బలిన లక్ష్మీపతిగారి నెరుగును. కాంగ్రెస్ తరుపున వోట్లెవ్వరు అడుగలేదు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు వచ్చి అడిగినారు. మరెవ్వరునరాలేదు గోపాలకృష్ణయ్యగారు వచ్చినపుడు నేను గ్రామములో లేను. మావోట్లను రాజాగారికి గోపాలకృష్ణయ్యగారికి యివ్వ నిశ్చయించుకున్నాము.

కా:—128 వ సాక్షిని మరల పిలిపించి సాక్ష్యము అడుగవలసియున్నది. పోరబాటున మరచితిమి. చదువువచ్చిన వారు రానివారుగ వోట్లుయిచ్చిన సందర్భములో యీ సాక్ష్యమువరము కనుక కోర్టువారిని ప్రార్థించుచున్నాము.

జగ:—బ్యా ల ట్ లో పే పర్లు చూచిన ఆసంగ తెలియగలదు. ఈసాక్షి అవసరము లేదు.

స్వా:—బ్యా ల ట్ లో పే పర్లు తెరచుటకైనను, oral సాక్ష్యము అవసరము. (రామచంద్రులుగారితో) ఇతరసాక్షులెవరైననున్నచో వారిని రప్పించవచ్చును.

కా:—సమ్మతులు పంపినప్పటికిని వారుపుచ్చుకొనకుండా నిరాకరించినారు.

స్వా:—వారిని రప్పించుట నులభమే. ప్రతికక్షులు అభ్యంతరము చెప్పినపుడు, యీసాక్షి నే యేల తీసికొనవలెను.

కా:—కంకర వెంకటేశ్వరరావుగారు పోలింగ్ యెబంటుగనుక వారిని పరీక్షచేసిన బాగుండును.

స్వా:—పోలింగ్ యెబంటుకంటే, పోలింగ్ ఆఫీసరును పిలిపించిన మంచిది. గొల్లపల్లి రాజాగారు చదువురానివారగు వోట్లుచేసిరా ?

కా:—వారికి చదువువచ్చును. ఆ యి న ప్ల ట్ కి ని చదువురానివారుగ వోట్లుచేసిరి. వారికి సమములు పంపితిమి. నవంబరు 15 వ తేదికి వచ్చినదని తెలియపరచిరి.

136 వ సమ్మెట అక్కయ్యగారు-ముక్కొల్లు.

నాకు 50 యెకరముల భూమి వున్నది. మీర్జాపురం రాజాగారు, మండలరామస్వామిగారు, జగన్నాధరావు నాయుడు గారు మరీ కొంతమంది ఎన్నికలు 20కోజులందనగా వచ్చిరి. వీరంతా వచ్చిరిని సమ్మెట రాఘవయ్య నన్ను తీసుకు వెళ్ళినాడు. రమణయ్యనాయుడుగారు నాతోనీవు కాంగ్రెస్ పక్షము పనిచేస్తున్నావట. కావులందరు రాజాగారికి వోట్లెస్తారు. నీవా విధముగపనిచేయుట మంచిదికాదు. కాంగ్రెస్ బ్రాహ్మణులకి. బ్రాహ్మణులంతాదొంగములోవున్నారు. కావులదొంగములలో లేరు. జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా రాజాగారు వున్నార. రోడ్డును తెసలు నేయిస్తున్నారు. సింగిల్ వోట్లు యి

ప్రియమైన అనుచరులారా, (వెండిబిల్లులను గురించిన) గత కలెండరును జరుగుతుంది " అని నాతో చెప్పినారు. మీరు దీనితో వోటు అనుచరులారా, రెండువోట్లను పొంది " వోటు యొందుకు యిచ్చాను, వెళ్ళిపోయి యిద్దరువు న్నాడు, యిద్దరికి నే భావనాగరి మీద కాపుల అభిమానం యే మి కనిపిస్తుంది. కనుక దీనితో వోట్లు యిచ్చాను అని చెప్పినారు, రాజాగారి పట్ల సామ్యంతో కోర్టు వయసులులేదు, మనస్సు బలముతో వయస్సు, మీరు చెప్పే విషయములలో గాన నమ్మకములేదు. మీరు కాపుల వోటుయిచ్చుకొనండి అని చెప్పింది. బుర్రకత్త వరకంబురావు గ్రామము కంకట. మట్టు పట్ట గ్రామము లు ఈ కాపుల మేపున్నాము. అంతా ఒక దారిని పోతూవుంటే నీవు చెప్పేది బాగుగలేదని వరకంబురావుగారు చెప్పినారు. రమణయ్య నాయుడుగారు జగన్నాథరావు నాయుడుగారు మనవాళ్ళు. వారు రాజాగారి తరపున పనిచేస్తున్నారు. వారి ఆభిప్రాయము నకు వ్యతిరేకముగ భావులు మురిసికొనని వరకంబురావుగారు చెప్పినారు. సుబ్బాదొంగిని తెగనదురు. పైపులు వేసి మట్టి పూడ్చినారు. ఈవిని యెక్కిలగ వారు రోజులక్రింద జరిగినది. పొలింగ్ రోజున కంకటాల్లి రావు. నా వోటుయిచ్చినాను. బింటిగంట ప్రాంతములో వోటుయిచ్చినాను.

స్వామి:—కంకటాల్లి యేమి జరిగినది?

సా:—నేను చెప్పేది కంకటాల్లి చున్నట్లుగా నాడవల్లి ఆజనీయులు మన్ననవారు బింటిగంట మొదలగు గ్రామముల వారిని రానీయలేదు.

స్వామి:—ఇంతవరకు కంకటాల్లి చున్నట్లు సాక్ష్యములేని కొనుచున్నార. ఇంకీ మరొక ప్రకారము జన సామాన్యము మెట్టి ముద జరిగినట్లు గ యిచ్చావు కావలెను. ఈ కంకటాల్లి పొలింగ్ లో యెంతమంది చోట్లన్నాడు?

రా:—మూడువందల పది.

స్వామి:—వోటిపోయిన ఆధిక్యము రాజాగారు వోట్లలో ధేదము మూడు 1500. ఈ కంకటాల్లి మూడు 100, 150 వోట్లు పోవచ్చును. ఈ విధముగ ప్రతిపక్షములలోను అంతలను లేర్పి కలెక్షన్లు పోలేను. ప్రతిపక్షములలోను వోట్లలో మొత్తముమీద త్రిప్పి వేయవలెనట్లు దశావళికావలెను.

రా:—ఇంకను యితర సాక్ష్యములు రాగలవు. కంకటాల్లి విషయములో ఆఖరు సాక్ష్యమును చెప్పండి.

స్వామి:—ఒక్క కంకటాల్లి విషయములో 50 మంది సాక్షులున్నవి 50 మంది వోట్లను త్రిప్పి వేసినట్లు చెప్పిన ప్రతిపక్షములు ఆగ్రహంతరపరచవచ్చును.

రా:—ఇవి కంకటాల్లి సందర్భములు. ఆఖరు సాక్ష్యముగ తీసికొన గోరుచున్నాను.

తరువాత సాక్షి జగ్గం పట్ట గ్రామమునుండి సాక్ష్యమును కంకటాల్లి జరిగినంతవరకు బయటచెను. ఆగ్రహంతరం రాను సాక్షులొక్కరికి ఒక ఉద్యోగమునితో వెళ్ళి నందున సాక్షులొక్కరిని చిక్కెనని సాక్షి చెప్పెను. 100 వోట్ల సాక్షులకు లెక్కకొని తిరిగి వెళ్ళిపోయిన సాక్షి చెప్పెను.

క్రాంతి పరీక్ష

మద్రాసులో 27 బ్రాహ్మణులు యిద్దరును. వారు కాంగ్రెస్ పార్టీ జస్టిస్ పార్టీ చేతులకు. కండికొండ గంగాధరరావుగారి నేతృత్వము. వారు మద్రాసులో వున్నాడు. వారు కాంగ్రెస్ ఆధిక్య తరపున యేజంటు. ఇతర బ్రాహ్మణులు నెరుగునట్లు వారి నెరుగుదును. గంగాధరరావుగారు వారు సమాజములో మొదలను. నేను వెంటాడును. రాజాగారు తమవద్ద వారుగారు సమాజం కట్టుకొనిపోయి దిగినారు. జస్టిస్ పార్టీ లో వున్న వోట్ల కట్టుకొని గారు నిలువడిన రమణయ్య నాయుడుగారు వచ్చిన గోపాలకృష్ణయ్య సంగతి అడుగనేలేదు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు జస్టిస్ పార్టీలో నున్నప్పటికి రాజాగారికి వోట్లలో ముగిసేమునున్నందున వోట్లకుపాడ దిగిరావలెనని వారు చెప్పలేదు నేను అడుగనేలేదు.

దక్షిణ ఆంధ్రలో ఉక్కుపట్టుము దక్షిణ ఆంధ్రకా ఆంధ్రలో సుబ్బారావుయ్యము ఆమోదించిరి. వారాధిపత్య పత్రికగా పరిష్కారమైనందులకు సంతసించుచు ఉక్కుపట్టుము యొనియును పార్లమెంటు దెలియ చేసి అనుకూలముగా నడుపు అన్ని పక్షములవారిని ప్రేరేపించి అందుకి చేతులుగ నుండునాక యిది.

దేవదాసి-సంస్కరణ

మద్రాసు రాష్ట్రమునందలి దేవదాసిలకు మన దొర కన్నమ్యతో అనునామె మద్రాసు శాసనసభాసభ్యులు మన్ననవారిని దర్శించి శాసనసభలో శ్రీమతి మత్తులక్ష్మిరెడ్డి గారిచే యుపపాదించబడబోవు వ్యవస్థలను గురించి భంగకరముగాను యున్నది. కాబట్టి దానిని యెవ్వరైనా బలపరచరాదని ప్రార్థించినట్లు తెలియుచున్నది. మైసూరు యాసులమునందు ప్రార్థనతో వ్యతిరేకమున యువలించియున్నాడు. కాని యెక్కువమంది భగవంతుని నేనూ మునిగియున్నాడు. కాబట్టి వ్యతిరేక మవలించిన యీ స్వల్పసంఖ్యకులకొరకు కల మంతటిని ఖండించుట వ్యాయముగాదని చెప్పబడినది.

ఇట్టివాదన ప్రస్తుతము ఆచుటనందున్నట్లుంటే యదార్థమును కప్పిపుచ్చి ప్రజలను మోసగించు ప్రయత్నములేవ్వేరూదు. ఈసంఘము ప్రస్తుతమునందలి గతిలోనుండి నీచత్వ మనుభవింపచున్నదని ప్రతివ్యక్తికి తెలిసినవిషయమే. వీరిలో నొక్క శ్రీమతియైన జీవితకాలమంతయు బ్రహ్మచారిణిగా (కన్య) నుండి పవిత్రజీవిత మవలించినట్లు దశావళికలమని నుడువగలరా? దేవాలయముల కర్మములు యననది ఆశువిత్త జీవిత మవలించుట కొకసామగ్గరి మరెవ్వరూదు. అయినను కొందరు స్త్రీలు తమయావజ్జీవనమును యొకరినే నమ్మి యుండి కాలము గడపుచుగలరు. కాని అట్టివారి సంతతిని ఎవరైనా గౌరవించుటగాని, సమానసత్వముల నొసంగి తమ ఆవురససంతానముతో సమముగ జూచుటగాని సంభవించుటలేదు.

తాళిగట్టుట వారికల మైనను వయస్సునందే జరుగుచున్నది. కాని వారికలే యిట్టిజీవిత మవలించుటకు యిష్టపడుటలేదు. వయస్సు చెల్లిన వేళ్ళనాతలు తమ జీవితాధారములకై యిట్టి సహృదయ మొనర్చుచున్నారు.

వారిచ్చిన నివేదికయందు ముఖ్యమైన సారాంశము తమ దేవాలయమును దుండినట్లుంటే యీసామెలు వగైరాలు యీ చట్టముచేటిట తొలగించరాదనదియే యున్నది. ప్రస్తుత యారికసి లికి సహాయముగ నింకను వారి జీవితముల దుర్భర మొనరించు కార్య మెట్టిదియైనను చేయుట ఆక్రమము. వారు న్యాయపథమున తమ జీవితముల నడపుకొనుట కేర్పాటొనర్చునలయును. కాన వారిమందున్న యీసామెలను కేరీయగ మార్పించి వారి కొసంగుట ధర్మమే యున్నది.

వీరు తమ కీచటమునుగూర్చి యంతవర కిమిమంతయు తెలియదనియు లేనియెడల దీని నెదిరించుటకు వారికిగల ఆధారములు విఫలముగ చరించి యుండుమని అనివేదికయందు వెల్లడించి యుండిరి. ఇప్పటికి నుమారు భారతదేశ మంతటినండి యు ముప్పది సంవత్సరములనుండి అందోళన జరుగుచున్నది. ఇండియా గవర్న మెంటువారు 1898 సం॥ రమునుండి చట్టముల చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. డాక్టరు గవర్నగారు తక్షణమే దేవదాసి సమస్యను పరిష్కరించుటకు గవర్న మెంటు వారు పూనుకొనవలయునని 1922 సంవత్సరమున తీర్మానము ప్రవేశపెట్టిరి. ఆంధ్రదేశ కుండును తమిళ రాష్ట్ర మందును దేవదాసి సాంఘికము సంస్కరణ సభలను చేయుచు తగిన చట్ట సహాయముకొరకు చిరకాలమునుండి ప్రర్థించుచున్నారు. వారిలోగలిగిన అన్నత సరివర్తనకు చేరియు లందరు ఆనందించుచున్నారు. వారు తమసభించుచున్న దుర్భరస్థితినుండి బయలు వెడలుట ఎట్లాచుని పరివేదనచాలగ బొందుచున్నారు. ఇంతకాలమున యీ వ్యతిరేక అందోళనకు గడంగినవా రేమాలనున్నారో యేరికిని అగమ్యగోచరము. మైసూరు రాష్ట్రమునంతటికి ప్రాతినిధ్యము వహించితిమని చెప్పుకొనుట తమకెట్టి యాధారముగలదో దురదృష్టము. ఇట్టి నిరాధారములను ఆసత్వములను నిమ్మి మోసపోవువా రెవరును లేరు. సంఘముయొక్క మేలుకొరిన ప్రతివారును వారికల నిట్టి పడపువ్వు కిధార మగు నీతిబాహ్యవ్యవస్థయందు ప్రవేశ పెట్టుమండ పనిత్రములగు వివాహము లొనర్చుట పరమధర్మము. మద్రాసు శాసనసభ్యులందరు డాక్టరు మత్తులక్ష్మిరెడ్డి గారి తీర్మానమును బలపరచగలంబులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

- భాస్కరరావు
- గుంటూరు నాగభూపాలం
- చిత్తజల్లు వెంకటాచలపతిరావు
- భాస్కర గోపాలకృష్ణమూర్తి
- మద్దెల శారదాంబ
- ఎండమూరి భద్రాయమ్మ
- పద్మావతమ్మ
- రంగనాయకమ్మ
- యామినీపూర్ణ తిలకమ్మ

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927 సం॥ నవంబరు నెల 3 తేది గురువారము

1. ధాన్యములు			
చనియాలు బా 1-కి	రు 122	మొదలు	126 వరకు
బియ్యముబస్తాలు			
కనుమ తెనాలిని ,,	చ 42 కలవి	రు 14 8 0	15 8 0
నెల్లూరిని ,,	డిటో	,, 15 8 0	16 0 0
ధిని ,,	డిటో	,, 16 4 0	17 0 0
రాసులు ర. 164 బస్తా 1-కి	,,	11 8 0	12 0 0
నవ్వులు ,,	,,	20 0 0	22 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	16 0 0	17 0 0
సెనగలు ,,	డిటో	,, 18 12 0	14 4 0
పెసలు ,,	డిటో	,, 16 0 0	17 8 0
మినుములు ,,	డిటో	,, 17 0 0	19 0 0
ఉలకలు ,,	ర 195	,, 15 0 0	15 8 0

3. నూనెపప్పులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి	,,	155 0 0	160 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0	24 0 0
కొండాపురం వేరు నెనపప్పు బా 1-కి	,,	50 0 0	52 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	,,	48 0 0	46 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగ బా 1-కి	రు 115	మొదల	నూనె 111 0 0
ఆరుదము బా 1-కి	,,	108 0 0	104 0 0

4. చిల్లరపప్పులు			
చాయపప్పు బా 1-కి	,,	78 0 0	74 0 0
కూరపప్పు ,,	,,	44 0 0	48 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరు) బా 1-కి	105 0 0	120 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి	రు 40,45		
కాళసానిపాయకట్టు ,,	,,	50,55	
తెలుము బా 1-కి	రు 28 0 0	57 0 0	
అస్కా చక్కెర బస్తా 1-కి	,, 28 2 0	28 4 0	
చింతపండు బా 1-కి	,, 21 0 0	49 0 0	

5. ఇనుము			
పట్టారకం బా 1-కి	,,	29 8 0	30 0 0
చదరం ,,	,,	24 0 0	33 0 0
రవుండు ,,	,,	24 0 0	32 0 0

6. నూలు			
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి	రు	7 12 0	
నెం 6 ,, కట్టారి	,,	5 0 0	
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 2 0	
నెం 60 ,, కారంబెన్ని	,,	10 8 0	
నెం 20 1/2 కాపురడి	,,	7 4 0	
నెం 20 1/2 రెట్టెట్రిలు	,,	7 6 0	
నెం 40 జుమ్మరు 10 పా	,,	10 4 0	
నెం 44 సాండ్	,,	5 8 0	
నెం 4 బెన్ని మసీదు	,,	4 0 0	

7. దూది			
బోండావెట్టు బారువ 1-కి	రు	394 0 0	

8. లోహములు			
చెండి 100 పుం 1-కి	రు 60 0 0	రు 60 4 0	
బంగారు తులము 1-కి	,, 21 0 0	21 2 0	
సవరము 1-కి	,,	13 8 0	
ఇత్తడి బా 1-కి	,, 230 0 0	235 0 0	
రాగి బా 1-కి	,, 250 0 0	252 0 0	

మోహి నీ తైలము

5 తుల నూనెగల నీసా 1-కి 0-12-0

ప్రియమైన వాడుటకు యోగ్య మైనది. ఇది మనఃపరిశ్రమము చేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదత్త, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహాలావ్యాములకు ప్రాపనులగు మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయముగు సువాసన చెప్ప నలవి గారు. తలకు రాచి నువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారు గూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టు నియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగు సువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి తయారయించి వేలకొలది నీసాల విద్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేయేల ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు. అమ్మకొంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు,

సం. రాష్ట్రముల శాసనసభ

కాళోరై టైటిల్స్ చర్చింపరాదనుట

సస్పెండ్ చేసి గ్రాంటులు

అక్టోబరు 2:—నేడు సయుక్త రాష్ట్రముల శాసన సభయందు ప్రశ్నోత్తర సమయమునందు ఆర్థికశాఖము చలరేగెను. ఈ మధ్య సాంఘిక కొట్లాటలు జరిగిన తెలియలుపులను నందున్న పోలీసు జమానాలలో హిందువులంతమంది మహమ్మదీయులంతమందను విషయమున ఆనేక ప్రశ్నలు వేయబడినవి. హోమమంబరు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు మహమ్మదీయుల సంఖ్యయే యెక్కువగ నున్నదనియు, యీ మధ్యనే 20 మంది హిందూ జవాకులను గ్రామములనుండి బెదియి సగరమునకు పంపిరి. ఇతర జిల్లాలనుండి యింక నెక్కువమంది హిందువులను పంపుటకు డి. వి. జి. గారు యేర్పాటుజేయుచున్నారనిరి. కాళోరై టైటిల్స్ ఆర్థికశాఖవరకులగుర్చి అడిగిన వేరొక ప్రశ్న కు తదుపరిగ వారిని ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగ నిశ్చయించుకొనలేదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి.

కాళోరై టైటిల్స్ గూర్చి సభలో చర్చింపరాదనుట శాసనసభలో ప్రశ్నలకు సరియగు జవాబులిచ్చుట లేక నియు, సభ్యులకు సరియగు సమాచారము దెలుపుటలేదనియు, సభ్యులయెడల ప్రభుత్వమువారు నిర్లక్ష్యభావము కలిగియున్నారనియు, ఈ విషయమున వెంటనే చర్చించుటకుగాను యితర కార్యక్రమము నిలుపుచేయవలెనని నానకచందుగారు తెలియజేయుగా, యదంత అవసరముగ చర్చింపతగ్గ విషయముగాదని అగ్గటుడు నిరాకరించెను. కాళోరై టైటిల్స్ ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగుటకు గూర్చి చర్చింపవలెనని తమూరు మంజుళు శింగుగారు వేరొక అడ్డర్న మెంటు తీర్మానమును ప్రతిపాదించి గోరిరి. ఈ విషయమున యిదివరకొక తీర్మానము చర్చింప సభ్యులు నోటికిపంపగా న్యాయస్థానముచే విచారింపబడుచున్న కేసుగుగూర్చి చర్చింపరాదని గవర్నరుగారు ఆక్షేపించియుండిరి. తీర్మానముపమున చర్చింపరాని విషయములపై అడ్డర్న మెంటు చర్చింపరాదని జరుగరాదని అగ్గటుడు డా. టేటింగు చెను. గవర్నరుగారు నిరాకరించిన తీర్మానమునందు కాళోరై టైటిల్స్ నలుగురికి ఉరిశిక్షనుండి తప్పించి జైలులు శిక్షనిధించి ఆకేసు టైటిల్స్ దారికి ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగ వలెనని నూచింపబడినది.

నైనిటాలు సరస్సు

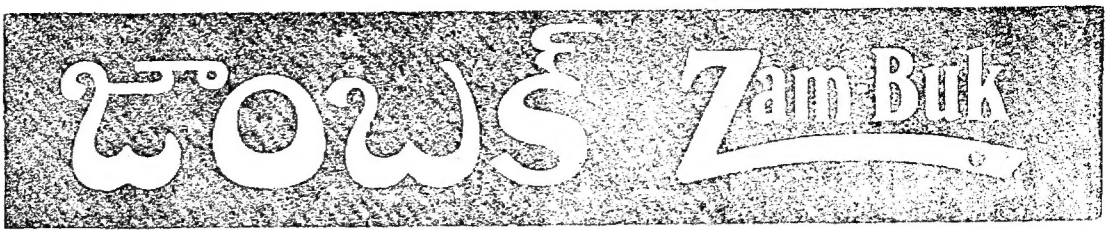
పిమ్మి సభాపాద సస్పెండ్ చేసి గ్రాంటులగుర్చి చర్చించిరి. పట్టణ నగర స్థానికులకు కొండల రోడ్లయందు తునక్తి రూ. 2 లక్షలు కోరిరి. పంపిరి డి. జి. డా. గారు నయి నిటాలునందు ప్రభుత్వమువారు గ్రీష్మ ఋతువు విశ్రామమున నై నిటాలునందుగాక వేరొక సలయనందు నై కొనుటకు నిర్ణయింతురని వదంతి యెంతవరకు నిజమో తెలిసికొనుటకు యీ మొత్తమునందు కొంత ప్రస్థము లెగ్గింపనూచించిరి.

ప్రభుత్వకార్యదర్శి వెంటనే అట్టి ధనుమేయము తదిని జవాబుజెప్పిరి. నైనిటాలు సరస్సునందు చేరుచున్న నీరు కన్న తెలియని మార్గము గుండా యెక్కువ నీరు పోవుచున్నందున ఆ విషయమును కొందరు నిపుణులు విచారింపుచున్నారనిరి. ఇంతమాత్రమునే నైనిటాలు సరస్సు ఎంపిపోవును. ప్రభుత్వమువారు వేరొక సలయనందు పోవుచున్నారని వదంతి కలిగినదనిరి. గ్రాంటుకోరై ఉపసంహరించుకొనబడినది. అంత మొత్తము ఆమోదించబడినది.

జిల్లాబోర్డులకు వైద్య సౌకర్యములకుగా నిచ్చు గ్రాంటుల నెక్కువజేయు నుని శిఫార్సు జేయుచు బాబు శ్యామలాలుగా రొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. మంత్రిగారు మాటలాడుచు ప్రభుత్వమువారు మూడునాలుగు విధానముల నాలోచించుచున్నారనియు జిల్లాబోర్డుల ఆర్థిక విషయముల పరిశీలించి రిపోర్టు జేయుటకు ఒక ఉపసంఘమును నియమించుచున్నారనియు వారి రిపోర్టు జూచుకొని గ్రాంటుల హెచ్చింపురనియు జెప్పిరి. తీర్మానము ప్రతిపాదించు లేకయే ఆమోదించబడినది.

నేరపుజాతులు-రక్షక సైన్యము

జంకీరాయి దొంగ తిగానీగారు (బాత్మీయవా) నేరపుజాతులవారిని పునరుద్ధరించు కార్యక్రమము వా రేవంతములకు చేరిన ఆ మతములవలె సంరక్షణ సంఘములకే ఒప్పగించవలెనని గోరుచు ఒక తీర్మానమును ప్రతిపాదించి హిందీని మాట్లాడిరి; నేరపుజాతుల 50000 మందిలోను నుమారు 3000

అద్భుతముగా గాయములను మాన్పగలది ఇది ప్రతివానికి అత్యవసరము!

యెగ్ జిమా, తామర, నరుకులు గాయములు మొదలైన వాటికి

మిక్కిలి ఉపయోగము.

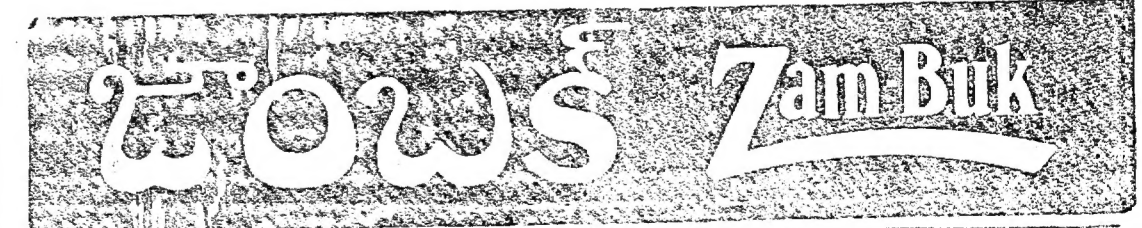
జాంబక్ గాయములను తదితరములైన వాటిని ఆశ్చర్యకరమగునట్లు నయమొనర్చుచున్నదిగాన అది ప్రపంచమందు మాన్యశక్తిగలమందులలోకెల్ల నర్వోత్కృష్టమైనదనికీర్తిగాంచెను. ఇందు అమూల్యములైన మూలికలు చేరియుండుటబట్టి దీనికి పోల్చనగిన దెద్దియు కానరాదు. చర్మవ్యాధులనుండి శరీరమును విశ్వతాకారము పొందకుండ నుండులాగున, నిత్యము వేలకొలది జనులు జాంబక్ ను ఉపయోగించెదరు.

శరీరమునందు కాల్పులు, నరుకులు, కడుపులు, గజ్వీ, యెగ్ జిమా, తామరగడ్డలు, విషకురుపు మొదలగునవి సంభవించినప్పుడు వెంటనే జాంబక్ ను ఉపయోగించుడు, జాంబక్ ఎల్లప్పుడు గాయములను త్వరలో మాన్పగలదు, వలన అందు జంతుసంబంధమైన కొవ్వొత్తిచేరికయు గలిగియుండలేదు. తదితర మందులలో మాదిరిగా దీనిలో లోహసంబంధమైన గట్టి దినుసులు ఎవ్వయుండలేదు.

స్వచ్ఛమైన మూలికలచేతనే తయారుకాబడెను

జంతుసంబంధమైన కొవ్వొత్తి యందు చేరలేదు,

మందులమ్ము వారలందరివద్దను దొరకును చిన్నది పెం 1 కి రు 1-0-0 పెద్దది 1 కి రు 2-4-0 లు. ఏజెంట్లు:—దాదా అందు కంపెనీ, యన్లనేడు, మదరాసు.

మంచి రక్షక సైన్యము సాక్ష్యమనల్పి యున్న ప్రైవేట్ సమాజములవారు సాపేక్ష గూడెములం దుండున్నారు. ఇతరులు యిల్లువాకిలిలేక అల్లాడుచున్నారు. రక్షక సైన్యమువారు మంచి కార్యమునే జేయుచున్నారని యీ ప్రజలు అంగీకరించుట వారి కొప్పరించుటకన్న స్వనతములం దుదారస్యభావులపరమగు సంఫల తీర్పుగలవలెను. అట్టిసేక మా దేశమున గలవనిరి. చౌదరిధిరము శింగు గారు (స్వరాజ్య) ప్రభుత్వమువారు యీగుంపులలోని ప్రజలు ప్రైవేట్ మతమునందు చేరుట కెక్కుడు సహాయపడుచున్నారనిరి. మాల్వి షాసి ఉద్దీకుగారు యీవాదమును ఖండిరి. రక్షక సైన్యమువారు మహంతరకరణపు పని పెట్టుకొనలేదనిరి. ఇది నట్టి జవనించునది. హోమమంబరు నవాబు చాట్టాగారు బహుజన్యము ఘనమగు ప్రజోపకృతి నిర్వహించుచున్న రక్షక సైన్యమును నిందించుచున్నందును చింతించిరి. నేరపుజాతుల ప్రజలైతికాభివృద్ధికి వారు పాడుబడుచున్నారని చింతామణి, సయ్యదు

రాజా, ఆలిరాము సీతారాము బహదూరువంటి పెద్దలే యంగీకరించియుండిరి. (అ. (తె) (అసంపూర్ణ)

ఏలూరు మునిసిపాలిటీ

అధ్యక్షుని నిరంకుశ ప్రవర్తనము

ఏలూరు, నవంబరు 2:—నిన్నటిదినము సమావేశపరకు బడిన మునిసిపలుసంఘపు అవసరపరమజేతు మరల వాయిదా వేయుబడినది. అగ్గటునిపై జ్యోతిసరాహిత్యమును ప్రకటింపనిరంధ సమావేశ పరకు పబడినది. రాని అధ్యక్షునిపై శాతములు రెండువేల ప్రభుత్వము యొకదినమునకు వాయిదావేసిరి. ప్రజాసభమునకు చేరిన కార నాగభూషణం చాదరిగారు ఉపాధ్యక్షులుగ ఎమ్మెకీ బడిరి. (తెలివార్)

చెన్న పురి శాసనసభ

మెట్టూరు ఆనకట్టకు సిమెంటు టెండర్లు

స్వదేశీపరిశ్రమల ప్రోత్సహింపవలెను
“సున్నమా? - సిమెంటా?”

సభాకార్యక్రమమును నిలుపుట కుపపాదన

చెన్న పురి శాసనసభ నిన్న మధ్యాహ్నము ఫలాహారానంతరము సమావేశమైనపుడు మెట్టూరు ప్రాజెక్టునందు ఆనకట్ట నిర్మాణమునకై సిమెంటు టెండర్ల కొరకు ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటనవిషయములను చర్చించుటకుగాను అబ్దుల్ హమీద్ ఖానుసాహెబుగారు సభాకార్యక్రమమును నిలుపుట కుపపాదనగావించుచు నిట్లు చెప్పిరి. “సిమెంటు టెండర్లకై ప్రభుత్వమువారు అక్టోబరు మాసాదిలోపల టెండర్లు తమకుజేయవలయు ప్రతికల్పాల ప్రకటించియుండిరి. పిమ్మట కాలపరిమితి ఈ నవంబరుమాసాంత్యమువరకు పెచ్చింపబడినది. ఈ యానకట్టకు మొత్తము 5 సం॥ లకును 1, 58000 ల టన్నుల సిమెంటు కావలసియున్నది. బహుశ 28 ల చొప్పున ఈ సిమెంటు కుమాత్రమే మొత్తముకొటిరూపాయలపై ఖర్చుఅగును. ఈ సిమెంటు టెండర్లకై ప్రకటనగావించినపుడు స్వదేశీకంపెనీలకు, మాత్రమేయని ధరకులేమియు ప్రకటించబడియుండలేదు. అందుచే విదేశీయకంపెనీవారు టెండరులనందించినచో దేశీయపరిశ్రమలు వారితో పోటీయందు నిలువజాలవు. ఇందులకు నేకకారణములుగలవు. అందుకంటే ముఖ్యముగా ఎగుమతివిషయము. షాహాద్ నుంచి సిమెంటుగొనివచ్చుట విదేశీయులనండి సిమెంటు తెప్పించుటకుపెను ఎగుమతి ఖర్చులు అధికముగను. ఈ విధమున అసాధ్యములైనవియుండినను మున్నందు దేశీపరిశ్రమలను ప్రోత్సహించుట వాయవ్యపాదనయొక్క ప్రధానోద్దేశము. భారతీయకంపెనీలకు కొన్ని సౌకర్యము లొసంగినచో విదేశీయులనండినచ్చెడి సిమెంటుకు సమానమైన గుణముగల సిమెంటును ఈ దేశమందే చౌకధరలకు తీయవచ్చును. సిమెంటు టెండరు లొసంగడివారు లక్షరూపాయలు ధరావతు చెల్లించవలెనని ధరకు ఏర్పరచుటవలన భారతీయ వర్తకులకు చాల యిబ్బందికలుగుచున్నది. భారతీయ కంపెనీ లింతటిపరావతు మొత్తముచెల్లించగలసితిలోలేవు. కావున ప్రభుత్వమువారినియ మై పునరాలోచనగా వి తురని నమ్ముచున్నాను. టెండరుల సంగీకరించుటకు కాల పరిమితి ఒకసెలవరకు పెచ్చుజేయుటవలన ఎట్టి లాభమును గన్పించుటలేదు.

గౌ॥ లామెంబరుగారిదివరకొసంగిన సమాధానములలో స్వదేశీయమును సిమెంటుకావలయు నంత లభింపగలదనియు స్వదేశీపరిశ్రమలకే ప్రాధాన్య మొసంగెదమనియు చెలిపియుండిరి. ప్రతిదేశీయమున తన పరిశ్రమలను సంగతీంచుకొనుటకు ప్రయత్నములు గావించుచుండే మన పరిశ్రమల పోషించుటకు ప్రభుత్వమువారు గడంగకుండుట పాడిగాదు.

మరియుక సమస్యగూడ యిందిమిడియున్నది. ఈ దేశముందు నిరుద్యోగసమస్యచే పీడితులగువారు కొట్లకొలదిగలరు. ప్రభుత్వమువారు స్వదేశీపరిశ్రమలను ప్రోత్సహించిన నిరుద్యోగసమస్యపరిష్కారమునకుగూడ తోడ్పడినవారయ్యెదరు. కావున నిరుద్యోగులకు సాయమునర్పించు ప్రభుత్వమువారికి మంచి యవకాశ మిప్పుడు లభించినది. దీనిని గోల్పోవరాదు.

స్వదేశీ కంపెనీలనుండి సిమెంటును తెప్పించుట లాభకరముగానిచో ప్రభుత్వమువారే స్వయముగ సిమెంటును తయారుజేయుచుటకు ప్రయత్నములు గావించవలెను. మెట్టూరు ఆనకట్టపై సిమెంటుస్కాఫ్టరీని నిర్మించిన సిమెంటుకు కావలసిన పదార్థముంతయు సామీప్యమందే లభించును.

మరియుక విషయ మేమనిన ఆనకట్టనిర్మాణమునకు సున్నము నుపయోగింపక సిమెంటు నుపయోగించుట సరియైనదాదామా?

గౌ॥ లామెంబరుగారు సైవిషయమున కాత్మేపణ నూచించుచున్నాము. సిమెంటునుగూర్చిన సమస్య ఈయుపపాదనయందు చర్చింపబడునని తాము యెరుంగమనియు ఉపపాదన యుద్దేశములతో లేనివిషయమును నూతనముగ ప్రవేశపెట్టరాదనియు పల్కిరిరి.

శ్రీ. సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు గౌ॥ లామెంబరుగారికి ప్రమాధాన మొసంగుచు ప్రభుత్వమువారు సున్నమును

నిరాకరించిన నిర్ణయముతో సిమెంటుకొనుగోలు విషయము సಂಬంధించియున్నదనియు మొట్టమొదట సున్నమును కొనుటకు నిశ్చయించి పిదప ఆనిర్ణయమును రద్దు గావించుకొని సిమెంటును తెప్పించుటకుద్దేశించిరి గావున ఈవిషయమును చర్చించుటయం దసంబంధ మేమియు లేదనిరి.

గౌ॥ అశ్వత్థాను వైయభిప్రాయముతో అంగీకరించి సున్నము విషయమును చర్చింపవచ్చునని నిర్ణయమొసంగిరి.

అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారింకను మాట్లాడుచు గౌ॥ లామెంబరుగారిదివరకొ సిమెంటుకు బదులు సున్నమునుపయోగించుటకు సర్వవిధముల ప్రయత్నములు గావించునని సభ్యులకు వాగ్దానములు గావించియుండిరనియు, అంతలో ప్రభుత్వము వారీయభిప్రాయమును మార్చుకొని సిమెంటుకొరకై ప్రతికల్పాల ప్రకటనగావించుటేలకో కారణ మరయజాలవన్నామనియు, పల్కిరి. ఇంజనీయరుల అభిప్రాయము సిమెంటు నుపగించుటకే అనుకూలముగనున్నది అని లామెంబరుగారు చెప్పవచ్చును. కాని ఇంజనీయరులందరీయభిప్రాయముతో నేకీభవించి యుండలేదు. మనదేశముందు మెమూరులో కన్పించాడి ఆనకట్ట యున్న నైజాములో మరికొన్ని గొప్పకట్టలును సున్నముతోనే నిర్మింపబడినవి. సిమెంటుకంటెకుగూడ మెట్టూరు సమీపమును సున్నమును తయారుజేయు టెంతయో ముకరము. సిమెంటు ఎక్కువ ధరయగుటయేగాక సున్నమువలె కట్టుబడికి తగినంత బిగిగల పదార్థముగాదు. కావున లామెంబరుగారును గౌ॥ సభ్యులందరును నీయుపపాదన సంగీకరించి విదేశీయులందరి టెండర్లు రద్దుజేసి, స్వదేశీ పరిశ్రమలకు పోటీతప్పించుటయు, స్వదేశీయమున చౌకగ సిమెంటులభింపనిచో ప్రభుత్వమువారే సిమెంటును తయారుజేయుటయు, లేదా సిమెంటుకు బదులుగా సున్నము నుపయోగించుటయు అననీవిషయములకు సమ్మతింపవలెను” అని పల్కిరి.

టి ఆదివారాయాచెట్టిగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ఈ విషయమునందు లక్షలుగాక కొట్లరూపాయలు ఇమిడియున్నవని పల్కిరి. నైలునదిపైద ఈజిప్టును నిర్మాణము లనేకములు సున్నమునకు సಂಬంధించిన పదార్థముతో నిర్మింపబడినవి. మనదేశముందును గొప్పగొప్ప ప్రాచీన నిర్మాణములన్నియు సున్నముతోడనే నిర్మింపబడినవి. అందును నీరు పారుదలయగు ఆనకట్టను నిర్మించుటయందు సున్నము నిరుపయోగముని ఎవరును చెప్పజాలరు. కాలముగడచినకొలదిని సున్నముచే నిర్మింపబడిన కట్టలుములు గట్టిపడుచునేగాని సడలువు. సున్నమును తయారుజేయుటకు వలసినపదార్థములు జాలముంతయు మెట్టూరు సామీప్యములోనే లభింపగలదు. ఇదియునుగాక తక్కువవూలపై నేలకువేలు కూలివారు లభింపగలరు. నీలము జిల్లాయందు మామూలుకూలివారేగాక గొప్పగొప్ప నిర్మాణములను ఆసనీకపద్ధతులపై నిర్మింప చేసిన వారెందరో గలరు. అట్టియవకాశమును భారతీయసభ్యులే బోక్రోలనిశ్చయించినచో నీక దేశాభిమానమునకు తాచెదటగలదు? లామెంబరుగారిని వాగ్దానములు గావించుచున్న వాణిజ్యముందు యక్తి గల ఆంగ్లవాణిజ్య సంఘములు తమ సిమెంటుతో మెట్టూరు ఆనకట్టకు మంచికేయ గలవు. భారతీయ పరిశ్రమల ప్రభుత్వసమాధానము

గౌ॥ లామెంబరుగారు సమాధానమొసంగుచు ప్రభుత్వమున సున్నము, సిమెంటు సమస్యను చర్చించిరి. సున్నము, సిమెంటులయొక్క గణాంకములు, బలిమిబలహీనత కిదివరకొ బాగుగ విచారింపబడెను. ఈ సభలో పలువురు సభ్యులు సున్నము ఉపయోగింపబడవలెనను, అభిప్రాయమును గలిగియుండుటచే ప్రభుత్వమువారి విషయములలో కేంద్రప్రభుత్వపద్ధతిననుసరించి ఈ విషయమును ఎక్స్పర్టులగువారి నిర్ణయమునకు వదిలివేసిరి. తదనుగుణ్యముగ పంజాబు, బొంబాయి, సయ్యత్ రాష్ట్రములు, మదరాసు రాష్ట్రముల నల్యర్లు, ప్రధాన ఇంజనీరుల నొకసంఘముగ నేర్పరచి వారీయభిప్రాయములు గైకొనబడెను.

శ్రీ యల్. కె. తులసిరామగారు:— వీరు నల్యర్లలో నొకరైనను భారతీయులుగలరా?

గౌ॥ లామెంబరుగారు:— నాకావిషయము తెలియదు. పంజాబుదేశముందు ఇంగ్లీషునుపనులు అధ్యుతముగ పనిజేయుచున్నవి. పంజాబులో ఇట్టి నిర్మాణముల విషయమునందు ఇంజనీయరులకు ఎక్కువ అనుభవముగలదు. అటులే బొంబాయిలోనుగూడను. ఈ నల్యర్లు ఇంజనీయరులను ఆధునిక కాలముందు ప్రపంచముం దెల్లడల నూతననిర్మాణముల కుపయోగింపబడుచుండెడి సిమెంటు అన్నిటికంటెను శ్రేష్టముని ఏకాభిప్రాయమును నెలిబుచ్చి యుండుది.

సిమెంటును ఉపయోగించుటవలన సున్నముచే నాలుగు సంవత్సరములలో నగు పని ఒకసంవత్సరమునందే పూర్తిజేయవచ్చునని తెలిపియుండిరి. దీనివలన వడ్డీయందు లాభముగలుగును. కావున కన్పించాడి ఆనకట్ట మొదలైనవి సున్నముచే నిర్మింపబడినను వైసందర్భములనెల్ల ఆలోచించి భుదకు ఇంజనీయరుల అభిప్రాయముననుసరించి సిమెంటునే వాడుటకు తీర్మానించితిమి. ఇంజనీయరుల నైపుణ్యమును, అనుభవమును సంశయింపదగినదిగాదు.

ఇక సిమెంటును ఎవలనుండి తెప్పింపవలెనను విషయమై చర్చింతము. నాయనభవమును బట్టియు, ఈశాఖయందు పనిజేయునిపులుల సలహాలనుబట్టియును ఇట్టి నిర్మాణముల విషయమై ఇతరులందర టెండరులు గైకొనుట లాభకరముగాని ప్రభుత్వమువారు స్వయముగ సిమెంటును తయారుజేయుచుటను తలపెట్టుట యుక్తియుక్తముగాదు. ప్రభుత్వమువారిందులకు బూనుకొనిన మొదటిరకపు సిమెంటు తయారుగాకుండినచేయునదేమి? స్వంత వ్యాపారగులకు పోటీగ ప్రభుత్వమువారి పనిని లాభముతో నిర్వహించుట కష్టము. ఇదియునుగాక సిమెంటుకై స్కాఫ్టరీ నొకదాని స్థాపించి దీనిని నడపుటకై ఉద్యోగులను వీరిపై మగల ఇంజనీయరుల నెంగరనో నియమించుట సమంజసము గాదు.

ఇకమాడవవిషయమునుగూర్చి విచారితము. ఇట్టి గొప్పనిర్మాణములను తలపెట్టినపుడు స్వదేశీయ పరిశ్రమలకు స్వదేశీయందలి కార్మికులకు సాధ్యమైనంత ప్రోత్సాహమొసంగుట ప్రభుత్వమువారి నిశ్చితాభిప్రాయమునట కెట్టి సందియమునలేదు. విదేశీయులందరి పరిశ్రమలలో పోటీచేయజాలి వ్యతంత్రముగ నిజువాలిన పరిశ్రమ భారతదేశముం దేదయైన నుండినచో అయ్యది సిమెంటుపరిశ్రమయని చెప్పవలెను. ఏవిధమున చూచినను విదేశీయ కంపెనీలు సిమెంటు విషయములో భారతీయకంపెనీలతో పోటీజేయుట కేమాత్రమును అవకాశములేదు. కావున ఈయుపపాదనను బలపరచినవారు దమ మనసుల దెట్టి సంశయమునకు తావించుటవని కోరుచున్నాను అని పల్కిరి.

ఇదంతయు గారడీ

సి. వి. వేంకటరమణ అయ్యంగారు (కాం. కోయంబత్తూరు) లామెంబరుగారు అసలు సంగతుల కప్పిపుచ్చి, తియ్యని మాటలుచెప్పి గారడీచేయ ప్రయత్నించిరి. కాని వారిప్రయత్నము లీదేశమున సాగవు. ఈవిషయమున ప్రభుత్వము వారి యుద్దేశమేమియో దెలుపవలసినదని ఈసభవారు గోరిరి. కాని వారు తమయూహలను అభిప్రాయములను దెలిపిరేగాని అసలుజరిగిన విషయముల చెబుచున్నలేదు. సున్నముకంటె, సిమెంటు ప్రయోజనకరమని కాస్త్రజ్ఞులు సలహా నొసగిన లామెంబరు నుడివినేగాని, వారి అభిప్రాయముల నడిగినపుడు, ఈరాష్ట్రమునందలి ప్రత్యేకసౌకర్యముల గురించి వారికి దెలియజేసిరా! మెట్టూరు డామునకు సమీపముననే నేలముజిల్లా యందు కావలసినంత సున్నపు భూమిగలదు. సున్నమును మరియొకచోటినుండి తెచ్చుకొన నవసరములేదు. ఈవిషయమును సదరు కాస్త్రజ్ఞులకు ప్రభుత్వమువారు తెలియచేయలేదు. ఇట్టిపందర్భమున కాస్త్రజ్ఞులు సిమెంటును నిర్ణయించిరి చెప్పటలలో ఆరములేదు. లామెంబరుగారిదివరకు పెద్ద యంత్రసామగ్రిల కొనెదమని చెబుచు, మనుష్యులముతోగాక యంత్రసహాయముతో నిర్ణయించిన యెటుల రెండువత్సరముల ముందుగా డామునిర్మాణము చుగియుననిచెలిపెను. ఇప్పుడేసిమెంటు నుపయోగించి నిర్మించినయెడల నాల్గుసంవత్సరములు ముందుగా నిర్మాణము చుగియుననియు లామెంబరు వాగ్దాన మొనర్చుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. ఇట్టి వాక్యములు నిజమగుచో, ఈసరికే డాము నిర్మాణము చుగియుండవలసినది. 1923 సం॥ వరకును టెండరుల నాహ్వానించుచుండవలసిన అవసరము గనుపింపదు. డామును సున్నముతో నిర్మింప నెంచితిమనియు అందుకవసరముగ ఇసుకనంతను సిద్ధము చేయించుచుంటిమనియు ఇవివరకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మొసగియుండిరి. ఇప్పుడే యిసుక నేమిచేసెదరు? అదియంతయు వృథాయేనా? కొలది నెలలో సంవత్సరములో ముందుగ పనిపూర్తిచేసి నేలకొలది పాటకపుజనమునకు కడుపులు మాడ్చుటకంటె కొంచె మెక్కువకాల మైనను, ప్రబలకింత యన్నమినుటయే మేలు. నేలము కోయంబత్తూరు జిల్లాలయందు సున్నపు తయారుచేయుటకు పనికివచ్చు ప్రదేశము చాల గలదు. అప్పుట సున్నపు పరిశ్రమ నేర్పరచినయెడల డాముచే బాధపడుచున్న పాటకపుజనమున కిండుక యవకాశముండును. ఇంతవరకు ప్రపంచమున నిర్మింపబడిన గొప్పకట్టలమున్నియు సున్నముతోడనే నిర్మింపబడినవి.

ఇక సి. మెంటు యిప్పుడు పుట్టి పుడుచుచున్నది. ఆది ఎంత కాలము నిలచునదియును తెలియదు. ఆంతగా సి. మెంటునే యుపయోగింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనినదే. సాధారణము నీటిపట్టుమునరకును సి. మెంటు నుపయోగించి పైన నున్న మునుపయోగింపవలెను. ప్రభుత్వమువారు పయోగించు సి. మెంటులైనను భారతదేశమున తయారుజేయబడిన సి. మెంటులను మాత్రమే ఉపయోగింపవలెను. భారతదేశపు సి. మెంటు చవుకయేగాని ప్రభుత్వమువారి కావలసినమొత్తము నంతను సరిఫరాచేయగల కంపెనీయొక్క టియను లేదని ప్రభుత్వమువారు తేల్చిపెట్టవచ్చును. లామెంటు బరుగుడు ఇట్టివాదనల కల్పించుకొనుటలో చాలగట్టివారు. అంగ్లప్రభుత్వమువారు అంగ్లపరిశ్రమలకు తక్కువ డిజిలరు బురుగుము లాగియు తోడ్పడుచున్నారు.

లామెంటు—అశాసన మిటివలన ముగిసెను.

సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు—అదిముగిసినను మరెయ్యక కాసనమును గావించెదనని యెంచుటలో ఆశ్చర్యములేదు. ప్రభుత్వమువారు పెండరుదారులు లక్షరూపాయలను కుదువయించవలెనను మరతు శేర్మరయటచే భారతపరిశ్రమలు పెండరుల సంపాదకపోవచ్చును. అట్టివరు 31 లేదీ వరకును ఎన్ని పెండరులు వచ్చెనో అందు భారతదేశము కంపెనీలనుండి ఎన్ని వచ్చెను. అను వివరములను ప్రభుత్వసభ్యుడు చెబుచున్నాడు. అసలు బంధానుబంధము బయటపడును. పెండరులను మొదలు నిర్ణయించి కాలపరిమితిని అట్టివరు 31 లేదీనుండి నవంబరు 31 వ లేదీకి మార్చుటజూడగా భారతముకంపెనీలనుండి పెండరులు వచ్చియుండలేదని దోచుచున్నది.

వెంకటరమణయ్యంగారు ముగించుచు, కావలసిన మొత్తము సి. మెంటును అయిదారుభాగములుగ చేసి, 20, 30 వేల టన్నుల కొక్కొక్క పెండరు నాహ్వనించినయెడల, భారతదేశపు కంపెనీలు పెండరుల నంపి పోటీచేయుటకు సుకరముగ నుంచుననిరి.

జె. ఎ. సాల్వానాగారు (కాం. క్రైస్తవ) ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, అధికారతరఫావల ప్రసంగించుచుండగా ప్రభుత్వసభ్యులు యూరపియను సభ్యులను నవ్వుచుండుట నాడే సిందిరి. ప్రభుత్వమువారి విషయమున వివరములన్నిటిని దాని పెట్టియుంచిరి. అందుచే ప్రజాప్రతినిధుల కానియములు తెలియమిచ్చే, వారు తమ ప్రసంగములో తప్పులొనర్చి యుండవచ్చును. ఈవిషయమున ప్రభుత్వసభ్యుల వైఖరి చాల అత్యంత పటిమము. (వినుడు, వినుడు) దేశీయపరిశ్రమలను ప్రోత్సహించుట ప్రభుత్వమువారి విధి. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారు ప్రపంచమునందలి ఇతర రాష్ట్రములు ఆచర్యము ననుకరింపవలెనని గోరుచున్నారు. అటులగాక ఎక్కడ చవుకగానన్న నక్కడ కొనుటయే ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమైనచో ఒక్క ఇంగ్లండునందేగాక జర్మనీ మొదలగు ఇతరదేశములందు గూడ ప్రకటనలగావించి ఎక్కడ చవుకగా దొరికిన నక్కడ కొనవలెను.

సాల్వానాగారు ముగించుచు సి. మెంటు నుపయోగింపవలెనా నున్న మునుపయోగింపవలెనా యను విషయమున విశ్వేశ్వరయ్యగారివంటి ఇండియను ఇంజనీర్లను సంప్రదించుకొనుట నాడేసిందిరి. బ్రిటిషు కాన్స్ట్రక్షన్లు తమ ఆసనములబట్టి కారణములను వాదనలను కల్పించుటలో గట్టివారు. అట్టి నిర్ణయము లంత ప్రమాదముగావు. ఇట్టి విషయములందు అంగ్లయులు తమ దేశమున తమ ప్రభుత్వమువారు రెండు ప్రవర్తింపవలెనని అభిప్రాయించెదనో ఈ దేశమున ఈ దేశీయప్రభుత్వమువారు రెండు ప్రవర్తింపవలెనని జూచుట ధర్మమని యూరపియను సభ్యులను హెచ్చరించిరి.

టి. సి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు (మంత్రిపక్షము) ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు భారతదేశముననే సి. మెంటు చవుకగ దొరకునని లామెంటుగురంగీకరించిరి. కనుక, సాధారణముగ భారతీయకంపెనీల పెండరే అంగీకరింపవలెననియు, నుడివిరి.

ఒకరు:—అయితే విదేశీయ కంపెనీలనుండిగూడ పెండరుల నాహ్వనించు పెండరులకు?

టి. సి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు:—ఏది చవుకగ నున్నవానినే అంగీకరింపవలెనని నిర్బంధము లేదు. లామెంటు భారతీయకంపెనీల పెండరులనే అంగీకరింపవచ్చును. అందుచే ఇప్పుడీ చర్చ అనవసరము.

వెంకటాచల చెట్టిగారు

సామి వెంకటాచల చెట్టిగారు (కాం. చన్నపురి) ప్రతిపా

దనను బలపరుచుచు లామెంటుగురంగీకరింపవలెనని ప్రసంగించినను, వారివాదన సభ్యుల కేమాత్రమును నచ్చలేదని నుడివిరి. మంత్రుల వెనుక కూర్చొనినంతమాత్రమున లామెంటును బలపరుచుటయే తనవిధియని శ్రీనివాస అయ్యంగారు భావించి వారి సమాధానము సంక్షిప్తముగ నున్నదని చెప్పటం అంతకంటెను విషయము గలిగించుచున్నది. శ్రీనివాస అయ్యంగారు రీతైపున గూర్చొనియున్నచో, లామెంటు ప్రసంగము నతి తీవ్రముగ విమర్శించియుండెడివారు. వారు చెప్పినట్లు మొట్టొక్క ప్రాజెక్టు కాసనసభవారి దృష్టి నధికముగ నాకర్షించుచుండుట నిజమే. ఇందుకు రెండుకారణములు గలవు. ఒకటి మొట్టొక్క ప్రాజెక్టు చాల గొప్పపనియగుట, రెండవది ఆ ప్రాజెక్టును నిర్మించుటలో అధికారులు చాల అనుచితవ్యవహారము లొనర్చుచుండుట. లామెంటుగురంగీకరింపవలెనని వారి నిస్సహాయస్థితి వారి యుపయోగమున పుట్టుముగ గనుపించుచున్నది. (వినుడు వినుడు) భారత ప్రభుత్వమువారి “ఎక్స్‌పర్టు” తెలిపిన విషయములనే లామెంటుగురంగీకరింపవలెనని పలుకుచున్నారు. ఎక్స్‌పర్టు, తమ ఆదర్శములబట్టి, తమ అభిప్రాయముల మార్పుకొనెదరు. భారత ప్రభుత్వమువారి ఎక్స్‌పర్టులైనను, నున్నచుకంటె, సి. మెంటు మంచిదని గాని నున్న ముపనికిరాదనిగాని ఖచ్చితముగ చెప్పలేదు. ఆ ఎక్స్‌పర్టులు, తమదేశము నధికముగ ప్రేమించు అంగ్లయులు. అంగ్లదేశమునకును భారతదేశమునకు సంబంధించిన దేదియు వారికి నచ్చదు. అందుచే వారు తెలుపు అభిప్రాయములను జాగ్రత్తగా పరిశీలించి గాని అంగీకరింపరాదు. ఎక్స్‌పర్టుల అభిప్రాయములను పరిశీలించు పద్ధతులలో నొకటి—వానిని బహిరంగముగ ప్రకటించి ప్రజల విమర్శన కవకాశముపరుట. ప్రభుత్వమువారింతవరకును అటుల చేసియుండలేదు. సి. మెంటు నుపయోగించిన యెడల నాల్గు వత్సరములకాలము కలిపివచ్చునని లామెంటు దెలిపెను. అది బాగుగ నేయున్నది, కాని సి. మెంటుబరులు నున్న మునుపయోగించినయెడల ఖర్చు ఎంతవరకు? ప్రభుత్వమువారు విచారించినట్లు లేదు. నున్న ముతయూరచేయుటకు ప్రభుత్వమువారి పుచ్చుకొని నిర్మించినయెడల, ఎన్నో విషయములు చాటి లభికమునని లామెంటుగురంగీకరించిరి. చిన్న చిన్న ఫ్యాక్టరీల స్థాపించినయెడల నీవారము నిజమేగావచ్చును. కాని 185 వేల టన్నుల తయారుచేయుటకు పెద్ద స్కేలుమీద ఫ్యాక్టరీ నేర్పగుప వలసియుండును. పెద్ద స్కేలుమీద నేర్పరచినయెడల ఎన్నో విషయములు మొట్టొక్కచో చాలవరకు కలిపివచ్చునని సామాన్యవిషయము. ప్రభుత్వమువారు ఫ్యాక్టరీని స్థాపించి నున్న మునుతయూరచేయుట కంటె, ప్రత్యేకవ్యవస్థలయొక్కగాని, కంపెనీల యొక్కగాని పోటీకి వదిలివేసినయెడల, చాల తక్కువ ఖర్చుతోడను, నులభ్యముగ ముగియునని లామెంటుగురంగీకరించిరి. అమాత్రమునే ప్రభుత్వమువారు రుపంబించునెడల, మొట్టొక్కడము నిర్మాణము నంతకు కంట్రాక్టు కియ్యవలసియుండును. వారట్లు చేయక పోవుటజూడ వారి కా సిద్ధాంతమునందు నిజము గా విశ్వాసమున్నట్లు లేదు. ఇదిగాక, ఈ డామును నిర్మించుట కవసరమున యిటుకలను ప్రభుత్వమువారి తయారుచేయుచున్నారో, కంట్రాక్టు కిచ్చిరో దెలిపెదరా? లామెంటుగురంగీకరింపవలెనని వాదనముగూడ గావించిరి. అంగ్లదేశపు సి. మెంటుకంటె భారతదేశమునందలి సి. మెంటుపరిశ్రమలు చవుకగ సరిఫరాచేయగలవట. ఆవిషయము వారికి తెలిసియున్నచో, విదేశీయులందు కూడ ప్రకటనల గావించుట కింతము తక్కువ వ్యర్థముగ నేల వెచ్చింపవలెనో అర్థముగావున్నది. ఈ విషయమున లామెంటుగురంగీకరింపవలెనని, ఎక్స్‌పర్టుని ధ్రువీకరించుచున్నారు.

సామి వెంకటాచల చెట్టిగారు రింకను మాటలాడుచు లక్ష రూపములను హామీగా తమవద్ద నిలువయించవలెనను మరతు భారతీయ పారిశ్రామికములకు చాల కష్టముని నుడివిరి. ఈ మరతులననే, చాలమంది భారత పారిశ్రామికములు పెండరుల సంపుటకే జంకెదరు. సరఫరా కాలనిర్ణయమున వే వత్సరములనుండి 2 వత్సరములకు తగ్గింపవలెను. లామెంటుగురంగీకరింపవలెనని విచారించి, భారత పారిశ్రామికము లీ సి. మెంటును సరఫరాచేయుటకు తమ సౌకర్యము లొనగవలెను. భారత పారిశ్రామికములు తెలుపు ధరలు కొంచెము హెచ్చుగ నున్నను వారి పెండరులనే అంగీకరింపవలెను. భారతప్రజాభిప్రాయ మివిషయమున ఏకగ్రీవముగ నున్నది.

సి. ఇ. వుడ్డుగారు (యూరపియను) ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, విదేశీయ కంపెనీలు పోటీచేయునను భయము లేదనియు, భారత సి. మెంటు కంపెనీలు విదేశీయ కంపెనీలతో పోటీచేసి నెగ్గగలవనియు నుడువుచు, భారతపరిశ్రమలను ప్రోత్స

హించుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మ మని తామును అంగీకరించి ముగిసిరి.

డా. మల్లయ్యగారు (కాం. చెన్ననగరము) ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు సి. మెంటు నుపయోగించుట మంచిదనియు, ఈ సి. మెంటును మాత్రము భారత పరిశ్రమలనుండియే కొనవలెననిరి.

గోయేకరుగారు (నామినేటెడు) ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, 5 వత్సరములకు ఒక్కసారి పెండరుల నాహ్వనించుటకు బదులు 2 వత్సరములకు మాత్రమే ఆహ్వనించిన బాగుండెడిదే యనియు, ఏమైనను భారతీయపరిశ్రమలు పెండరుల మాత్రమే అంగీకరింపవలెనని సభవా లేగ్రీవముగ నభిప్రాయపడుచున్నారనియు నుడివిరి.

ఇవాన్సుగారు (ఇరిగేషన్ కామిషనరీ) ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు మాటలాడుచుండగా సామాన్యము 5 గంటల యొద్దను. అందుచే నిబంధనప్రకార మంతటితో చర్చముగిసెను.

తిరిగి సభవారు శుక్రవార ముదయము 11 గంటలకు సమావేశ మయ్యెదరు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ

లక్నో, నవంబరు 2:—నేటిదినము సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ సమావేశముగాగానే లక్నో నగరమున ఒక గోడ్డును రిపేరుచేయుటకై 30 వేల రూపముల సబ్సిడీ మొట్టొక్కటాను ప్రభుత్వసభ్యుడు కోరెను. మునిసిపాలిటీ ఆదరణను సంధిస్తును మునిసిపాలిటీవారు ఈగోడ్డును యెట్టి శ్రద్ధపుచుకొనకున్నారో, ఈగోడ్డును రిపేరుచేయు వాద్యత జిల్లా బోర్డువారిదని మునిసిపాలిటీవారు, బాధ్యత మునిసిపాలిటీవారిదని జిల్లాబోర్డువారు చెప్పుచు యూరకున్నారు. జిల్లాబోర్డువారికి సగము, మునిసిపాలిటీవారికి సగము మొత్తము 30 వేల రూపముల గ్రాంటును ఇచ్చి గోడ్డును రిపేరుచేయించవలయునను ఉద్దేశముతో ప్రభుత్వసభ్యుడు సబ్సిడీ మొట్టొక్కటాను నుపపాదించెను.

ఈగోడ్డు మునిసిపాలిటీ సరిహద్దులలో నున్నదనియు, గోడ్డును రిపేరుచేయు బాధ్యత మునిసిపాలిటీ వారిదనియు, ఆక్రమముగ ఆ బాధ్యతను జిల్లాబోర్డువారికి తగిలించుటచే ప్రభుత్వమువారు లక్నో నగరముపట్ల పక్షపాతము చూపుచున్నారనియు పలువురు సభ్యులు ఆక్షేపించిరి. ఇట్టి పక్షపాత మేమియు లేదని మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. కొంత చర్చ జరిగిన పిమ్మట సబ్సిడీ మొట్టొక్కటాను ఆమోదించబడెను.

న్యాయకార్యనిర్వాహణ శాఖల విభజనము

న్యాయకార్య నిర్వాహణ శాఖలను విభజన మొనర్చవలయునని పండిత టెనేరిగా రుపపాదించుచు ఈ సంస్కరణము అత్యవశ్యకరమైనదనియు ప్రభుత్వమువారు అనవసరముగ కాలవారణము గావించుచున్నారనియు చెప్పిరి. కాసనసభయందలి అన్ని పక్షములవారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తీర్మానము పట్ల ప్రభుత్వమువారికి సానుభూతిగలదనియు ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ఇండియామంత్రికి ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచుండుటచే రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత మెట్టి చర్యపుచుకొనజాలరనియు చెప్పిరి. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

గత 20 ఏండ్లలోను రక్షక వైద్యమువారి గూడెములందున్న 3400 మందిలో 222 మంది మాత్రమే క్రైస్తవులైరి. అందుచే వారిని నిందింపరాదు. హిందూమతానుబద్ధులు సంస్థలు యేవికోరనను వారు ప్రత్యేకగూడెములు స్థాపించువిషయమగుడ ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదనని జెప్పిరి. ఇంక కొంతసేపు చర్చించి విషయ తీర్మానము అంగీకరింపబడెను. సభనాటికి ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

మంత్రులసభ

వివిధ శాఖలందు వేతనములగూర్చి విచారించుట

కలకత్తా, నవం 2:—వివిధ రాష్ట్రములందలి మంత్రులు డిల్లీలో నవంబరు 16 వ లేదిన సమావేశము పవిత్రవహుర్ను విద్య వ్యవసాయపరిశ్రమల శాఖలందు వేతనములగూర్చి చర్చించెదరు. వారిలో బాటు వారి కార్యదర్శులుగూడ సభకు బోయెదరు. సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లాగారు సభాధ్యక్షత వహించునని ఆసాసియే పెడు ప్రెస్ వారికి తెలియుచున్నది.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

జిల్లా

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున జిల్లా జిల్లా కేంద్రములను...

జిల్లా కేంద్రములను ప్రభుత్వము మునుపటి...

రా. సు. భాస్కరరావు

గొప్ప ప్రదర్శన ప్రారంభ సమయం

1927 సం॥ నవంబరు 4 వ తేది శుక్రవారమునాడు...

సి. కన్నయ్య కంపెనీ

(శ్రీకృష్ణ వి నో ద న భ)

నాలుగు లక్షల రూపాయలు (4,00,000) పెలపుచేసి తయారుచేయబడిన

శ్రీ ఆంధ్రాల్ వి వాహము,

శ్రీ రామానుజుల వైభవము,

శ్రీ ప్రభవనామ సం॥ రం కార్తీక శుద్ధ దశమి శుక్రవారమునకు సరియైన 4-11-1927 తే...

చెన్నపురి రాయల్ థియేటరులో ప్రదర్శించబడును.

పగటి ప్రదర్శనము—ఆది, సోమ, బుధ, శుక్రవారములందు సాయంత్రము

5 గంటలకు ప్రారంభమగును.

రాత్రి ప్రదర్శనము—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంట

లకు ప్రారంభమగును.

టికెట్ల ధరలు—రూ. 4, 3, 2, 1, అ. 8.

మొదటి 3 తరగతులందును నీట్లను రిజర్వ చేయుటకు నీటు 1-కి అ. 8 లు చార్జి ప్ర...

త్యేకముగా చెల్లించవలెను.

సి. కన్నయ్య, ప్రాప్తిండు.

శ్రీ దేవోద్ధారక ఆంధ్ర భాషా

నిలయము

గౌరవీ ఆశ్రమం, కుక్కునూరు (నైజాం)

దనరా సమావేశము.

విజయదశమి రోజున శ్రీరామమంటపమున నోకపథ...

తరువాత శివార్చన గాధిపతిని సభాసభుల తిలకం...

ఆ రాత్రి 9 గంటల మొదలు 12 గంటలవరకు శ్రీచిలు...

కో. వెం. రా. ల. నా. శర్మ, కార్యదర్శి.

సువాసనగల ఎలుపు

యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో వ్యవసాయశాఖ నిపుణులు...

అట్లాంటిక్ ప్రాంతములలో భిన్నాభిప్రాయముల...

కళావంతుల సంఘసంస్కరణ ప్రచారము

బెజవాడ తెనాలి పొన్నూరు ముత్తూరి గోపాపురం...

- 1 దాసరికాశయ్యగారు చెరువూరు ప్రసిడెంటు
2 వినపాల శేషచలంగారు కామమను సంయుక్త కార్యదర్శులు
3 యానాగభూషణుగారు పొన్నూరు
4 కిద్దాబత్తురి లక్ష్మీనారాయణగారు కొమ్మూరు
5 యానాపయ్యగారు గార్లపాడు
6 యానానకాలుగారు గోపాపురం
7 అశ్వధాటి వెంకటచలంగారు రేలూరు
8 దాసరి వెంకటకృష్ణయ్యగారు బాపట్ల
9 మద్దెల నుబ్బయ్యగారు బాపట్ల

కామమను } వినపాల శేషచలం
బాపట్ల తెనాలి కళావంతుల సంఘకార్యదర్శి

బళ్లారి మునిసిపల్ ఎన్నిక

నారాయణరావుగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి

బళ్లారి, నవం 3:—మునిసిపల్ అధ్యక్షుని ఎన్నిక చేయబడినది.

సిలోన, మాతేనుండి 1 తేదీనుండి మూడునెలలవరకు...

శ్రీకంచి వరదరాజస్వామివారికి
మంటపనిర్మాణము

ధర్మాత్ములకు విజ్ఞప్తి
శ్రీ|| పహాసరివల్లస వాసితా ధరపల్లవం||
మఖం వరదరాజస్వ మందస్మిత ముపాస్మహే||
వేదవత్స తరేతీతే పుణ్యకోట్యాం హరిస్వయం||
వరదరాజస్వహారాం అద్యాపి పరిదృశ్యతే||
అయోధ్యామధురా మయా కాశీ కాంచీ అనంతికా||
పురిద్యాభావతచైవ సప్తే మోక్షదాయకాః||
భారతదేశమందలి ఉత్తమక్షేత్రము లేడింటిలో కాంచీ
పుర మనబడెడు కంచి యొకటియని పై శ్లోకములన విదితము
కాగలదు. కంచిలో నొక మాధ్వకుటుంబమువారు వెనక చాల
పై శ్రేయశంతులుగా నుండిరి. వారికి రైలుస్టేషనుకు సమీపమున
కొంత స్థలముకలదు. దానిని వారు స్వామిసేవకు వినియోగించు
చున్నారు. వందలకొలది వత్సరములనుండి యిటులనే జరుగు
చున్నది. ఇప్పుడు నాలుగవతరము జరుగుచున్నది. వరదరాజ
స్వామికి బ్రహ్మాత్మనము జరిగినపుడు విశవకోజున స్వామి
మోహినివేషమును ధరించి ఊరేగింపుతో ఈస్థలములోనికివచ్చి
అచట కొంత సేపుండును. అపు డాకుటుంబమువారు స్వామి
క చట సేవ చేసెదరు. పిమ్మట స్వామి అచటనుండి
బయలు చేరును. ఈ కుటుంబ మిప్పుడు
చాల బీదసితికి వచ్చినది. అస్థలములో స్వామి కొక
మంటపమును కట్టించుటకును నిరంతరమును స్వామి సేవకారకు
ఆశేతుహిమచట ప్రాంతములనుండియు వందలాదిగా వచ్చు
చుండు యాత్రికులకారకు ధర్మకాలను కట్టించుటకును యిప్పుడీ
కుటుంబములోనివారగు ఎన్. సంతోషరావుగారు సంకల్పించి
యున్నారు. కాని వీరు ధనహీనులగుటచే ధర్మాత్ములవారు
తోడ్పడవలెనని కోరుచున్నారు. శ్రీమాన్ ఎన్. సత్యమూర్తి
(ఎం. ఎల్. సి.) సి. దొరసామయ్యగారు (ఎం. ఎల్. సి.) ఆరణి
నుబ్బారావు (ఎం. పి. రిటైర్డ్ పోలీసు నూపరింపెండెంటు)
ఎన్. నుబ్బారావు (ఎం. పి. తిరుపతి సన్స్కృత కళాశాల
ప్రిన్సిపాలు) ధర్మవీరదాసు (తిరువల సేవస్థానము శ్రీ హత్తి
రాష్ట్ర వరాధికారి) కీ||శే|| కాకూరు రామచంద్రరావు (వి. పి.
బి. ఎల్. హైకోర్టుజడ్జి)గార్లు మున్నగువారు వదభిప్రాయముల
నొసగియున్నారు. సంతోషరావుగారు ఆస్తికులు, విరాగులు,
హరిభక్తిపరాయణులు కావున ధార్మికు లిహాపరతారకముగ నీ
ప్రయత్నమునకు యధాశక్తిని ధనసహాయమునరించి శ్రీహరి
కటాక్షమునకు పాత్రికలగురుగాక. సహాయముచేయగోరువా
రిటుల వ్రాయవలెను. "ఎన్. సంతోషరావుగారు, 85, ఈస్టు
రాజాస్ట్రీటు, బిగు కంజీవరం"

వెదరమూడి శేషగిరిరావు.

కలకత్తా తీర్థానములు

నాయకులు ఆమోదించుట

ఆమృతసరము, నవంబరు 2:—కలకత్తాలో జరిగినకాం
గ్రెగుసంఘపు తీర్థానములను బలపరచుచు కొందువులు మహా
మ్మదీయులు ఈనిర్ణయమును ఆమోదించవలయునని కోరుచు
డాక్టరు సయ్యపుద్దీనుచ్చుగా రొక ప్రకటన గావించుచున్నారు.

అకోలా హిందూసభ

అకోల, నవంబరు, 2:—అకోల హిందూసభ కార్యసం
ఘమువారు కలకత్తా కాంగ్రెసుసంఘమువారి నిర్ణయములను
ఆమోదించుచు ఒకతీర్మానము గావించిరి. కాని ప్రత్యేకస్థల
ములందే గోవులను చంపవచ్చుననియు ఇండ్లలో చంపకూడ
దనియు తీర్మానించిన బాగుండెడిదని సూచించిరి.

ఢిల్లీలో సభ

ఢిల్లీ, నవంబరు 2:—రేపటిదినము సాయంకాలము హా
కిం అజ్ఞులభానుగారి అధ్యక్షతన ఢిల్లీలో పౌరసభలనుగరించి
శ్రీమాన్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు, డాక్టరు అన్నాగిగార్లు
న్యసించెదరు. రాత్రి అన్నివర్ణములవారు ఒకేపంక్తిని కూ
ర్చుండి విందారగించెదరు. ఆందు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఆదర
ణను జరుగును. శ్రీనివాసయ్యంగారు 4 వ తేదీని మద్రాసుకు
ప్రయాణమయ్యెదరు. (అ. ప్రె.)

లాభకరమగు ప్రతివ్యవసాయము

మహాత్ముని ప్రధాన వ్యాసము

ప్రతిచేలను వేయువారు పండిన ప్రతిలో కొంత భా
గమును తమ జట్టల కొరకు నిలువయుంచునట్లు ప్రోత్సహ
పరుపవలెను. ప్రతి పంటలేని ప్రాంతములలో దొడ్లలో మర
గాయలను పండించుకొనునట్లు కుటుంబమునకు కావలసిన ప్ర
త్తినిగూడ పండించుకొనునట్లు ప్రచారము చేయవలెను. ఈరి
తిగా జరిగినచో ఖద్దరు ధర తగ్గగలదు. చక్షిణదేశమున కొన్ని
చోట్ల వ్యవసాయదారులు ఖద్దరు ప్రచారము ప్రారంభము
కాకపూర్వముగూడ నిలులనే చేయుచుండిరి. సంస్థానాధిపతు
లీవద్దలిని ప్రోత్సహించుట కధికముగ నవకాశమును కలిగి
యున్నారు అనయుక విలేఖరి వ్రాసెను.

ఇది చాలముఖ్యముగు సూచనయే. బిజోలియా రాజపు
టానాలోను బాల్గోలిలోను కథియవాడులోను యీరితిగానే
ప్రచారము జరుగుచున్నది. కథియవాడులో రైతులు ప్రత్తిని
నిలువచేసెదరుగాని తరువాత హెచ్చు ధర వచ్చినచో దాని
నమ్మివేయుచున్నారు. ఈ సవాళను వారు ప్రతిఘటింప జాలకు
న్నారు. వ్యవసాయదారులు ప్రత్తినిమ్మకుండు దానిని ఏకి వడకి
నూలు తీసినచో ప్రత్తిని హెచ్చుధరల కమ్మకులన నెట్టి
లాభము కలుగునో అట్టి లాభమే కలుగును. రెండవది దళారీల
తంటా టిప్పిపోవును. కావున భారతతంత్రకారక సంఘమువారు
ఖద్దరులన కలుగు లాభమునుగూర్చి వ్యవసాయదారులకు
బోధించుటవలెను. ప్రత్తిని కొనుటలోగూడ యిప్పటివలె
బజారులలో మధ్య బేరగాండ్రుడై కొనుటకంపై వ్యవసాయ
దారులవద్ద కొనుటయే మంచిది. పట్టణములలోని ప్రజలను ఖద్ద
రును సమకూర్చుటకు గ్రామములకేగి ప్రత్తిని కొనకతప్పదు.
కాన ప్రచారకులకు వ్యవసాయదారులతో నధికముగ పరిచయ
ముండియే తీరవలెను. దళారీ బజారుధరల అస్థిరత్వము మున్న
గువానిని తేలిగించుటగూడ నిదియే ముఖ్యసాధనముగాన
మనములు వ్యవసాయదారుల ప్రోత్సహించవలెను. ఖద్దరు
వాడుక హెచ్చునదన్న కొలదియు మన మవలంబించుచున్న పద్ధ
తులు మామూలుగా వాణిజ్యప్రపంచముచే నవలంబింపబడుచున్న
పద్ధతులకంటె భిన్నముగానుండవలెను. చాకధరకులని హెచ్చు
ధరకమ్మటయే వారినీతి. ప్రపంచమున వాణిజ్యధర్మ మిప్పుడు స
ర్వసమత్వముకాదు. ఖద్దరు సర్వసమత్వమును కోరును. కావున
ఆత్మనివాళకముగ పోటీపద్ధతికి ఖద్దరుఉద్యమమున తావులేదు.
కదు బీదవారు ఆసహాయమునున్నగువారికొరకే యీయుద్య
మ మేర్పడినది. కావున ప్రచారకులు జనసామాన్యముతో నధి
కముగ పరిచయమును కలుగజేసికొనినచోగాని యిది కొనసాగ
దు. స్వార్థత్వముతో పనిచేసినచోగాని ప్రచారకులపై జను
లకు నమ్మకము కలుగదు.

సంస్థానములవారి పద్ధతిని ప్రారంభింపదననని విలేఖరి
సూచించెనుగాని దీనిని ప్రారంభించువా రెవరు? చాల సంస్థాన
ములు పామరజనుల క్షేమమును పరికించుటయేలేదు. ఆదాయ
ము నెటులైనను హెచ్చించుటకే వారిపుడు కోరుచున్నారు
ఆ ఆదాయములో హెచ్చుమొత్తమును తమ భోగములకొరకే
వ్యయపరచుచున్నారు. దనికులకువలెనే సంస్థానాధిపతులకు
గూడ ఖద్దరునందు నమ్మకములేదు. మైనూరులో నిపుడే నమ్మ
దిగా పని ప్రారంభింపబడెను. రాట్టముపై నూలువడుకుట గ్రామ
పరిశ్రమగా లాభకరమునా? అని వారు విచారణచేయుచు
న్నారు. ఇది సరియైనపద్ధతి. కాంతముగా జరుపబడినచో అది
లాభకరము కాగలదు. అపు డిట్లగుగూడ పూనుకొనగలరు.
(ఎంగిలండియా 27-10-27)

బొంబాయి

కార్యనిర్వాహకవర్గమున ఖాళీ

ఇండియను డెయిలీ మెయిలుపత్రిక జయకరుగారి
పీటును సూచించుట

బొంబాయి, నవంబరు 2:—బొంబాయి ప్రభుత్వపు
కార్యనిర్వాహక వర్గపు సభ్యులగు సర్ కాసజి జెహంగీర్
గారు అనారోగ్యమువల్ల త్వరలో తన ఉద్యోగమును వదులుకొనెద
రని తెలియుచున్నది. ఖాళీపడు స్థానమున జయకరుగారిని
నియమింపవలయునని ఇండియను డెయిలీ మెయిలు పత్రిక
సూచించుచున్నది. (ప్రీ ప్రె)

గాలివాన

నందలూరువద్ద రైల్వేభవనములు ధ్వంసమగుట
ఎగ్రగుంట్ల, నవంబరు 2:—గుత్తిల్లా ట్రాఫిక్ నూప
రింపెండెంటు మాక్రింది తెలివార్త పంపుచున్నాడు:—
నవంబరు 1 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలమొదలు
2 వ తేదీ ఉదయం 5 గంటలవరకు తీవ్రమగు గాలివానవల్ల
మద్రాసు రెయిచూరురైలులో నందలూరు ఎగ్రగుంట్లస్టేషనుల
మధ్య రైల్వేభవనములు కొన్ని ధ్వంసమైనవి. నందలూరులో
ప్రయాణికులందు భవనపుకప్పలు ధ్వంసమైపోయెను. సిగ్నలు
కేబిను, లోకోషెడ్ సంతూర్ణముగ ధ్వంసమైపోయెను. రైల్వే
పనివా రందు భవనములు కొన్ని కూలిపోయినవి. సిగ్నలులు
చెడిపోయినవి. రైలుకట్టపై యున్న మాడువాగనులు దొల్లి
పడినవి. స్టేషను కప్పకూడ గాలికి కొట్టుకొనిపోయెను. మంట
పంపుల వొంటమిట్టస్టేషనుల కప్ప సిగ్నలులు చెడిపోయినవి.
సిద్దపట్న, కడప, కృష్ణాపురంస్టేషనుల టెలిఫోను, టెలిగ్రాఫు
తీగెలు తెగినవి. కాని రైలుమార్గము చెడనందున రైల్వే సరసరి
నడచుచున్నది. ప్రయాణికులకు అపాయము కలుగలేదు.

తుపాను ఉపద్రవము

1 వ తేదీ కలకత్తా మెయిలు

ఒక ప్రయాణికుని అగచాటు

మద్రాసునుండి బెజవాడకు నవంబరు 1 వ తేదీ రాత్రి
కలకత్తా మెయిలులో ప్రయాణమైన ఒక ప్రయాణికుడు తన
అనుభవములను ఈక్రిందివిధమున వివరించుచున్నాడు:—

1 వ తేదీరాత్రి 8 గంటలకు కలకత్తామెయిలు
నెంట్లలుస్టేషను వదలెను. కాని వర్షము గాలి అధికముగ
నుండటచే బండి తిన్నగనే నడువలసివచ్చెను. తెల్లవారయగు
సరికి గూడూరు చేరగలిగితిమి. గూడూరునుండి నెల్లూరు
చేరుటకు 12 గంటలకాలము పట్టెను. గూడూరు నెల్లూరుమధ్య
టెలిగ్రాఫు స్తంభములు చెట్లు అన్నియు విరిగిపడియుండెను.
అందుచే రైలుపోవుట దుర్లభమయ్యెను. సాయంకాలము బండి
నెల్లూరుచేరెను. పడుగుపాడు స్టేషనువద్ద రెండుబండ్లు రైలు
పట్టాలనుండి తొలగిపోవుటచే నెల్లూరు దాటిపోవుటకు వీలు
లేకపోయెను. అందుచే ఆమెయిలుబండి మరల త్రిపుళాని
నేటిదినము ఉదయం మద్రాసు వచ్చిచేరెను.

ఈ గాలివానవల్ల నెల్లూరునగరమునకు గొప్పనష్టము
గలిగినది. నెల్లూరులో ఒక్క చెట్టుకూడ మిగలలేదు. అన్ని
చెట్లు వేళ్లతో చెళ్లగింపబడినవి లెక్కలేని ఇండ్లు కూలి
నవి. దాదాపు 20 మంది మరణించిరిని తెలియుచున్నది.

రాజమహేంద్రవరం మునిసిపాలిటీ

పి. గోవింద రావుగారు

అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకోబడుట

నామినేషనుల ఫలితము

(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజమహేంద్రవరము, నవంబరు 2:—రాజమహేంద్ర
వరం మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షుని ఎన్నిక నిన్నటిదినము సాయం
కాలము జరిగినది. కాసనభ్యులును, స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన
వారును అగు కె. వి. ఆర్. స్వామి నాయుడు గారు
తూర్పు గోదావరి జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షు
లగు పోకల గోవిందరావుగారు పోటీకేసిరి. గోవిందరావుగారు
ఇటీవలనే మునిసిపాలిటీ సభ్యులగు నామినేటుచేయబడిరి. గో
విందరావుగారికి 15 వోట్లు, స్వామినాయుడుగారికి 14 వోట్లు
వచ్చెను. గోవిందరావుగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకోబడిరి. ప్ర
జాపక్షమునకు చేరినవారిలో కొందరు కడపటి నిమిషమున
మోసముచేయుతున్న, నామినేటుచేయబడిన సభ్యుడు అధ్యక్షు
డగుట ఆసంభవమైయుండెడిది. ఎన్నికలకు పూర్వము మంత్రి
గారు కొంతమందిని మునిసిపాలిటీ సభ్యులుగనుంచిరి. జిల్లాకలె
క్టరుల శిఫార్సులనుకూడ తిరస్కరించి మంత్రిగారు తమకు తో
చినవారిని సభ్యులుగ నామినేటుచేసిరి. స్వతంత్ర జిప్సీకుపక్ష
ములకు ఇటీవల కుదిరిన రాజీనామసరించి ఈనామినేషనులు
గావించబడెనని నగరవాసు లందరూ అనుకొనుచున్నారు.
(తంతివార్త).

రాయల్ కమిషను ప్రహసనము

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

రాయల్ కమిషను సభ్యుల సాను ములు రాబోవు వారములో ప్రకటింపబడుననియు, సర్ జాన్ పైమనుగారు ఆధ్యక్షులుగ నుండుననియు, వీరు గాక ఆర్థుల సభ్యులు నియమింపబడుననియు తెలియుచున్నది. అయిదుగురు కామన్సు సభ్యులుండరుట. వీరిలో ఇరువురు లేబరుపక్ష సభ్యులుండరు సూచించబడినది. మిగిలిన యిరువురు ప్రభుసభాసభ్యులుగ నుండురు. భారతీయుల కెట్టి ప్రవేశముండదు. సివిలు సర్విసు ఉద్యోగి యొకరు కమిషనుకార్యదర్శిగ నుండురట. కమిషను విచారణ యొక్క ప్రహసనముగ నుండునని, దూరద్రష్టులు ప్రారంభమునందే యూహించియుండిరి. తుద కటులనే జరుగనున్నది. బర్ద్యాను మహారాజగారివంటి ప్రజాశయప్రతిపక్షులు గూడ, భారతీయులు లేని కమిషను నిర్ణయమును, దాని నెల్లరును బహిష్కరించెదరనియు, లండను ప్రైముపత్రికలో వ్రాయవలసి వచ్చెను. బొంబాయి మితవాదులు రాయల్ కమిషను పట్ల మిగుల అసంతృప్తిజూపిరి. కమిషనును బహిష్కరించువిషయమును వీరు మున్ముం దాలోచించెదరట. మితవాదులకు గూడ రుచింపని రాయల్ కమిషను ఎవరి నిమిత్తము నియమింపబడుచున్నదో తెలియదు. ఇంతవరకు రాయల్ కమిషను, విచారణ సంఘముగ నుండుననియు సంస్కరణము లేటుల బనిచేసినో కనుగొని భావిపరిణామమును నిర్ణయించుననియు, పలువురు తలంచుచుండిరి. లండను ప్రైముపత్రిక మాత్రము క్రొత్త వ్యాఖ్యానము గావించుచున్నది.

రాయల్ కమిషను పార్లమెంటు సభవారి సంచారసంఘముగ నుండును గాని పరిశోధనముగ నుండదనియు, న్యాయాధిపతుల స్థానము నాక్రమింప దనియు, అందుచే భారతీయులు లేరని దిగులుపడ నక్కరలేదనియు, ప్రైముపత్రిక ఓదార్పుచున్నది. కమిషనువారు కేవలము తణిఖసంఘముగ నుండురట. పరిశీలగోడుగూడ బోయినది. విచారణ సంప్రతింపులరూపము దాల్చునట. దీనిని బట్టి బ్రిటీషుమంత్రు లిదివరకే ముందేమి జరుగవలెనో నిర్ణయించుకొనిరనియు, హిందూదేశమున కమిషనువారు పర్యటనముజేసి కొందరితో సంప్రతించినటులగనుపింపజేసెదరనియు గ్రహింపవచ్చును. ఇది పట్టి నాటక మనిపించుకొనదా? తమనిశ్చయమును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు తమంతటతామే చెలిపిన జాలును. పర్యటనముకొరకై వలడబ్బుదండుగ బెట్టవలెను? కొంతకాలముక్రిందట, లండను ప్రైముపత్రికయే రాయల్ కమిషనునందు పార్లమెంటు సభ్యులు గానివా రుండగూడదని సూచించెను.

ప్రైముపత్రిక సూచన ప్రభుత్వనిర్ణయమునే చెలిపి యుండునని సూచించితిమి. అదియే సార్థకమగుచున్నది. రాయల్ కమిషను విషయమై సంస్కరణ శాసనపు 84 క్లెక్కును-ఎ యిటుల ప్రతిపాదించుచున్నది.

“1919 సంవత్సరపు ఇండియా ప్రభుత్వచట్టము నిర్మితమయినప్పటికి పదిసంవత్సరములు గడువగ నే, ఉభయపార్లమెంటు సభల ఆంగీకారముతో ఇండియా మంత్రుల గార కమిషను సభ్యుల నామములను సార్వభౌముని అనుమతి కంపవలెను. సార్వభౌము డనుమతించుచో, అట్టివారు కమిషనుగ నేర్పరుపబడెదరు. బ్రిటీషు ఇండియాలో ప్రభుత్వవిధానమెటుల పనిజేయుచున్నదో, విద్య ఎటుల యభివృద్ధిగాంచెనో, ప్రజాప్రతినిధిసంస్థ లేంతవర కభివృద్ధిగాంచెనో, మున్నగు విషయములను, కమిషను విచారించును. బాధ్యతాయుతసూత్రము నెంతవరకు అమలులో పెట్టుటకు వీలగునో, అప్పుడున్న బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును ఎంతవరకు విస్తరింపవలయునో, మార్పుజేయవలయునో, లేక తగ్గింపవలయునో కమిషనువారు రిపోర్టుజేయవలయును. రాష్ట్రములలో రెండవ శాసనసభను స్థాపించుట వాంఛనీయమగునోకాదో గూడ తెలుపవలయును. ఇంతియగాక కమిషనువారు, సార్వభౌముడు గోరెడి బ్రిటీషు ఇండియాకును రాష్ట్రములకును సంబంధించిన ఏయితరవిషయముల నయినను విచారించి రిపోర్టుజేయవలయును.” జాయింటు కమిటీవారి విషయమై వ్రాయుచు, “కమిషనువారికి రాష్ట్రములలో సంస్కరణవిధానమెటుల బనిచేయుచున్నదో కనుగొని, తత్సంబంధమగు వివరములనున్నటిని విచారించుటకు, హక్కుండును. ప్రతిరాష్ట్రములోను సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును స్థాపించుటకు సమయము వచ్చినదేమో చెలుపవలయును. లేనియెడల, ఇదివర కొనగబడినస్వపరిపాలనాధికారముల నెంతవరకు విస్తరింపవలయునో, మార్పులయ్యునో, తగ్గింపవలయునో, వీరు చెలుపవలయును. ఇంతియ గాక, ఇండియా ప్రభుత్వ మెటుల బనిచేయుచున్నదో విచారించి, రాష్ట్రప్రభుత్వములతోబాటు ఇండియా ప్రభుత్వవిషయమున గూడ, సలహానిచ్చుటకు కమిషను కధికారముండవలయు” నని సూచించిరి.

పై విషయములను గమనించిన, రాయల్ కమిషను కేవలము పర్యటనసంఘము గాదనియు, అయ్యది బాగుగ విచారించి తన నిర్ణయములను తెలుపవలయుననియు తేలును. వీరితో వారితో సంప్రతించి, కమిషను వారు వెడలిపోవలయునని ప్రైముపత్రిక చెలిపిన యుద్దేశ్యము, చట్టమునందు గనుపింపదు. ప్రైముపత్రికయూహా యవివేక మని డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక వ్రాయుటబట్టి, ఇంగ్లండులో సయితము ఇట్టి వ్యాఖ్యానము నామోదించుట లేదని తెలియగలదు. డెయిలీ న్యూసు పత్రికయు, వెస్టుమినిస్టరు గెజెట్టు పత్రికయు భారతీయులకు చోటియవలయు ననియే కోరుచున్నవి. రాయల్ కమిషనులును, పరిశీలును గూడ, హిందూదేశగౌరవమునకు భంగకర మని తలచుచుండ, ప్రస్తుతపు ఏర్పాటు మరొక హాస్యాస్పదముగ నున్నది. దీని రహస్యమును జాక్షరు బిసెంటుగారు

స్వప్నముగ వెల్లడిజేసిరి. పది సంవత్సరములు గడువకముందు రాయల్ కమిషనును నియమించుట గూడ, హిందూదేశముపై గల దయచే గాదు. 1929 వ సంవత్సరమునందు పార్లమెంటుసభకు ఎన్నికలు జరుగనున్నవి. లేబరుపక్షము వారు అధికారమునకు వచ్చిన, విశాల సంస్కరణముల నొనగెదరను భయము, కన్సర్వేటివులకు గలదు. బిసెంటుగారి కామన్ వెల్లుచట్టమును లేబరుపక్షమువారు రామోదించి యుండిరి. లేబరు పక్షమువారు ఏర్పరచిన విధానముగూడ విశాలవంతముగ నుండెను. ఇంతియగాక రాష్ట్ర మాక్డనాల్డుగారు హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛనిచ్చుటచే నెట్టియపాయము వాటిల్లదని చెప్పియుండిరి. లేబరుపక్షమువారు తమవాదానములను చెల్లించినను, లేకున్నను, కన్సర్వేటివులకు భీతిమాత్రము ఏర్పడుట సహజము. మిస్ మేయో గ్రంథప్రకటనము రాయల్ కమిషను రాకపూర్వము జరుగుటలో అర్థములేకబోలేదు. కండ్లనీరు దుడుచుటకు లేబరుపక్ష సభ్యుల నిరువురను కమిషనునందు నియమించి, 1928 సంవత్సరమునందు నూతన సంస్కరణశాసనము గావించు తలంపు, కన్సర్వేటివులకు గలదని, బిసెంటుగారు తెలిపిరి. ఆసిమ్మట పది సంవత్సరములలోగ, ఏపక్షమువారు రధికారమునకు వచ్చినను ఇబ్బంది యుండదు. కేవలము పార్లమెంటు కమిషనును నియమించుటవలన, భారతీయులలో మిక్కిలి అసంతృప్తి ప్రబలుననియు, అందుచే నయ్యది బహిష్కరింపబడుననియు, భయపడి ఇర్వి నుప్రభువుగారు నాయకులను సమాధానపరచుటకు ప్రయత్నించుచున్నటుల దోచును. కమిషనువారు ద్వంద్వప్రభుత్వమును తొలగించి, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును సంకుచితపరచెద రనియు, లాఆర్డరులను కేంద్ర ప్రభుత్వపరము జేసెదరనియు, నూహింపబడుచున్నది. సంస్కరణముల స్వభావమునందెట్టియభివృద్ధి గలుగదని నమ్మవచ్చును. రాయల్ కమిషనులు హిందూదేశమును రక్షింపవని, ఎల్లరకును దెలిసిన సంగతియే. పార్లమెంటు కమిషనును నియమించి సంస్కరణ నిర్ణయ బాధ్యత నంతను పార్లమెంటు సభ్యులనే వహింపనిండు. కమిషనులో ఒకరిద్దరు భారతీయులను నియమించి, భారతీయులు గూడ నూతన సంస్కరణముల సంగీకరించెదరని తెలుపుటవలన, లాభముకన్న నష్టమధికముగ నుండును. ప్రస్తుతదుస్థితికి, హిందూదేశమే బాధ్యురాలగుచున్నది. హిందూదేశము శక్తిహీనయగుటచేతనే, కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు యిచ్చవచ్చినటుల ప్రవర్తించుచున్నారు. పార్లమెంటుసభ హిందూదేశమునకు ముక్తి నొసగుననుట కల్ల. తమహక్కులను వదలుకొని, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మీయవలసిన పార్లమెంటుసభవారు, హిందూదేశభావిస్థిని నిర్ణయించునపుడు, పక్షపాతరహితముగ ప్రవర్తించెదరని తలంచుటకు వీలులేదు. భారతీయులు స్వశక్తిపై నాధారపడి, తమబలమును మెప్పుజేసికొనినగాని, పార్లమెంటుసభ వీరి కోర్కెలను అత్యుపెట్టబోదు. ఈవిషయమై రాబోవు కాంగ్రెసుసభ దూరమాలోచించి, తగిన కార్యక్రమమును నిర్ణయించి, ఇండియా మంత్రులగారికిని, పార్లమెంటు సభవారికిని సలయగు ప్రత్యుత్తర మొసగుట యవసరము.

గృహపరిశ్రమలు

గృహపరిశ్రమల నిర్వచనము సరిగలేదని, సాల్కానాగా రడిగిన ప్రశ్నకు పరిశ్రమల మంత్రిగారిచ్చిన జవాబుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. కార్మికులు తమలాభమునిమిత్తము ఇండ్లయొద్ద జేసెడి పరిశ్రమలను, గృహపరిశ్రమ లనవచ్చునుగాని, ఇండ్లలో పనిజరుగుచున్నను మూడవవారిద్వారా విక్రయించెడి సరకులు గృహపరిశ్రమలక్రిందికి రావని, ప్రభుత్వప్రకటనను దెబ్బ పుచ్చును. పరిశ్రమల డైరెక్టరుగారు తమకుగలిగిన సందేహములను ప్రభుత్వమువారికి దెలిపిరి. ప్రభుత్వనిర్వచనము ప్రకారము, నేతపరిశ్రమ చేతిపరిశ్రమలక్రిందికి రానేరదు. ఏలన, నేతగాండ్లు తమ సరకులను వర్తకుల కమ్ముచుందురు. గృహపరిశ్రమలలో నేతపరిశ్రమయే ముఖ్యస్థాన మాక్రమించుచున్నది. దీనికి ప్రభుత్వమువారు సహాయముజేయనిచో, సహాయము జేయదగిన గృహపరిశ్రమలే గమనింపవు. అందుచే గృహపరిశ్రమ లనిన, ఫ్యాక్టరీ పరిశ్రమలు గానివని నిర్వచించుట యవసరము. ఇండ్లలో కార్మికులు చేతితోజేయు పరిశ్రమలన్నియు, గృహపరిశ్రమలే యని చెప్పవలయును మరియొకరి సహాయము లేకుండు, తమ సరకులను విక్రయించుటకు కార్మికుల కింకను శక్తిరాలేదు. ఇందుకు సహాయపడుటకు, సహకార సంఘములయినను పూనుకొనుటలేదు. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ప్రభుత్వమువారు పెట్టినపరతు చాలకఠినముగ గనుపించును. ఈనిర్వచనమే నిలుచుచో, ప్రభుత్వము సహాయము పొందెడి గృహపరిశ్రమ లంతగ నుండవు. పరిశ్రమల డైరెక్టరుగారు ఇబ్బందులను దెలిపిననుగూడ ప్రభుత్వమువారు తమ ఉత్తరువును మార్చుకొనకుండుట విచిత్రముగ నున్నది.

యుద్ధవిరామదినము

ఈ సంవత్సరమునగూడ 11 వ తేదీని యుద్ధవిరామదినముగ పరిగణింపవలె నని, సార్వభౌముడు ఆజ్ఞాపించుటచే, చెన్నపురిలో మామూలు ప్రకారము 11 గంటలకు రెండునిమిషముల హాన ప్రతము నవలంబింపవలెనని, ప్రభుత్వప్రకటనము గోరుచు న్నది. హానము దాల్చుటయు, మననముజేయుటయు, ఎల్లరకును మధించిదే. ఈ సమయమున, ప్రపంచశాంతి ఎంతవరకు చేకూరెనని యోచించి, దానిని కాపాడుమార్గమును కనుగొనవలెను. యుద్ధము విరమింపబడిన పిమ్మట ప్రపంచపరిస్థితులలో ఎంచదగిన యభివృద్ధి గలుగలేదు. బ్రిటీషువారి దృష్టి విశేషముగ మార్పు జెందలేదు. ఆయుధవిస్త్రానప్రయత్నములు సఫలము గాంచలేదు. నౌకలను తగ్గించుటకుజేసిన యాలోచనలు ఫలించలేదు. స్వయంనిర్ణయసూత్ర మేమూలను కనుపించదు. దాని నిపుడు తలచు వారేలేరు. పెద్దజాతులవారు నానారాష్ట్రసంఘముతో నిమిత్తములేక తమ యిచ్చనచ్చినరీతిని మెలగుచున్నారు. ప్రాత మంత్రాంగ పద్ధతుల నింకను విడువనందుకు, సెసిల్ ప్రభువుగారు విచారింపవలసివచ్చెను. ప్రాతపద్ధతుల నవలంబించునంతవరకు, నూతనపరిస్థితు లుదయింపజాలవు. యుద్ధములు విరమింపబడినను, యుద్ధములను ప్రేరేపించెడి అంతరైవ్యమృతము లింకను దొలగలేదు. అందుచే 11

వ తేదీన వివిధజాతులవారును వైషమ్యబుద్ధిని తమ మనములనుండి పారద్రోలుట యవసరము. లేనిచో, యుద్ధవిరామదినమున హానప్రతము నవలంబించుట, అర్థములేనికర్మ యగును.

గాలివాన: కలకత్తామెయిలు

మొన్నటి గాలివాన వివరీతసంక్షోభము గలిగించినటుల దెలియుచున్నది. నిన్నటిదినము కలకత్తామెయిలు రాలేదు. నేడుగూడ ఇంతవరకు వచ్చియుండలేదు. చెన్నపురినుండి మొన్నటిదినము కలకత్తామెయిలు లో ప్రయాణమైన ప్రయాణికులు నెల్లూరువరకు మాత్రముపోయి తిరిగి రావలసివచ్చెను. నిన్నటిమెయిలు గూడూరు వరకు పోయి తిరిగివచ్చెను. త్రోవలో తెల్లిగ్రాఫ్ స్తంభములు చాలవరకు పడిపోయె నని దెలియుచున్నది. పడుగుపాడుయొద్ద రయిలుబండి పట్టాల నుండి దొలగటచే, మార్గమున కడ్డు గలిగెను. టంగుటూరుయొద్ద గూడ రయిలు పట్టాలు దొలగెను. నెల్లూరు లో చెట్లు కూలుటయు, ఇండ్లుపడుటయు గాక, ప్రాణాపాయముగూడ గలదని తెలియుచున్నది. ఇంతవరకు సరియగు సమాచారము తెలియలేదు. బొంబాయిలైన మాత్రము సరిచేయబడెను. బొంబాయిమెయిలు తిన్నగవచ్చుచున్నది. గాలివానవలన ఆంధ్రదేశమునం దెట్టి నష్టము గలిగెనో తెలిసినగాని, నిజస్థితిని గ్రహించుటకు వీలుపడలేదు. నవంబరునెల ఎప్పడును భీతికి కారణ మగుచునే యున్నది.

హిందూమతధర్మాదాయ సవరణచట్టము

హిందూమత ధర్మాదాయచట్టము పూర్తిగ నవరింపబడునని ప్రజలు తలంచుచుండ, మంత్రిగారు పిల్లనవరణచట్టమును ప్రవేశపెట్టుట ఆశాభంగ హేతువయ్యెను. దేవాలయపు కమిటీలలో ఎన్నికలు జరుగవలసినసమయ మాసన్నమై యుండ, మరల నామినేషనులనే గావింప దలచుట, అభివృద్ధిచిహ్నము గాజాలదు. ఎన్నిక దారులపట్టిలను తయారుజేయుటకు సావకాశము లేకపోయెననియు, ఎన్నికల ఖర్చులను కమిటీలు భరింపజాలవనియు, జెప్పిన హేతువులు నిలువనేరవు. ఇంతకు ముందు, తగిన శ్రద్ధ వహించినచో, ఎన్నికదారుల లిస్టును తయారుచేయుటకు వీలయ్యెడిది. ఎన్నికల ఖర్చుల కిపుడు డబ్బు లేకున్నచో, ముందు మాత్రము ఎటుల చేకూరునో తెలియదు. నామినేషనుల కాలమును పెంచుట వలన ఎంతనష్టము వాటిల్లునో యూహింపవచ్చును. స్వతంత్రమంత్రులు జప్తినుపక్షమువారు ద్రోక్కిన త్రోవనే నడుచుట మిగుల శోచనీయము.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు : అభ్యర్థుని ఎన్నిక

ఎట్టకేలకు గుంటూరు జిల్లాబోర్డుకు అభ్యర్థుని నెన్నికొను హక్కును ప్రసాదించినటుల, ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఇంతవర కిట్టిహక్కు నేల ప్రసాదించలేదో తెలియదు. జప్తిను మంత్రిగారు వెనుక జెప్పిన సమాధానము నిస్సార మనుటకు సందియము లేదు. అభ్యర్థుని నెన్నికొను శక్తి గుంటూరు జిల్లాబోర్డుకు లేదని చెప్పట సాహసము దప్ప వేరుగాదు. గుంటూరుజిల్లా అభివృద్ధియందు ముందంజవైచుచున్నది. జిల్లాబోర్డు

వారు తెనాలి-రేపల్లె రైల్వేను పరిపాలించుచు, ఇతర యుపయోగకరముగు కార్యముల నొనర్చుచు ప్రసిద్ధి గాంచుచున్నారు. నూతనముగ ప్రసాదించబడిన హక్కును, గుంటూరుజిల్లాబోర్డువారు సద్వినియోగపరచి, ప్రస్తుతపరిపాలనమువలన గలిగిన కళంకమును బాపుకొందురని నమ్మెదము. కులకక్షల నావల నుంచి, జిల్లాబోర్డు క్షేమమునకయి తదేకపక్షతో కృషిచేయుట గలిగిన ప్రముఖుని అభ్యర్థునిగ నెన్నికొనుట యవసరము.

కార్యనిర్వాహక న్యాయశాఖా విభజనము

ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక శాఖనుండి న్యాయ శాఖను విడదీయవలయునని కాంగ్రెసు పుట్టినదాదిగ కోరుచునే యుండెను. ప్రభుత్వమువారు గూడ ఈసంస్కరణము నామోదించి యుండిరి. కాని యింతవర కేరాష్ట్రమునందు విభజనజరుగలేదు. సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ వారు ఇట్టి విభజనకు సంబంధించిన తీర్మానమును నిన్నటిదినము నామోదించియుండిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిను ఇండియా మంత్రిగారితో నీవిషయమై ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల జరుపుచునే యున్నారని హాంమెంబరుగారు జవాబిచ్చిరి. ఎంతకాలమింకను ఆలోచనలు జరుగవలెనో దెలియకున్నది. ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానముక్రింద స్వల్పసంస్కరణములు సయితము సఫలముగాంచుట కవకాశము గలుగుటలేదు.

కద్దరు నిధి

కద్దరునిధికి ప్రభుత్వోద్యోగులు చందాసీయ గూడదని యింతకు పూర్వము ప్రకటించబడెను. ఈయుత్తరువు లోకలుబోర్డులు మ్యునిసిపలు సంఘములసభ్యులకుగూడ వర్తించునాయని దండునారాయణరాజు గారడిగిన ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు వర్తింపదని, మంత్రిగారు జవాబిచ్చిరి. స్థానికసంఘముల ఉద్యోగులు నూలుచందాను బంపగూడదను నిషేధములేదనిగూడ నుడివిరి. స్థానికసంఘములకు సంబంధించినవారయినను కద్దరునిధికి శక్తివంచన లేక తోడ్పడుట యవసరము.

ఇంగ్లండు : మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

ఇంగ్లండులో నిపుడుజరుగుచున్న మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో లేబరుపక్షమువారికే అధికవిజయము గలుగుచున్నటుల వార్తలుచెలుపుచున్నవి. సామాన్యముగ మ్యునిసిపలు ఎన్నికల ఫలితముపై పార్లమెంటుఎన్నికలపర్యవసాన మాధారపడియుండును. అందుచే, రాబోవుపార్లమెంటు ఎన్నికలలో లేబరు పక్షము విజయముగాంచుట కవకాశము గలదని నమ్మవచ్చును.

రాయలు కమీషను

భారతీయు లేవరు సభ్యులుగ నుండరు

అభ్యర్థులు—సర్ జాను సైమనుగారు

డిబ్లి, నవంబరు 2:—డెయిలుఎక్సుప్రెస్ విలేఖరి డిల్లీ నుండి ఈక్రింది తంతివార్త పంపుచున్నాడు. రాయలు కమీషను సభ్యులపేర్లు రాబోవువారము ప్రకటించబడును. ఈకమీషనులో 5 మంది కామన్సువర్గ సభ్యులు ఇరువురు ప్రభువులవర్గ సభ్యులుండెదరు. సిన్నా ప్రభువుగారు కాని రొనాల్డుషే ప్రభువుగారుగాని సభ్యులుగనండరు. కామన్సుసభ్యులలో ఇరువురు కార్మికపక్షమునకు చేరినవారగు నుండెదరు. సర్ జాన సైమనుగారు అభ్యర్థులుగ నుండెదరు. ఒక ఐ.సి.యస్. ఉద్యోగి కార్యదర్శిగ నియమింపబడును.

విదేశవార్తలు

ఇంగ్లండులో మునిసిపల్ ఎన్నికలు

పక్షముల ప్రకారము జరుగుట
రుగ్బీ, అక్టో 31:—రేపు లండన్ నగరములో తప్ప చుట్టు ప్రక్కలను మునిసిపల్ ఎన్నికలు జరుగును. ఆయా పక్షముల సిద్ధాంతముల ననుసరించి జరుగును. పార్లమెంటు ఎన్నికలనున్న రాజకీయ ప్రాముఖ్యము ఈ ఎన్నికలకు లేకున్నను ఆయా పక్షముల ప్రకారము జరుగుచున్నది. 748 స్థానములున్నవి. 688 కార్మికులు, 466 కన్వెంట్లకు, 228 ఇండి పెండెంటులు, 219 లిబరల్ అభ్యర్థులున్నారు.

వైమానిక దళమునకు కొత్త ఆస్పత్రి

మేరీ రాకుమార్తె తెరచుట
రుగ్బీ, అక్టో 31:—హాల్లనులో వైమానిక దళము నిమిత్తము కొత్త ఆస్పత్రిని మేరీ రాకుమార్తె తెరచెను. ప్రపంచములో హాల్లను గొప్ప వైమానిక దళమును స్థాపించిరి. 214 కోట్లకు స్థానములనున్నది. ఆధునికతనుండి ఆ చుట్టు ప్రక్కలనుండి గూడ కోట్లను వచ్చెను. వైమానికాదళము నుండిగూడ వచ్చెను. ఈ దళమునకు మంచితోపుచికిత్స మందు లసహాయము అత్యవసరము. రాయలు వైమానిక దళమునకు గావలసిన వైద్య సహాయము పూర్తిగ కరువైనది సర్ క్యామ్యూల్ హోకుగా రిరి.

లండనులో 'వైప్రెస్' యుత్సవము

రుగ్బీ, అక్టో 31:—నేడు లండనులో వైప్రెస్ యుత్సవము దివ్యముగ జరిగెను. వియాట్రీస్ రాజపుత్రిక సమాధులపై పుష్పమాల నలంకరించెను. 1914-1918 లో వైప్రెస్ రంగరంగమున కూలిన యోధుల స్మారక చిహ్నముని వ్రాయబడినది. ఆస్ట్రేలియా మైకమిషనరీ ఇంకోక మాలను వెస్తు మిసిప్పిరులో వియాట్రీస్ రాకుమార్తె నేనెను.

లండన్ వియన్నా టెలిఫోన్ ప్రచారము

రుగ్బీ, అక్టో 31:—వచ్చే శిద్ధివారములలో లండన్ వియన్నా లకు టెలిఫోన్ ప్రచారమును నెలకొల్పెదరు. లండన్ వియన్నా అధికారులు మాట్లాడి ఇదివరకే జూచిరి. చక్కగ వినిపించెనట. పిదప జర్మనీ ప్రాంతమునకు కలిపెదరు.

రైలు వడి

రుగ్బీ, నవంబరు 1:—800 మైళ్లు, 5 గంటల 38 నిమిషములలో సహాయము లేకనే డ్రైవరు విలియం వార్డు అనువాడు నడిపించెను. ప్రపంచములో ఇంతవడిగా ఎక్కడను అగకుండ ఏ రైలును పోలేదట.

'రెడ్ రోజు' విమానము బద్దాయకు బయలుదేరెను.

సర్వత్ర పాపాగారు

చాంబర్లెనుగారిలో మాట్లాడుట

రుగ్బీ, అక్టో 31:—నేటి మధ్యాహ్నము సర్వత్ర పాపాగారు విదేశాంగ కార్యాలయమున చాంబర్లెనుగారిలో మాట్లాడిరి. జూలైలో తాను ఈజిప్టు రాజుతో వచ్చినపుడు ప్రారంభమైన రాయబారములను గూర్చి మాట్లాడుటకువచ్చిరి. ఇతడు ఈజిప్టు రాయబారి. విద్యాలయములో బస చేసెను.

క్రిమినంహారిణి

రుగ్బీ, అక్టో 31:—రక్త నాశములలోనికి ప్రత్యేకముగ ఇంటెక్టు చేయుటకు, క్రిమినంహారిణి క్రొత్త పద్ధతిని సర్ ఆల్బర్ట్ మాండ్ గారు కనుగొనిరి. దానివలన ఎంతయో లాభము గల్గించెనట. శస్త్రచికిత్సలో గొప్ప మార్పులు గల్గును. గురువారము వాణి విషయమై చెలిపెదరు.

భారత సైనిక సేవ

రీడింగు ప్రభుని ప్రశంస

'డెయిలీ క్రానికల్' వ్యాఖ్య

లండన్, నవంబరు 1:—రీడింగు ప్రభుని ప్రశంస గూర్చి డెయిలీ క్రానికల్ మున భారత సైనిక సేవ నెన్నటికిని మరువరాదనియు భారతదేశ భాగ్యవంతులను సామ్రాజ్యములోనే యుండునటుల యభివృద్ధి చేయగూడ నపుడు భారత సైనిక సేవ నెన్నడును మరచిపోరాదనియు సామ్రాజ్యమును ఇండియాను గూడ స్వాతంత్ర్యమున ప్రజలతోగూడిన కామన్వెల్త్ జేయుట కుద్దేశించవలెననియు వాకొనుచున్నది.

ఇంగ్లండులో తుపానుభీదత్వము

లండన్, అక్టో 31:—ఖేమునది క్రింది భాగములో స్వీడను పొగయొడ చింబరనందరై డమాను తెగి తెరచావని విని తెరచావసంభవము విరిగిపడి, ఓడ కప్పాను మునిగిపోయి నానా భీదత్వముతో తేరినది. ఇంత తుపానును ఎన్నడును చూడలేదట. 40 పల్లెవాండు వారంతమున చనిపోయిరి.

లివర్పూలునుండి దక్షిణ జార్జియా వేలింగు వైపునకు బోవు 2000 బన్నుల బరువుల దక్షిణ ఆమెరికా నౌక మునిగి పోయెను. మండిపోయినది. ప్లిట్టవుడ్ అంతయు మునిగిపోయినది. ప్రజలను రక్షించుటకు పడవరైళ్లు వేయవలసి వచ్చెను. మెయిలు రైలు 15. అడుగులలోతుగ నున్నది. విద్యుచ్ఛక్తి పనులు మునిగిపోయినవి. 12000 ఇండ్లు జలమయమైనవి.

ఉత్తరవేల్స్ అంతటను కోడ్లు పాడైనవి. చెట్లు విరిగి దారికడ్డగా బడినవి. పచ్చిక బీడు మునిగిపోయినది. 40000 పానులు నష్టమునకు వెనుకై పోయెను. ఇరవైలక్ష కొంపలు మునిగిపోయినవి.

సముద్రములో ప్రాణభయము లేకుండ జేయుటకు వర్తక సంఘమువారు కొన్ని ఆలోచనలను జేయుచున్నారు.

గ్రేటు బ్రిటనులో ఆస్ట్రేలియా సరకులను వాడుటను గూర్చి కర్నలు ఆమెరికా ఆస్ట్రేలియా మంత్రివర్గముతో మాట్లాడిరి.

బ్రిటిష్ పరిశ్రమలు

వచ్చే సంవత్సరము బ్రిటిష్ పరిశ్రమ యభివృద్ధి గాంచుట అంతర్జాతీయ పరిశీలకులు ఇంకను కడుబలపడలేదు.

అంతర్జాతీయ పరిశీలకులు తగ్గనట్లు. బ్రిటిష్ ఎగుమతి పరిశ్రమనకు అంతంకము తొలగునట్లు. బ్రిటిష్ పరిశ్రమలు యభివృద్ధి గాంచుచున్నవి. ఉత్పత్తిని ఎగుమతులు యభివృద్ధి గాంచుచున్నవి. బొగ్గు పరిశ్రమ గూడ లాభించుచున్నది. ఇంజనీరింగు నాకానిర్యాణము యభివృద్ధియగుచున్నది. కండలవాహన పాదము, పాదరత్న పరిశ్రమ, ఇనుప సామాను యభివృద్ధియగుచున్నది.

ఆయుధ విస్తరణము

జనీవా, అక్టో 31:—సోవియట్ సోషలిస్ట్ ప్రభుత్వము లకు ఒకటివడిక కుదురుటచే ఇక ఆయుధ విస్తరణ ప్రారంభంబులో సోవియట్లు పాల్గొనెదనని చివరను గారు చెలియజేసిరి. 30 తేదీని ఈ సభ గూడును. సోవియట్లు గూడా పాల్గొనుట చాల లాభ మునకొనుచున్నారు. జాతిసమితివర్గమువారు ఇది వరకు రషియా పాల్గొనకుండుటచే తమ సైన్యములను తగ్గించుటకు అనుమానించిన రషియా సరిహద్దు రాజ్యములు ఇప్పుడు ఆనుమానించక సైన్యములను తగ్గించుట ఒప్పుకొనునని ఆశించుచున్నారు.

గ్రీకు ప్రెసిడెంటును గాల్పుటచే ప్రభుత్వమును తెట్టి యుద్ధము లేకుండ జేయుటకు గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు కమ్యూనిజమున అంతరింపజేయుటకు పూనుకొనిరి. ఆమెరికనుల శాసనము యుద్ధ పైడ్ స్టేట్సులో కమ్యూనిజమును రూపుమాపెను. దాని నిపు గ్రీకులో అమలుజరుపుటకు అమెరికనులను ఆశాసనములో యుద్ధ విషయములను చెబుపవలెనని గోరిరి.

కేప్ లెనియను యుద్ధమును నడిపించుచున్నాడన్న బ్లాస్కో ఇబాంకు జాగిర్లు మాకోట్ నులో యున్నారని తెలియుచున్నది.

జెరూసలేం దేశమును మరమ్మత్తు జేయుటకు బూనుకొనిరి.

లండను మునిసిపల్ ఎన్నికలు

కార్మిక విజయము

లండన్, నవంబరు 2:—

	లాభము	నష్టము
కార్మికులు	105	12
కన్వెంట్లకు	71	70
లిబరల్స్	12	88
ఇండి పెండెంటు	36	25

ఇందులో లండన్ ఎన్నికలు లేవు.

భారతదేశ సంస్కరణ విచారణసంఘము

బ్రిటిష్ పత్రికాభిప్రాయములు

లండన్, నవంబరు 2:—రాయలు కమిషనులో భారతీయులందరినీ పనిపెట్టవలెననియు భారతీయులను ఎన్నుకొనుటకు ప్రస్తుతము అసలు సిద్ధాంతమును భారతీయుని నియమించుటను మానగూడదనియు ఎన్నుకొనుటలో జాగ్రత్తగ ఎన్నుకొనవలెననియు వెబ్బు మిప్పింగు జట్టు వాయుచున్నది.

డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక

సామ్రాజ్య పార్లమెంటు తెరచున సంచారక కమిటీగ. పనిచేయునది ట్రెయ్యుఫ్రిక యనుటలో ఏమియు అర్థము లేదనియు ఈ సంఘమునకు అభ్యర్థుని నియమించుటకు పూర్వము ఇండియా రాజప్రతినిధియు, న్యాయమూర్తిగ పనిచేసిన వ్యక్తిని ఆహ్వానించి వ్యర్థులైనందు భారతీయుల నెవరినే నియమించక పోవుట తప్పనియు భారతదేశ రాజప్రతినిధి భారతీయులగూడ రాయలు కమిషనులో నున్నగాని తృప్తి కరముగ ఫలితములు కలగవలె స్పష్టముగ యనుచున్నాడనియు డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

బర్మాను మహారాజుగారు జెప్పినట్లు రాయలు కమిషనులో భారతీయులను కొందరిని నియమించవలెనని డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక చెబుచున్నది.

ఆయుధ విస్తరణసభ

రషియా పాల్గొనుట

పత్రికా వ్యాఖ్యలు

రుగ్బీ నవంబరు 1:—చివరను గారు ఆయుధ విస్తరణసభలో పాల్గొందునని చెబుటచే అందరకు తృప్తులైరి.

శత్రుభయము లేకుండ తృప్తికరముగ పరిష్కారము జేయుటకు సోవియట్లు పాల్గొందునుటచే మాగ్ మేర్మడినది డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. సోవియట్లు రషియా ఆయుధ విస్తరణసభలో శత్రుబయ్యగాక త్వరితగతిన ఆయుధ విస్తరణమును ముగించునటులగూడ ఆతురతను జూపుచున్నదని యూరపులో కాంతి ఏర్పడుటకు సౌకర్యము లేర్పడినవినియు మాంచెర్ల గార్డియను పత్రిక చెబుచున్నది.

బ్రిటిష్ విధానమును సమర్థించుటకు సర్ డగ్లస్ హాయిగు గారు రుపక్రమించి ఇట్లనిరి. "నేడు యూరపులో మరింత ఆయుధ విస్తరణమును గావించుటకు వీలులేదని ఎవరును అనుజాలరు. నటించుటలేదు. గ్రేటు బ్రిటను ఇదివరకే ఆయుధ విస్తరణము గావించెను. ఇక నెంతమాత్రము ముందంజవేసి మార్గమును జూపలేదు. రక్షణమున కవసరముగు మొత్తముకంటె ఒక పిల్లింగును ఎక్కువగా ఖర్చుపెట్టుడని ప్రభుత్వ సభ్యుడేవరును అనుజాలరు 1921-22 సంవత్సరములలో 158000000 పానులు సైనిక సాకాదళమునకు వ్యయమైనవి. ఈ సంవత్సరము 830000000 పానులే అయినవి.

సిసిలు ప్రభువు

సలహా సహాయము మనకు లేకుండ పోవుట చాల విచారకరము. సిసిలు ప్రభువు చాలమోగ్యుడు. మంచినీటిపరుడు. అట్టివారి సహాయము లేకుండుట విచారకరము ప్రభుత్వమువారు ఆయుధ విస్తరణములో అసత్యముగ ప్రవర్తించుచున్నారను సందేహముతో సిసిలు ప్రభువు రాజీనామానిచ్చెనని యెన్నటికిని అనుజాలరు.

రషియాలో గూఢచారులు

లండన్, నవంబరు 2:—శిల్ గ్రోపును, కొరిపనోపుగార్లు గూఢచారులుగ సోవియట్లు ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపాటుగా పనిచేసినది ఉరిదీయబడిరి. కాని చారి నెన్నడును చార్వాకుగారు గూఢచారులుగ నియమించలేదని ఫూర్ ప్రమాణము చేయుచున్నారు.

మోటూర్కుకి దగ్గరి మరణించుట

మైనూరులో, పి.మో.గాజిల్లాలో, సాగూరు తాలూకా
కు కేంద్రించిన ఒక మాధుర్యుల గ్రామమున ఒక ముసలివాడు ఆరేం
డ్ల ప్రాయముగల మనుమరినెంబడెట్టుకొని దట్టమగు అడివిగుం
డలోవుండెను. గభీరుని ఒక చిఱుతపులివచ్చి ఆముసలివాని
కేప్రమాదము లేకుండ వానిని ముట్టుకొనకుండగనే ఆ పిల్లవా
నిని ఎత్తుకుబోయెను. ఆపుడును భయకంపితుడై ఇంటికేగి
లేన మనుమనిసంగతి అంతయు గ్రామస్థులకుజెప్పి అచ్చుల పెద్ద
వాళ్లందరను వెదకుటకు ప్రారంభించిరి. రెండురోజులు వెదకిన
పిదప ఒకగుంబ దగ్గర ఆపిల్లవాడు అడుకొనుచుండఁ జూచిరట.
వానిని గొంపోవుటకు పిదప ప్రయత్నించుచుండ అంతరకు
మాటుగా పాదలో పడియున్న చిరుతపులి చిట్టడవిలోనుండి
పైకివచ్చి వారినిపైబడి ముట్టడించబోయెను. అపుడు ఆమృగము
ను బెదరగొట్టుటకు వారు మంటలనుజేసిరి. తరువాత ఆపిల్లవాని
ని నిరుపద్రవముగ తీసికొపోయిరి. రెండు రోజులబట్టి చిరు
తపులిదగ్గరనున్నను శరీరమున ఒక్క గాయమైనా లేదు అని
క్రొమ్ము ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక మైనూరు నిలేఖరినానెను.

కలకత్తామెయిలు మద్రాసునుండి బయలుదేరదు

1 తేదీ 2 తేదీ రాత్రిలయందు మద్రాసునుండి బయలుదేరి వెళ్లిన ప్రయాణీకులు గ్రేకు మద్రాసుకు మరల కొనిరాబడిరి.

1 తేదీ మంగళవారం రాత్రి 8 గంటలకు మద్రాసునుండి బయలుదేరిన కలకత్తామెయిలు ఎట్లామొకవిధముగా ప్రతి కష్టమునకు నెల్లూరువరకు మాత్రమే పోగలిగెను. అట్లు పోబాలకపోయెను. ప్రయాణీకులందఱును మద్రాసుకు వరలి రావలసివచ్చెరి. వారందఱును నేడు గురువారం ఉదయం తిరిగి మద్రాసునకు చేరిరి.

2 వ తేదీ రాత్రి (నిన్న 8 గంటలకు) మద్రాసునుండి బయలుదేరిన కలకత్తామెయిలు చాలాకష్టముతో గూడూరువరకు వెళ్లినది. ప్రయాణీకులందఱును వైకపోవుట దుర్లభమని రైల్వే ఉద్యోగులవల్ల తెలిసికొనిరి. మంగళవారం వాటి రాత్రి మద్రాసులో బయలుదేరిన కలకత్తామెయిలు మాలి గూడూరునకు చేరునప్పటికి బుధవారం రాత్రి మద్రాసుగా బయలుదేరిన మెయిలు అచటికి చేరియుండెను.

మరలమన్న మెయిలులోనికి బుధవారం మెయిలు ప్రయాణీకు లెక్కి అందఱును కలసి మద్రాసుకు కేటి ఉదయం 9-15 గంటలకు (గురువారం) చేరుకొనిరి.

మంగళవారం రాత్రి మెయిలులో మద్రాసులో బయలుదేరి వెళ్లినందున వారిలో చాలి లక్ష్యసాహస్యాని మొదలి యారుగారు కలరు. వీరు తమిళవిశ్వవిద్యాలయ విచారణ సంఘవ్యవహారమును ముగియించిరి. వీరు నేటి ఉదయం మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చియుండిరి. అసోసియేటెడు ప్రతినిధి తో మాట్లాడుచు నిట్లు చెప్పిరి. మంగళవారం (1-11-27) రాత్రి మేము ప్రయాణమైనప్పుడు ఇంతటి కష్టములు సంభవించిన యూహించలేదు. మార్గము పొక్కిరి స్టేషను వరకు మారు గంటకు 28 మైళ్ళ వాపున సాధారణ వేగముతో నడిచినది. అటుమీదట మేమెన్నడును చూచి యెరుగని ప్రవణత వాయువు వీచినది. నాయకునేల సహించునదికి విపత్తుల మధ్యనామని కొంచెము గ్రహించితిమి. త్రోవపాడుగునను కృత్తుములు పెకలింపబడి సిగ్గులు ప్రభములు విరిగి రయులు మార్గమున కడ్డముగా పడియుండెను. దారిని చక్క జేసికొనుచు నెమ్మదిగా గంటకు 4 లేక 5 మైళ్ళ వేగముతో మునిగి నడక జరిగెను. నాయకునేల స్టేషను ప్లాటుఫారం కూడ నానాభీభక్త్యులై యుండెను. మేము గూడూరునకు నిన్న (బుధవారం 2-11-27) ఉదయం 6-30 గంటలకు చేరితిమి. గూడూరునకు వైన రైలు మార్గమెట్టి స్థితిలోనున్నదో మాకు వర్తమానముకూడ తెలియలేదు. గూడూరు స్టేషనుకు వెళ్ళు వైకప్పు ఊడిపోయెను. సిగ్గులు ప్రభములు వంకర టిక్కలయ్యెను. ఉదయం 9 గంటలకు సరికి మనుజులు చేరితిమి. అచటకూడ ఇట్లే సర్వవిధ్యంపము ప్రత్యక్షమయ్యెను. త్రోవ చక్క జేయుటకు మాడు గంటలు పట్టెను. ఇంతలో రైల్వే కంపెనీవారి ఇంజనీరును పనివాండ్రు కొందఱును వర్క సెంటుజే ఇనస్పెక్టరుతో విచ్చేసిరి. త్రోవ చక్కజేయబడిన పిమ్మట వీరు నడకవలె మెల్లగా రైలుసాగెను. స్టేషను సమీపించగానే మార్గమందలి ప్రతిబంధకములు పొప్పుచుండెను. ఎందువల్లనగా స్టేషనుకు సమీపములో నుండేది సిగ్గులు ప్రభములు విరిగి రైలు పట్టాలకడ్డముగా పడియుండెను. మార్గమధ్యమందలి గ్రామవాసులసీతి కడు దైన్యమై యుండెను. ఈమహా కష్టముల అనేకపకువులు నశించిపోయెను. మహావ్యప్రాణమునకు మాత్రము విశేషకష్టము కలగకపోవుట యద్భుతమే. మద్రాసుకు 80 మైళ్ళ మార్గమున్న వెంకటాచలము స్టేషనువద్ద రైలుమార్గము ప్రక్కనున్న గేటు కొపలావానియొక్కగుడిని కూలిపడిపోయి యుండెను. అతని ముసలితల్లి ఆ కూలివకష్టము క్రింద మరణించియుండెను. నిన్న సాయంకాలం 4-40 గంటలకు ఎట్లాకేలకు మా మెయిలుబండి నెల్లూరుస్టేషను చేరినది. అనగా మద్రాసునుండి 110 మైళ్ళమాత్రము ప్రయాణముచేసితిమి. మంగళవారం రాత్రి 11-45 గంటలకే నెల్లూరుచేరి యుండగలసిన మార్గముబండి బుధవారం సాయంకాలం 4-40 గంటలకు చేరినది. నెల్లూరుయొక్క దురవస్థని 80 ప నలవికాదు. ప్రతి వెంకటేశ్వరుని వైకప్పు యెంతయో కొంత ఊడిపోయి గాని ఎగురగొట్టబడిగాని యుండెను. స్టేషను ప్రక్కనున్న

అస్పత్రియును పాదిరిగుడియును చిక్కమొగముతో నున్నట్లున్నవి. కీ. శ్రీ. లక్ష్మీవర్మ రెడ్డిగారిచే అచట నిర్మింపబడియుండిన నుండగ మన ముద్రాపూర్వమందెము వైకప్పునొక ఒక్క పెంక్తను లేదు పట్టాములోని పీఠునియు విరిగిపడిన వృత్తుములతో మూసికొనిపోయితి. ఇండ్లపై పెంకలన్నియు లోడ్ల మీద కుప్పతిప్పలుగా పడియున్నవి. ఇండ్లుమూలనల్ల ము||20 ఆమూరిలో మరణించిరని తెలిసినది. క్రిందటిదినము మధ్యాహ్నమే ఆమూరిలో తుపాను ప్రారంభమై రాత్రి 11 గంటల వరకును కలరేగి నగరమును నాశనమొనర్చిదని తెలిసినది. నెల్లూరునకు వైన రైల్వే మార్గములో నొక గూమ్మబండి (పరుకులబండి) తిలకించుగా పడియుండెననియు; బీటగుంట నెల్లూరు మధ్య వేరొక గూమ్మబండిగూడ ఇట్లే పట్టాలమీదనుండి క్రిందకు పడిగొట్టబడి యుండెననియు తెలిసినది.

కలకత్తానుండి బయలుదేరి బుధవారం 2-11-27 ఉదయం 8 గంటలకు మద్రాసు చేరవలసియుండిన మెయిలు బండి ఎచట ఆగిపోయెనో ఆచోకతెలియలేదు. కాని అబండి వచ్చుటకు కొన్నిదినములు పట్టిననియు రైలుమార్గముంతయు యిలావుగా మరమ్మత్తుకావలసియున్నదనియు తెలిసినది. కాబట్టి ఇట్టి స్థితిలో "మాధవా నవరథంబును మరలనిమ్ము (బలికియుండిన శుభములు బడచువచ్చు)" నన్నట్లుగా రైల్వే అధికారులు మా మెయిలును వెంట మరల్చిచ్చిరి. నెల్లూరుపురవాసులు మా మెయిలుబండి వద్దకు వచ్చి మా యోగక్షేమమును అరచి యా ద ర ణ మాలిరి. మద్రాసు లో యీ తుపాను సంగతియే యెరుగ లేనదియు ఇట్టి ప్రవణతవాయువు మద్రాసులో లేనేలేదనియు మేము వారికి చెప్పుచును వారు విస్మయపడిరి.

మా మెయిలుబండిని బహుభాగ రూకతో ధీరత్వముతో 80 గంటలు ఏకదీక్షతో తన ధర్మము నిర్వర్తించి ప్రయాణీకుల కనేక గండములను దాటించి శుభముగా మద్రాసుకు చేర్చిన గార్డు డబ్లియు పాన్. గా రెటోగారును ఇంజనీర్లవరుగారును సంప్రదించియు వీరికి మా మెయిలుబండి ప్రయాణీకులందఱును కృతజ్ఞులు.

ధీర్ధి వేరొక రైల్వే అధికార్లు ప్రకటన చేసినవరకును కేటిరాత్రినుండియు కలకత్తా మెయిలు మద్రాసునుండి బయలుదేండు.

నిన్న బుధవారం 2-11-27 తేదీ ఉదయం మద్రాసునకు చేరుకొనియుండనలసిన కలకత్తామెయిలు ఒంగోలు స్టేషనులో ఆగియున్నదని తెలియుచున్నది.

అపరిమితమైన నీటి వెలువలల గొల్లపోలు నుంగాడ స్టేషనులమధ్య 402 సెంటుమీటరులదగ్గర 456 మైళ్ళ తేలి కొట్టుకొనిపోయినది. నెల్లూరు టంగుటూరులమధ్య రైలుమార్గమెట్టి స్థితిలో నన్నదో తెలియటలేదు. అచట చాలా ఎత్తైన నీటివల్ల కలిగియుండునని యూహించబడుచున్నది.

యిప్పుడు మద్రాసునుండి రైలువాహన పోవుటకొకటే మార్గముకలదు. మద్రాసునుండి గుంకల్లువల్లి అచటనుండి రైలువాడ చేరవలయును.

మంగళవారం రాత్రియును బుధవారం రాత్రియును బయలుదేరి వెళ్లి వెనుకకు మరలవచ్చిన ప్రయాణీకులకు రైలుకొట్టలింపవ కంపెనీవారిచే కేటి ఉదయం మదరాసువచ్చినది.

దారి మరమ్మత్తులకొరకై యొక స్పెషలు రైలుబండి కేటి ఉదయం మద్రాసులో బయలుదేరి వెళ్లినది.

మద్రాసు బొంబాయి రైలుమార్గముకూడ కొంతనష్ట మొందినది.

రేడియోలు ఎర్రగుట్ట స్టేషనులమధ్య తుపానుకల్ల రైలుమార్గమున కపాయము కలిగినదని తెలిసినది. రైలు బండి ఆలస్యముగా చేరుచున్నది. సుమారు 9 లేక 10 గంటల ఆలస్యమందు. సరాసరి బొంబాయివోవు మెయిలుబండి మార్గమునకు నిలిపివేయబడుట లేదు.

నందలూరు స్టేషనులో వెయిటింగురూము వైకప్పు పూర్తిగా ఎగిరిపోయినది. మూడువాగులు గాలి తాకుడుచే దూరముగా కొట్టివేయబడినవి. వొంటినిట్లు స్టేషను వసారాయంతయు పట్టావంచలైనది నందలూరు ఎర్రగుట్ట స్టేషనుకు మధ్య తెల్లిగ్రాపుతీగలు తెగిపడిపోయితి. తంతివార్తలు ఆగిపోయినవి.

బొంబాయి మెయిలు అగ్నిప్రమాదము

కలకత్తా, నవంబరు 2:— రేవుయము హఠాతా చేరవలసిన మదరాసు మెయిలు ఎం. ఎస్. ఎం. రైలునందు గండర్పడుటచే అచ్చటనే 12 గంటలు ఆలస్యమయినందున బెం. వా. రైల్వే వారు వాల్తేరు నుండి వేరొక రైలును నడిపించుచున్నారు. బొంబాయినుండి రావలసిన మెయిలు జి. ఐ. సి. రైలుపై 5 గంటలాలస్యమయినది. అందొక పెట్టెలో ఎక్కిరిపు బాటరీలో అగ్నిజ్వాలబయలుదేరెను.

మదరాస వార్తలు

మోరీమైన చావు:— మూలలో నిన్న మునిస్వామియను ఫ్యాక్టరీకులీ మోటారులారీ క్రిందపడి నలిగినదిపోయెను.

కీ|| శ్రీ|| పాతాళభేది శ్రీమద్భగవద్ - తిరుపతి

మహాత్మా గాంధీగారు తిరుపతికి విచ్చేసినతేదీ ఈయమ్మకుమారు రు 600 మందిపుచ్చేయగల తన పన్నురాళ్ల యుంగరమును భర్తచేతికిచ్చి మహాత్మాకు గానుకగా సమర్పించుచు యొసగెను. ఈమె ఆత్మయజ్ఞ శుక్లచక్రమే గురువారము పగలు 10 గంటలవఱకు దివంగత యయ్యెను.

ఆరుంధతీయముహూర్తం

వైసభ సభనమందిరమున 28-10-27 శుక్రవారం రాత్రి 8-30 గంటలకు కార్యనిర్వాహకసభ్యులగు లక్ష్మయ్యగారివలన ఆరుంధతీదేవి పూజ ఆరాధన జరుపబడును. ఆసమయంలో సంగీతకచేరియున్న వైసభ కార్యదర్శి, యం. బి. రామస్వామి. వా.వాలన, ఆరుంధతీదేవివిషయమై ఉపన్యాసమును జరిగినవి.

4-11-27 శుక్రవారం రాత్రి 8-30 గంటలకు వైసభ కార్యనిర్వాహకసభ్యులగు, బి. మునుస్వామిగారివలన, పూజ జరుపబడును. తత్సమయమున సంగీతకచేరియు జరుగును.

తప్పిపోయిన బాలుడు

గుంటూరు జిల్లా, రేపల్లెతాలూకా, ఓలేట్ గ్రామము, కమ్మవారు, ముమ్మనేని రంగయ్యగారి కుమారుడు. పేరు నూర్య నారాయణ (నారాయణుడు అని వాడుక) ఐదున్న 14 సం|| చామనచాయ, ఎత్తు 4 క్వి అడుగులు అంతసన్నముకాదు అంతలావుకాదు, కోలమొగము, మొగమున కనపడి కనబడనట్లు స్పోటకము మచ్చలుగలవు. చిన్నజాట్టు, చెవులుకట్టియున్నది. నీరు కావిపంచ

ఈ ద్రులుగల బాలుడు 20 దినములక్రిందట యిల్లు బడచిపోయెను.

పుణ్యాత్ములెవరికైనను ఈబాడగలబాలుడు దొంగినయెడల దమయించి తమవద్దకుంచుకొని నాకు తెలియపరచిగాని మనిషినిచ్చి నావద్దకుపంపిగాని పుణ్యము కట్టుకొనప్రార్థితులు. యిందునిమిత్తమై తమకగుభిక్షులను అదనముగా రూ 10 బహూదానమును సమర్పించుకొనగలను.

ఓలేరు, ముమ్మనేని లక్ష్మయ్య.

ఆఖిలభారత మహిళా సమావేశము

శిల్పి నగరమును 7-2-1928 న ప్రారంభ మగును

ఇర్విన్ ప్రభుత్వ అధ్యక్షుర వహించుట

1928 సం. ఫిబ్రవరి నా సమావేశము శిల్పిలో సమావేశ ముగానున్న ఆఖిలభారత మహిళాసభా కార్యదర్శి శ్రీమతి కమలాదేవి చటోపాధ్యాయగారు (హరింద్రనాథ చటోపాధ్యాయగారి సతీమణి) ఈ క్రింది ప్రకటనను మాసత్రిక కంపెనీ.

విద్యాసంస్కరణాభివృద్ధిని చరించుటకై సమావేశము గానున్న ద్వితీయ ఆఖిలభారత మహిళాసభ 1928 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 6 తేదీ మంగళవారము డిల్లీ పట్టణమును ఇర్విన్ ప్రభుత్వ కార్యదర్శి అధ్యక్షతక్రింద ప్రారంభింపబడును. భారతవస్త్ర మం దంతటను అనుబంధ సంఘముల సేవ్యురచి డిల్లీ మహాసభకు ప్రతి ఒక్కరినీ సన్నాహములకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. రెండవ దినము మహాసభకు భావాలభీకముగాను అధ్యక్షత వహించు రని తలంపబడుచున్నది. అనుబంధ సమావేశమువారిందరను ఈవిషయమునకు సంబంధించిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను కా ర్యదర్శి శ్రీమతి కమలాదేవి చటోపాధ్యాయ ధాత్యంతోట, మంగళూరు చిరునామాకు వ్రాయ ప్రార్థితులు.

సంస్కరణల విచారణ సంఘము

డిల్లీలో వదంతులు

ప్రారంభ విచారణ యీవత్సరమే ప్రారంభమగును

మాతంశిల్పి, నవం 2:—రాయలు కమిషను విషయమై లండను పత్రికల వివరణయే యిక్కడ ముఖ్యనర్పణీయంతము గ నున్నది. టైముస్ పత్రిక వ్యాఖ్యానములను నిజస్థితి మరింత, మరుగుపడుచున్నదని ఆమోదించుచున్నది. చట్టము ప్రకారము ఒక్కటే విచారణ జరుగవలెను. ఆ విచారణ స్టాట్యూటరీ కమిషనువల్లనే జరగవలెను. అవకాశమేమిదో యీ సంఘము వారు ప్రారంభమునం దొక విచారణ జరిపి పిదప అసలు విచారణ రిపోర్టు చేయవచ్చును. ప్రారంభ విచారణ యీ సంవత్సరము సీతకాలమునందే మొదలుపెట్టవచ్చు ను. అసలు విచారణ ఎచ్చేయేడు జరిపెదరు. రాయలు కమిష ను కేవలము పార్లమెంటు సభ్యులతోనే గూడియుండునటకు సంబంధములేదు. అందుచేయిప్పుడు డిల్లీలోను, భారతీయ రాజనీతిజ్ఞులందఱి ఆకాభంగము కలిగెను. రాజనీతిజ్ఞులందఱు భారతదేశమున కన్యాయము జరుగఁడునై, ఈ సంఘమువారి పనియందు భారతీయుల సహకారము పొందు టవసరము గావున, అట్టి సహకారమును పొందెదమన మేదని ఆలోచింపవలసియున్నది. అందుచే పిరిపని ప్రారంభదశయందు గూడ కేవలము రిపోర్టులకు సంబంధములే సరిపోవును. ప్రారంభ దశయందు తెలిసిన విషయముల నాధారముచేసికొని సంఘము వారి అసలు నిర్ణాయమును. ఆ నిర్ణాయముపైని భారతదేశ భావిరాజ్యాంగవిధాన మధారపడియుండును. (ఆ. ప్రె.)

పూర్తి గ నిరాకరించుట

వజంతుగారు ఖర్గపూరు కార్మికుల పరితులు వేటిని అంగీకరింపలేదు

కలకత్తా, నవంబరు 2:—మెగాలు నాగపూరు రైల్వే వజంతుగారు ఖర్గపూరులో ఆ. భా. రైల్వే కార్మికులపైతి వారు నూచించిన వరతులగుర్చి యిల్లు ప్రకటించిరి. వెడల గొట్టనున్నవారిని తిరిగి పనిలో చేర్చుకొనుట కంతమాత్రమును వీలులేదు. ప్రత్యేకయిబ్బందుల పాలయనవారి గుర్చి విచారణ సంఘమువారు విచారించును. కర్మాగారములు పరివాండ్ర నిర్లక్ష్యభావము వల్లనే మాయమగుచుండుటచే ఆరోజులకు చీత మియవలెనను కోర్కెగూడ నంగీకరింపబడు వీలులేదు. ప్రత్యేకనిర్బంధములకు లోనయితిమని భావించువారు తప్పకుండా విచారణసంఘమువారి యెదుట తమ యిబ్బందులను చెప్పు కొనవచ్చును.

మె. నా. రైల్వే ఆంగ్లో ఇండియను కార్మికులు కలకత్తాలో నిన్ను సమావేశమయి తమ రైల్వేకంపెనీ యెదుట భయభక్తులతో ప్రవర్తించును రిచార్చించిరి. (ఆ. ప్రె.)

భర్త ఉత్తరములు భార్యజూచుట

భర్త ఉత్తరములను భార్యజూడవచ్చునా యను విషయము మరల కింగ్సుటను పోలీసుకోర్టులో విచారణకు వచ్చెను. ఒక స్త్రీ ఇంకొక స్త్రీ భర్తకు ఉత్తరము వ్రాసెను. అదవరు వ్రాసినారో కనుగొనుటకు ఆ తనిభార్య ఆ ఉత్తరమును చింపి చూడ స్త్రీవాసము కేలినది.

ఉత్తరములో సంగతు లన్నిటిని భర్తకు చెప్పెనుగాని ఉత్తరము ఇవ్వనెను. దానిమీద భర్త భార్యమొగముమీద కొట్టెను. తనపేహితురాలిని తనభార్య తిట్టినదనియు ఉత్తరము ఇవ్వనన్నదనియు అందుచే కొట్టెనని భర్తజెప్పెను. తుదకు ఇద్దరి కిది చానులేర్పడినవి. భార్య మనోవృత్తి క్రింద ప్రతివారము భర్త ఒకపాను యిచ్చునటుల కోర్టులో తీర్పుజెప్పిరి.

విప్లవాద్యమ వ్యాప్తి

బాంబులు, ఆయుధములు, కరపత్రములు దొరకుట

లాహోరు, కాన్పూరు, అలహాబాదులందు సోదాలు. లాహోరు, క్రిస్వంబరు 2:—లాహోరులో దేవగరులో మువ్వకు బెంగాలీ యువకులను ఆయుధములను మందుగుండ్లను పట్టుకొనినదాని పర్యవసానముగ స్టేట్సుమెన్ పత్రికలో ఆనేక సోదాలు జరుగునని గావించబడిన సూచనప్రకారమే హిందీ సాహిత్య సమ్మేళన కార్యాలయము, జయచంద్ర విద్యాలంకారుని భవనము పంజాబు రాజకీయ బాధితుల మహాసభ అధ్యక్షుడు కిదర్పాధు శాయిగేగార్ల భవనములు సోదాచేయబడిన. సోదాలు చాలగంటలసేపు జరిగెను. పోలీసువారికి కొన్ని "డాక్యుమెంటులు" దొరకెను.

కాన్పూరు

నిన్న యుద్ధయమున కమ్యూనిస్టును సాంఘికసేవకును అను శ్రీయుత రాధామోహన గోకర్ణిగారి యిల్లు సోదాచేయబడినది. చాలగంటలసేపు సోదాచేయబడినది "ఇండియా ఛానెల్" కరపత్రముకటియు, బి. యన్. రాయగారికి బహిరంగ లేఖమాత్రమే దొరకెను. వారంటులో గోకర్ణిగారి యింట ఆయుధములన్నవను ఆనుమానముచే సోదాచేయబడునని యున్నది.

అలహాబాదు

దోరాగంజి పేటలో రివాల్వరులు, తోటాలు, భోజాతీలు కొంత నిషేధింపబడిన సారస్వతము దొరకెను. దోరాగంజిలోనున్న ఒక బెంగాలీ యింట సోదాచేయగా బాంబుల తయారచేయుటకు పనికివచ్చు పరికరములను సామగ్రియు దొరకెను. కల్కత్తాగంజి మరొక బెంగాలీని సోదాచేయగా భోజాతీలు కొన్ని పుస్తకములు దొరకెను. (ఆ. ప్రె.)

అడయారు

నాయకుల ఆగమనము

(స్వకీయవిలేఖరి)

అడయారు నవంబరు 1:—నిన్నటిదినముయమున డాక్టరు అనిబిసెంటుగారు శ్రీ కృష్ణమూర్తిగారు పాశ్చాత్యఖండల సంఘమును ముగించుకొని స్వగృహమునకు విచ్చేసిరి. అడయారు వాసులు నాయకుల మందర తోరణమునొద్ద నెదుర్కొని వేదోక్త మంత్రపఠనముతో దేవాలయ మర్యాదలతో ప్రధానమందిరములోనికి దీసికొనివచ్చి ప్రార్థించి సత్కరించిరి. అనిబిసెంటుగారు అడయారు క్షేత్రవాసుల ఆతిథ్యమునకు కృతజ్ఞులు జూపుచు పాశ్చాత్యఖండమున తాము చేసిన పనినిగురించియు ప్రజాసముదాయము అచ్చట చూపుచుండిన యభిమానమును గురించియు నుడువుచు జగద్గురువుల నా కేరీతిని కృష్ణాతీ గారిని తమ నేనాధ్యక్షులను కుపాధిక సుపయోగించుచున్నదియు ఈరీతిని ప్రాచీనకాలమున జరిగిన సంప్రదాయమును గురించియు నుడువుచు మాటలాడిరి. కృష్ణాజిగారు నైతము ఆతిథ్యమున సత్కరించినందులకు అందరికిని కృతజ్ఞతజూపుచు అందఱును జ్ఞానోదయమును బడసి ప్రపంచనామాల సన్నిధిగోరయ ఉచితరీతిని మాటలాడిరి. అంత నాయకులు తమ విషయల కరిగిరి.

జన్మదినమహోత్సవము

దిన్ద్యుజ్ఞానకలాపాధ్యక్షులగు శ్రీ జి. వి. సుబ్బారావుపంతులు ఎం. ఏ. గారి జన్మదినమహోత్సవము 29, 30 తేదీలలో కలాకాల మందిరమునందు ఆత్మతత్వైభవముతో కలాకాల ఉపాధ్యాయవిద్యార్థివర్గములచే జరుపబడినది. ప్రొఫెసరు ఎన్. ఎస్. రామరావుగారు ఉత్సవ సందర్భమున జరిగిన సభ కధ్యక్షత వహించిరి. విద్యార్థుల నేతలును, ఉపాధ్యాయులును, శ్రీమతి యామిని పూర్ణతిలకమ్మగారును, మరికొందరును, శ్రీ సుబ్బారావుగారు విద్యాప్రపంచమున, అందు ముఖ్యముగా కలాకాలలో చేయుచున్న సేవనుగురించి ప్రశంసించిరి. 29 వ తేదీని రాత్రి విద్యార్థిములు "మార్క్సజేయ" నాటకమును, 30 వ తేదీని విద్యార్థులు మరొక తమిళనాటకమును ప్రదర్శించిరి.

కన్వెన్షను సభ

శేపు కిసంబరు నెలలో అడయారులో జరగబోవు నానారాజ్య దిన్ద్యుజ్ఞాన సభా వార్షిక మహోత్సవమును జయప్రథముగ జరుపుటకు అన్ని రీతుల ఇప్పటి నుండియే, ఆహ్వాన సభమువారు తగిన ఏర్పాట్లు జేయబోవుచున్నారు. అన్ని దేశములనుండియు ప్రతినిధులు పలువురు విచ్చేయుదు రని తెలియుచున్నది.

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మండల మహాసభ

అక్టోబరు, 12, మా మండలమున గత ఆయిదారునత్సరములకుండి మండల మహాసభల జరిగింపు నవకాశము లేకపోయినది. మాడుగులమహాసభ పిదప మండలమున నట్టి అవకాశ భాగ్యము దూరమైపోయినది. సహజముగ నపుడు మండలమున సంభవించిన పరిస్థితులు దేశమునంతటికిని తెల్లమై ఈ నత్సరము మరల మండలసభ విశాఖపట్టణమున జరిగింపు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇదంతయు సంగోషకరముగ విషయము. పట్టణమందలి నాయకులందు గూర్చి పట్టుదలపొందుచున్నార. అచిరకాలమున సరియగు యేర్పాట్లు జరుగునని ఆకేలదు నాయకుల సంతకములతో కరపత్రములు పంచిపెట్టబడెనున్నవి. సాధ్యమగునంతవఱకే యొకటి రెండు నెలలలోనైన మహాసభల జరుగునని తోచుచున్నది. ఆ సందర్భమున ఖాదీప్రదర్శనముకూడ జరుగునని తెలియుచున్నది. ఎపుడు జరుగునదియు ముందుముందు వ్రాసెదను. పరిస్థితులుతృప్తకరముగనున్నవి.

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు

జరగబోవు మద్రాసు కాంగ్రెసు మహాసభకు మామండలమునంది చాలమంది ప్రతినిధులు వెడలనున్నారు. చాలవరకు దరఖాస్తులపై జిల్లా సంఘకార్యాలయము చేరుచున్నది.

తపాలా ఆఫీసు

పట్టణమునగల తపాలాఫీసున నిపుడు ప్రజలకొరకు చాల సౌకర్యము లేర్పడుచు బడినది. వచ్చిపోవువారికి కూర్చొని ద్రాసుకొనుటకు తగు యేర్పాట్లు గావించిరి. ఇట్టి ఏర్పాట్లుగావించిన ప్రస్తుతపు పోస్టుమాన్సుగారి నభినందింపవలసి యున్నది.

హార్బరు

హార్బరుపను లనుకొనినంత కాకపోయినను చురుకుగనే జరుగుచున్నది. మొన్నటిదినమున నొక్కతవ్వోడ (డ్రెడ్జరు) నచ్చు పనిచేయుచున్నది. ఉప్పుతేటిని చాలవరకు పూడ్చివేసిరి. ప్లాటుఫోర్ము, కార్యస్థానము బాటలు మొదలగునవి చాలవరకు నిర్మింపబడినవి.

జన్మదినో యువకుడొకడు హతయోగాభ్యాసముజేసి ధూమిపైనుండి లేచి గాలిలోనేయుండగల్గిరి ప్యాసినులో జరిగిన పరలోకసంభావనలగుర్చి సల్పు పరిశోధనల సభ యందు చెలియజేరిరి.

అనంతపురం హిందూ విజ్ఞానముకూడ ఆనందము:—ఆస్ట్రేలియావారు తమదేశమునంతట ఇతరులకు దెలుపుటకొక అందమగు కన్యను నియమించిరి. ఆమెచేరు ఆస్ట్రేలియాకన్య ప్రాపంచికవిషయములు ప్రపంచ జ్ఞానముగూడ గావలెనట. చీనా రాచకీయములు నేటిసరికిమీ జరిగినది తెలియవలెనట తేనివో ఆమెపనికిరాదుట. ఇంతవరకు ప్రపంచములో ఇట్టి నియమములను పెట్టలేదెవరును. ఇంతవరకు తమఅందమునే ముఖ్యముగ జూచుకొను స్త్రీకే ఆస్ట్రేలియాపవతి అన్ని దేశములకు ప్రాకినవో ప్రాణసంకటముగ నుండునని భయపడుచున్నారు.

భారత స్త్రీల నాగరికత

శ్రీమతి. ఎ. వి. కృష్ణ

[వావిలాల వేంకటేశ్వర వాణిజ్యముగారు,
రైల్వే సబ్జెక్ట్]

(అక్టోబరు 29 వ తేదీ తరువాయి)

"మహమ్మదీయుల దాడికి గురియైన హిందూదేశ ముద్రావేషములలో వారియెడల గలిగిన భయమునకు, వందలి స్త్రీలు తమ గృహములలోనే ఒదిగియుండి బహిష్కరణముతో నెట్టి సంబంధములేనివారై యజ్ఞానదళముం దుండినట్లు ల తెలియనగును. ఇందులకు నిదర్శనముగ హిందూదేశమందలి మహమ్మదీయులదాడి కాకరముగాని ప్రదేశములలోని స్త్రీలపై థిత్ పైవారలపై బోల్చిచూచిన విరక్తము బోధపడగలదు.

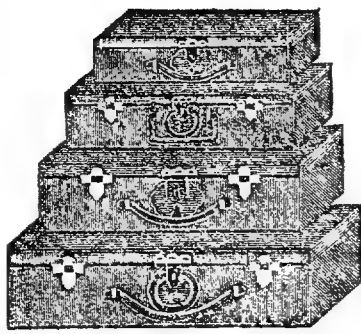
హిందూస్త్రీలు తమ సంతానమును గంగానదిలోని మొదళ్లకు బలియింపగదరకు నొకపురాతనగాధ, క్రైస్తవ మతభేదములచే జగమున వ్యాపింపజేయబడి ప్రతివారలకు దెలిసియే యున్నది. క్రైస్తవమతప్రార్థనగ్రంథములం దీవిష యము నిరూపించు చిత్రపటములు సముత్తము, చూచువారల గుండెలు యల్లునునట్లు, తల్లిబిడ్డనెత్తుకొని, గంగానదీతీరమున మకరమునకై ఎదురుచూచుచున్నట్లు చిత్రించి, చేర్చబడి, ప్రతి యాదివారమునాడును మతభేద జేయునపు డీ గ్రంథములు తమమతములకరంబు లుంకరింప జేసెదరు. మరణించిన బిడ్డల కంత్రికముల జగప సమర్థతలేని కడుదీర హిందూత్వము లా బిడ్డల క శిరములను నదీతీరముననుంచి, యుద్ధప్రవాహకత మపు నట్లు జేయునట్లువాటను, గ్రహింపవలక క్రైస్తవ మతభేద కు లీగాధక గల్గించి యుండి యుండును

జగన్మాధశాస్త్రమిరథమును గురించిన గాధయను, ఛాది రీలు హిందూదేశమును పూర్తిగ క్రైస్తవతత్వమున ముంచి జేయు సంకల్పముతో వారలు సృష్టించినదియే. సర్ విలియం ము ఇందుల గురించి ఈ రీతి తన "బ్రాహ్మ మత ము హిందూమతము అనుగ్రంథములో వ్రాసెను." హిందువులు స్వర్గము బొందుటకు జగన్మాధశాస్త్రమిరథముక్రిందపడి అత్యుపాత్మ గావించుకొనెదరని ఛాదిరీలు సామాన్యముగ ననుచుండురు. అ త్యుపాత్మ గావించుకొనుట హిందూమత మూలతత్వమునకై పూర్తిగ విరుద్ధముగాన అట్టిపని కన్నదును వాడు పూజకొనరు. ఎన్నడైనను ఎవరైన రథముక్రిందపడి ప్రాణములు గోల్పోయి నను, నయ్యది ప్రమాదమునకు తలపించిన విపత్తుగాని, బుద్ధి పూర్వకముగ నామానవుడు పుణ్యమని తెచ్చికెట్టుకొనిన మరణముకాదు."

స్త్రీశుశుభ్రముగురించి పండిత రామాచారియను నామెయి "స్త్రీశుశుభ్ర హిందూమత మెన్నడు నొప్పు కొనకపోయినను, మనస్సాక్షిగలజను లామోదించకయుండినను, యాదురాచారముగల ప్రాంతములలోని హిందూసంఘ మయ్యది అడ్డుకొనక, అట్టిపని నొనరించువారలను శిక్షించక, యూరకుం దినది" అని తన "ఆగ్రవర్గ హిందూస్త్రీలు" అనుగ్రంథములో వ్రాసెను. కాని ప్రతిసంవత్సరము ఆమెకాదేశములోని గొప్ప పట్టణములకు మ్యాయార్కుమున్నగు నగరములలోని వీధులయం దును, జనసమృద్ధములేని గొండులందును కులటలచే భూదాహ త్వము గావించబడి ఎన్నివందల శిశు శిశువులు ప్రాణుచేయబడుచున్నవో యా'పండిత రామాచారి'కి బహుశః తెలిసియుం దును. ఈ దోషులను శిక్షించుటకై ఆమెకనుసంఘ మేమిచేయ గల్గినది? హిందూదేశమందలి దురాచారములన్నియును పాశ్చాత్యులు హిందూమతమున కాగోపింప జూచినట్లు ల వారిలోగల వైదోషములన్నియు వారిక్రైస్తవమతభేదమునకే యాగోపించిన వ్యాయముగ నేలయుండదు?

ఆగ్రవర్గములలోని హిందూస్త్రీలు తమ దేశభావలో వ్రాయుట, చదువుట బాగుగ నేర్చియేయుండును. కాని వారు పరీక్షలయం దుత్తీర్ణులవుట వారియ్యోగ మెన్నడును కాదు. హిందూమత మెన్నడును స్త్రీవిద్య నిరసించియుండవలదుగాక, తలిదండ్రులను, సోదరులను, భర్తలను, తమపుత్రులను, సహోదరులను, భార్యలను విద్యనభ్యసించజేయుట విద్యుక్తధర్మమని గూడ విధించినది. అప్పటికిని హిందూస్త్రీలలో విద్యరానివాండ్రుండినను అయ్యది వారిబిడ్డపిల్లలకు విద్యనభ్యసించ పిలువకయుండదుగాని, వారి మతమువలన గలిగిన దోష మెన్నడును కాదు.

మతభేదమున శిష్టరకవులుగలరు. వారిలో నల్లు రకపులు స్త్రీలు. వారిలో అవ్యార్ అనుకవయిచివేరలం బడిన జీవితరత్నము లనియెడు పాత్రము పాశ్చాలలో బాలు

రకు విధిగ బోధింపబడుచున్నది నేటికిని హిందువులజాతీయ పాశ్చాలలో లీలావతియను స్త్రీగత్నముచే రచియింపబడిన గణితశాస్త్రము పకనీయగ్రంథముగ నున్నది.

స్త్రీలకు నాత్మలేదనియు, వారలకు స్వర్గ మెన్నడుగిం పనేరదనియు హిందూమతము బోధించునని క్రైస్తవమతబోధ కలకుచుండురు. హిందూమత గ్రంథము లెన్నడు నట్టివి బోధించు నవిగాక, తద్వ్యతిరేకములై ఘంటాపథముగనుద్దోషించుచున్నవి. భగవద్గీతగాని యానందమఠముగాని చరితనవార్యలకు ఆత్మ్య, స్త్రీపురుష భేద మెన్నడులేదనియు, సమస్త మానవులను మాండుగనో, జనుగనో పరమాత్మకు తోగలరనియు హిందూ మతము చెప్పుచున్నట్లు దెలియును. హిందూదేశముననే స్త్రీలు ప్రప్రథమమున తత్వవిద్య నభ్యసించి, యోగినులయి, గురుస్థా నములగూడ నలంకరించిరి. బుద్ధురీ జీవితచక్రత్ర జదివినవార్యలకు నన్యురూపీయుని భార్య బాధపవ్యాపినులకు నాయకు రాలగ నుండినట్లులంకరము. నేటికిని హిందువులచే గురువులకు భావింపబడెడి వందల కొలది హిందూపవ్యాపినులగులరు. పందొ విష్ణుపక్షిబృహదలోని శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస భార్య యొక్క పూత వారిచిత్రము, వైరాగ్యపూర్తికిని హిందువులూ స్త్రీలకైయును తమశిరంబున నిడికొని ఉత్పాప్త గౌరవంబున జాతురు.

సమస్తభూవనాధానిక పరమాత్మకును పూర్తిగ స్త్రీ త్వ మాగోపించి పర్యవ్యాప్త్యకముననది, కత్తిరూపిణియగు జగజ్జుని యనిభావము గల్పనజేసికొనిన హిందూదేశమందు స్త్రీమనవారి మతముచెట్టి ముఖ్యులైన మలంకరించుచున్నదో పలుమాటలు చెప్పనక్కరలేకయే తెలియును. హిందూదేశ మున తల్లికన్న పూజనీయమగునది తోండులేదు గావున హిందువులు, పరమాత్మకును మాతృత్వమాగోపించి, యారాధించిన గాని వారతృప్తి జేందక యుండిరి. హిందువుల భావమున మేముతల్లద్రులకన్న నొక తల్లియే పర్యవ ధముల మిన్నయరీ యెంచబడుచున్నయది. హిందువులు పర మాత్మకు జగజ్జునిని యని సంభావించి పూజించెదరు. హిందూ మతము, స్త్రీమన (వీరమునుకడైనను) జగన్మాతయొక్క ఇ హమందలి వైతన్యవ్యరూపమరీ దెంపుచున్నది. ఈ జగజ్జున నియే సమస్తభూవనాధానిక పరమాత్మకునకు సృష్టికర్తయై యాదికై కుని భాధింపబడుచున్నది. ప్రపంచమందలి మరేదే శంబునను, తల్లియన జగజ్జుని యవతారమునని భావముతో గౌ రవమున జూపబడుటగాని, అందలి పత్రిగామమునకును ప్రజలను బిడ్డలవలెనుబ్రోచు, సంరక్షణకర్తయగు గ్రామదేవతయొం దుటగాని గావము.

హిందవులకు దినము పర్యవ్యాప్త్యకముగ జగజ్జుని నేరితి ప్రార్థించెదగో గనుడు

ఓ జగన్మాత! నీవు మామతిపాశముల కతీతవు. పర్యవ్యాప్తిని, సమస్త విజ్ఞానమున కాధారభూతవు. పరబ్రహ్మ నా త్వవు. ప్రతి స్త్రీరూపమునందును నీవగువు. సమస్త నారి జనము నీయొక్క వైతన్యవ్యరూపములు "

ఇరాకు పార్లమెంటు

ఆరువారములవరకు ఆపుజేయుట

బగ్దాదు, నవంబరు 1:—పెయినులు రాజు లంజను లో నుండుటచే ఇరాకు పార్లమెంటును రాజప్రతినిధి తెర చెను. సింహాసనమునుండి సంగ్రహముగ నుపన్యసించినపిదప పెయిలు పార్లమెంటుసభ్యుల అధ్యక్షుల నెన్నుకొనటకు పూను కొనిరి. లంజను ఇరాకు ఒడంబడికలు ఆరువారములలో ప్రక టింపబడునను తలంపుతో పార్లమెంటును ఆరువారములవరకు ఆపుజేయ వలెనని ఉత్తరువును ప్రకటించిరి.

అస్త్రేలియాకు బయలుదేరిన నాలుగు రాయలు నౌకా వ్యూహములు అభూబకరు జేరెను. రి లేడివరకు అచటయుండును

వి. నటేశ నాయకర్

స్ట్రీట్ ట్రంకుపెట్టల వర్తకుడు, 350 చైనాబజారుగోడ్డు, మదరాసు.
వివిధరంగులలో అనేకములైన నైజాం గజెన్ గజెన్స్ట్రీట్ ట్రంకులు, నూట్ కేసులు సిద్ధముగా నున్నవి. శ్రేష్టమైన పనితనముగలవి. అందముగానుండును. ధరలు మిగల సరసము. అద్దయు మా స్వంత ఆఫీసువల వంటనే స్వయంచేయ బడును. ఒకసారి ఆర్డరుయిచ్చిన నమ్మకము మూకే తెలియగలదు.

ఫాక్టరీ 25 చింతలము నాయకర్ వీధి, కొనపేట, పెరంబూర్ బారక్కు, మదరాసు.

వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ నవంబరు నెల 3-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	కత్తి 24 గంటలలో ఆత్యల్ప స్వర్ణము	కత్తి 24 గంటలలో ఆత్యధిక స్వర్ణము	కత్తి 24 గంటలలో సగటు	ఆక్టోబరు నెల 1-వ తేదీ నుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పడిన వర్షము
గోపాల్ పూర్	86.8	72.8	...	7.85	— 1.09
వికాఖపట్టణం	82.7	74.8	1.08	5.68	— 2.81
కాకినాడ	85.5	78.6	2.21	8.99	— 0.02
మచిలీపట్టణము	85.1	74.8	0.72	11.46	+ 1.91
కర్నూలు	75.8	71.0	2.91	5.17	+ 1.89
బళ్లారి	76.8	67.8	0.59	2.70	— 1.61
అనంతపురం	8.62	5.68	+ 8.61
కడప	— ...
నెల్లూరు	— ...
మద్రాసు	85.0	76.8	0.32	6.54	— 7.08
కడపూరు	83.0	79.2	...	8.51	— 9.18
సేలము	92.9	74.6	...	1.85	— 6.03
కోయంబూరు	83.4	67.7	...	4.15	— 2.65
తిరుచనాపల్లి	94.2	76.8	...	4.01	— 8.51
నాగపట్టణము	7.7	78.7	...	4.98	— 7.93
వధుర	97.1	75.0	...	2.54	— 6.19
పాంచల్	88.3	80.4	...	5.53	— 4.83
తిరుచేర్వల	8.90	+ 1.48
తిరువేండ్రము	85.2	78.6	...	2.63	— 8.90
కొచ్చిన్	86.9	74.6	...	5.58	— 8.84
కాలికట్టు	84.2	74.6	...	1.63	— 9.47
మంగళూరు	81.8	74.2	0.76	4.52	— 8.61
చెంగుళూరు	80.2	64.3	...	0.81	— 5.64
మేర్కాడ	78.8	59.5	0.21	3.02	— 6.29
కొడైకనాల్	67.4	47.7	...	4.78	— 5.78

సర్కారులు:—కాకినాడలో 2.21 వికాఖపట్టణములో 1.08" మచిలీపట్టణములో 0.72" వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నది. వికాఖపట్టణములో పగటివేడిమి 81¹/₂ డిగ్రీలు తక్కువ.

కడప:—కడప కలుకు తెలియదు. అనంతపురంలో 3.62, కర్నూలులో 2.91, బళ్లారిలో 0.59" వర్షించెను. పగటివేడిమి 12 నుండి 18 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూలులో రాత్రివేడిమి 2¹/₂ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరుకుబురు తెలియదు. మద్రాసు లో 0.32" వర్షించెను. ముబ్బుద్భుముగనున్నది.

మద్రాసులో 2¹/₂, కడపూరులో 6 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యరు,

సహాధి వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

కైకలూరు తాలూకా రాచపట్నం గ్రామమునకు ప్ర భుమూడవ మహాసభ మం॥ రా॥ శ్రీ గుడిమడ తాలూకా పేరూరు గ్రామకర్తంగారు అయిన శ్రీ పల్ల పోతు గంగ య్య యమానాంగారి అధ్యక్షులక్రింద 6 తేదీ ఉదయంనుంచి జరుగును.

సాల్యసుప్రభువు బగ్దాదుజేరెను.

సామంత్యము

మహాత్ముని స్మరణచరిత్ర

నాలుగవ భాగము 23-వ ప్రకరణము

కలుచు వ్యయములు చాల పెద్దగా నుండినను అనవసరభోగములను త్యజింపవలెనను భావము మనములలో నుండగానే కలిగినది.

ఒక బారిష్టరు మర్యాదగా జీవించుట కత్యవసరములగు వ్యయములను మాత్రమే చేయుచు తక్కినవాని నన్నిటిని నేను తగ్గించివేసితిని.

చేకరిలలో నమ్మబడు రొట్టెలను కొనట మాని కొని గాదు చెప్పిన ప్రకారము మేమే యింటిలో గోదవులను విసిరించి ఆపిండితో రొట్టెల నాయన చెప్పినట్లే చేసినాన నారంభించితిమి.

ఇంటిపనిచేయుట కొకనవ్వుకరును నియమించితిమి. ఆ తరువాత కలుచుములలో వోకడుగా మాయింటనే నివసించుచుండెను. అతనివనలలో గూడ బిడ్డలు సహాయముచేయుచుండిరి.

దీనినిగూర్చి వాస్తవమును వాస్తవములు తెలుపుచుండెను. పులిలలోను (పకటిండునుండెను. కాని తక్కినవా రది పురా కృతవని భావించి మిన్నకుండిరి.

తలిదండ్రుల ఆకారములు మాత్రమేగాక గుణములుగూడ బిడ్డలకుండు గోచరించును. ఇదియే మూలాధారము. పరిశీలించుటకు దానికి సహకారములగును.

నాబిడ్డలకు ఆంగ్లభాషను నేర్పుటనుగూర్చి నాకును పోలకుగాకిని చాలసారులు తీవ్రమగుచున్న జరిగినది. భారతీయులు తమ బిడ్డలకు బాల్యము నందే ఆంగ్లభాషను నేర్పుట బిడ్డలపట్లను దేశముపట్లను ద్రోహము చేయుట యనియే నేను నమ్మెను.

WONDERFUL ASTROLOGICAL OFFICE MUKTESWARAM

రాజరాజేశ్వరి జ్యోతిషాలయము.

మహాశయలారా! జ్యోతిషాస్త్రముందు గలుగు యధార్థ ఫలములను తెలుసుకొ గోరువారికి ఇందు తెలిసినట్లు మరియొక చోట తెలియనేరదు.

- జాతకునియొక్క జననకాల తిథివారనక్షత్రములను వివరముగా వ్రాసిపంపిన ఎవరి కెట్టిజాతకము కావలయునో? ఆ ప్రకారం వి. పి. ద్వారా పంపుచున్నాము. 1. ద్వాదశభావములు వ్రాయుటకు వి. పి. సహ రు 140

చావలి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి, ASTROLOGER, MUKTESWARAM P. O. Tottaramudy, Amalapur Taluk, East Godavay Dt.

“అత్యద్భుత ఫల గ్రంథము”

జాతకరత్నము 1 భాగము రు 1. 2 భాగము రు 2. పూర్ణ జాతకము రు 10 లు. ప్రపంచముంతటనుండి గొప్ప స్థితి కలుగు పొందియున్నారము. ఏజెంటు కావలెను.

శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములు

గృహపరిశ్రమలకు ప్రవృత్తమగు ముముక్షు. యే. సబ్బాసాగారు.

ప్ర:—నేను 23-27 తేదీని అడిగియుండిన 87 న ప్రశ్న విషయములో యాదిగన సంభాషింపిని యిచ్చెదరా?

(ఎ) పరిశ్రమల ప్రభుత్వ సహాయచట్టము వర్తింపగల పరిశ్రమలు యెట్టివో నిర్వచించుచు మధ్య దళారీలు లాభము పొంది వ్యాపారముచేయు నిమిత్తమై తయారుచేయుటకు సరకులకు సంబంధించిన గృహపరిశ్రమలు గాక ఆయాపనివాండ్లచే స్వంతముగ తయారుచేయబడి అమ్ముటకు వస్తువులకు సంబంధించిన పరిశ్రమలు మాత్రమే యని నిర్ధారణ చేసినట్టి గవర్నమెంటు ఉత్తరువును అందుమీద పరిశ్రమశాఖాపరిపాలనాధికారిగారు సదరు ఉత్తరువును పునఃస్మరించవలయు నని సలహా యిచ్చినవిషయము గవర్నమెంటు జారీచేసిన ఉత్తరువును విశదపరచెదరా?

(బి) చేతిపనివాండ్లు తమస్వంతయుండలలో చేతిపనులు చేసికొనిజీవించెడి పనివాండ్లకును వాఙ్మదకారీలుగా నుండక పిండ్లకు పెట్టుబడిపెట్టి సహాయము చేయుచున్నట్టి భాగస్వాగములకును మాత్రమే ప్రభుత్వసహాయ మొసంగి అట్టిపరిశ్రమలనే ప్రోత్సహించుటకై యీ ఉత్తరువు జారీచేయబడినదా?

జవాబు:—(ఎ) మొట్టమొదటి గవర్నమెంటు ఉత్తరువు యీక్రిందిరీతిగా నుండెను:—“చేతిపనులచే జీవించు పనివాండ్లు ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేయక తమ స్వంతయుండలలోనే పనిచేయుచుండినప్పటికిని, మధ్యస్థులుగావచ్చి సదరు వ్యాపారలాభము నంతను తీసికొనుటకై వారిచేత పనిచేయుచున్న దళారీవ్యాపారములచే సాగింపబడుచున్న పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వ పోషిత పరిశ్రమల శాసనములోని “గృహపరిశ్రమలు” అను శబ్దము వర్తింపజాలదు.

సదరు ఉత్తరువులో ఇతరవిషయములకు సంబంధించిన వాక్యములు మరికొన్ని కలవుకాని ప్రైవేట్లో కోరబడిన భాగము మాత్రమే ఉదాహరించడమైనది. పరిశ్రమశాఖ డైరెక్టరుగారు పై ఉత్తరువును పునరాలోచన చేయవలసినదని సూచించినవిషయము యాదిగన ఉత్తరువు జారీచేయబడినది.

“డైరెక్టరుగారి ఆభిప్రాయము గవర్నమెంటువారి కదివరకే స్ఫురించి యీ ఉత్తరువు జారీచేయబడుటకు పూర్వమే ఆలోచింపబడినది గనుక పునర్విమర్శచేయవలసిన అవసరము కన్పించుటలేదు.”

డైరెక్టరుగారు తెలియజేసిన ఆభిప్రాయము వారితాలాకు 15-2-26 తేదీగల ఉత్తరములో గలదు. సదరు ఉత్తరము ఇందుతో అనుబంధించడమైనది.

(బి) మీరు సూచించునట్టి పరిశ్రమ యొకటి ప్రభుత్వమువారి విచారణలోనికి వచ్చినప్పుడు దాని విషయమై ప్రత్యేకించి అప్పుడు ఆలోచింపబడును.

అఖిలభారత చర్చాసంఘమునకు చందాల నివ్వగూడదను నిషేధము లోకలుబోర్డుల సౌకర్యము వర్తించునా?

దండు నారాయణరాజుగారు

ప్రశ్న:—(ఎ) అఖిలభారత చర్చాసంఘమునకు చందాలనివ్వగూడదను నిషేధము లోకలుబోర్డులలోని యుద్వ్యంసలకును మ్యునిసిపాలిటీలలోని యుద్వ్యంసలకునుగూడ వర్తించునా?

(బి) లోకలుబోర్డులందును మ్యునిసిపాలిటీలయందును పనిచేయుచున్న యుద్వ్యంసలు స్వయముగా పడికిన నూలును సదరు చర్చాసంఘమునకు పంపకూడదని నిషేధింపబడినదా?

జవాబు:—(ఎ) 1-1-27 తేదీగల 506 నెంబరు గవర్నమెంటు ఉత్తరువు. ఇంతవరకును లోకలు బోర్డులు, మ్యునిసిపాలిటీలయందు పనిచేయుచున్న నవుకర్లకు వర్తింప జేయబడలేదు.

(బి) మీరుచెప్పిన నిషేధము నిశ్చయించలేదు

గజ్జికైలము

నెల డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0; వి. పి. సహా 0-9-0 ఈ కైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన చీడ, గజ్జి శిలము, బీజ మొదలగునవి నశించును. తక్షణక దనిజేయును.

అమృతాంజనం దివ్యో బొంబాయి - ముద్రాసాను,

చెన్న పురిశాసనసభ

(నిన్నటి తరువాయి)

మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరము

గౌ. రంగనాథ మొదలియారుగారు:— నే నీ సభయందు న, కొన్ని విషయముల వెల్లడించినయెడల ఆనవసరముగ చర్చ పెరుగకుండు నుండగలదని భావించుచున్నాను. చట్టము నుప పాదించుచు దీర్ఘముగ నుపన్యసింపక పోవుటలో, శాసనసభ వారియెడల ఆవమర్యాదగ ప్రవర్తించినది విశ్వవిద్యాలయసభ్యు డాడేపిం చెను. నాకట్టి యుద్దేశ మెన్నటికిని యుండజాలదు. హిందూ ధర్మాచారము శాసనమున కింకను స వరణిల్లు నుపపాదించలేదని మరికొందరు సభ్యులూ తేల్చిందిరి. ఇందునా ప్రయత్నలోప నేడియునలేదు. ఈవిల్లును సా ధ్యమైనంత శీఘ్రముగ ప్రవేశ పెట్టుటకు ప్రయత్నించితిని. కాని యింకను సదరు బిల్లు సిద్ధముగా లేదు. మేమసారంభముననే శా సనమునకుపపాదించవలసిన సవరణలను నూచింపవలసినదని శా సనసభ్యులను గోరితిని. ఏదోయొక కారణమువలన నాప్రయ త్నము సఫలముగాలేదు. పిమ్మట ఈవిషయమై సామింకంటా చలం కెట్టిగారిలోడను, సత్యమూర్తిగారిలోడను ఇతరసభ్యుల లోడను సంప్రదించితిని. ఆగస్టునెలలో అన్ని పక్షములనుండియు కొందరు నొకసభగావించి ఆంధ్రవిషయముల చర్చించవలసిందని వారు సలహాయచ్చిరి. ఆగస్టువరకు కాలయాపన యేలచేయులె ననియెంచి, జూలైమాసముననే ఈసమావేశము చేర్పరచితిని. ఈ విషయముల గమనించినయెడల, కాలపారణమునకు నాప్రయ త్నలోపము కారణముగాదని తెలియగలదు. జూలైమాసము నజరిగిన సమావేశమునందు శాసనమునకు వేర్వేరుసవరణ నూచిం పబడెను. అనూచనల ప్రకారముక సవరణచట్టమును తయారు చేయవలసినదని ధర్మాదాయముల బోర్డువారిని కోరితి. వారా ముసాయిదాను తయారుచేయుచున్నారు. వారాసవరణలతయారు చేయబాలరనిగాని, తమకీర్త్యములేని సవరణలను యేదోవిధము గ, నాటంకముల గల్పించెదరనుటగాని కేవలము అన్యాయము. అందలి అధికారులు, అంతఃకరణ కుడిగ తమవిధుల నిర్వహించు వారు. చిత్తు బిల్లు సభవారియెదుటకు వచ్చినపుడు ఆవిషయము సభవారికే విశేషముగాగలదు.

కొందరు సభ్యులు, ఈదినమున నుపపాదించిన సవరణ చట్టమునందలి వివరముల నాతేల్పించిరి. రివల్యూషన్ అలగిం పవలెనని గోరిరి. ఆవిషయమున సభవారికుచితముని దోచినరీతి ని చేయవచ్చును. నియోజకవర్గముల పట్టికను తయారు చేయుటలో ఉద్దేశకృతమైన ప్రార్థనము గనెవ్వరును ఆలస్య మొనర్పలేదు. బోర్డువారు తగినంత చురు కుగ పనిచేయలేదనుటగూడ నిజముగాదు. శాసనసభల ఎన్నిక లనియోజకవర్గముల పట్టిక తయారుచేయుట కున్నంతమంది అధికారుల సంఖ్యాబాహుళ్యమును సాధనసమర్థియు నున్న యెడల ధర్మాదాయములశాఖవారుగూడ చిరకాలమునకు పూ ర్వమే సదరుపట్టికను తయారుచేసియుండెడినారు. ఈశాఖయం దలి ఉద్యోగులు క్రొత్తవారు. పనియూ క్రొత్తది. అందుచే పనికొంత ఆలస్యమగుచున్నది. మంత్రివర్గమునకును ఇతర రాచకీయ పక్షములకును యేవో ఒక ఓటం బడికలు గలవని కొందరు సభ్యులనిరి. గత ఎన్నికలలో మేము స్వరాజ్యపక్షము తరపునను రాలేదు. జప్తికుపక్షము తరపునను రాలేదు. (ఒకరు అయితే ఎవరి తరపున వచ్చిరి. నవ్వు) మమ్ముల సభికారమునకు పిలవినపుడు గూడ, స్వరాజ్య పక్షమువారి మిత్రులను భావముతోగాని జప్తికుపక్షముమిత్రులను భావముతో గాని ఆహ్వానింపలేదు. స్వరాజ్య పక్షమువారికిగాని జప్తికు పక్షమువారికిగాని మేము ఏజంట్లుగాదు. మా కెవ్వరితోడను ఒకంబడిక లేదు.

పిమ్మట ప్రతిపాదనను వోటునకు పెట్టుగా ఆంగీకరిం పబడెను.

గౌ. ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు:— నెం 89 స్టాండింగ్ ఆర్డరును తాత్కాలికముగ నిలిపి, బిల్లును వెంటనే చర్చకు గైకొనవలెనని ప్రతిపాదించుట కనుమతి నొసగవల సిన దని గోరిరి.

ది. బి. ఎం. కృష్ణనాయుడుగారు:— స్టాండింగ్ ఆర్డరును నిలిపియుంచరాదని ఆతేపించుచు, రెండు సంవత్సరముల కాలము నామినేటుజేయు అధికారము నొసగవచ్చునా లేక కాలపరిమితిని తగ్గింపవలెనా యను విషయమున చాలభేదాభి ప్రాయము గలదనియు అందుచే ఈవిల్లును విచారించుట కొక

యుపసంఘమును నియమించుట అవసరమనియు నుడిపిరి. అట్టి ఉపసంఘ ముపుకు పిలువేనిచో చర్చను వారముదినములు నిలిపి యుంచి సభయందలి వేర్వేరు రాజకీయపక్ష ప్రముఖులతో సంప్రదించి ఏదో యొక సమాధానమునకు రావచ్చుననిరి.

అధ్యక్ష:— ఈవిల్లునందు నూచింపబడిన సవరణలు పరి పాలనా పోకర్త్యమునకు సంబంధించినవేగాని పరిపాలనా విధా నమునకు సంబంధించినవిగావు. కనుక ఆవిషయములను సంపూర్ణ సభలో చర్చించవచ్చును. బిల్లునందు అధ్యక్షునికోరికపై అడ్వోకేటు జనరలు మాటలాడుచు బిల్లునందు సందేహపడవలెనగుములు లేవనినుడిపిరి. అధ్యక్షుడు స్టాండింగ్ ఆర్డరును తాత్కాలికముగ నిలిపియుంచినపిమ్మట సభవారు చట్టమునందు క్లాజుతనివాని క్లాజును గైకొని చర్చించిరి.

మొదటిక్లాజుపై చర్చలేకయే ఆంగీకరింపబడెను. రెండవ క్లాజునందు రెండువత్సరములకాలము అనుబంధ బదులు ఒక వత్సరము అనుపదమును చేర్చవలసినదని ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు రుపపాదించగా మంత్రిగారును సభవారును ఆంగీకరించిరి. మంత్రిగారి ప్రతిపాదనపై మూడవక్లాజు తొల గింపబడెను.

పిమ్మట బిల్లును శాసనముగా నంగీకరింపవలసినదని గౌ. ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు ప్రతిపాదించగా ఆంగీకరింప బడెను.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ శాసన సవరణచట్టము విద్యార్థి మంత్రియగు గౌ. డా. ముగ్గురాయను గారు, పిమ్మట మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ శాసన సవరణచట్టము నుపపాదించుచు సదరు చట్టము నుపపాదించ వలసిన అవసరమును గురించియు తాను నూచించినవానిలో ముఖ్యమైన సవరణల గురించియు సంగ్రహముగ వివరించిరి. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ శాసనమునందలి సందేహవిషయము లను పరస్పర వ్యాఖ్యాతములగు విషయములను సవరించుటకు గాను సవరణచట్ట ముసరమని అందిరను ఆంగీకరించియే యున్నారు. ఇట్టి లోపములలో కొన్నిటిని సవరించుటకు ఎన్. సత్యమూర్తిగారిొక చట్టము నుపపాదించిరి. కాని ఆ చట్టముగూడ సమగ్రముగ లేదని యెంచి ప్రభుత్వమువా రిపు డీచట్టము నుపపాదించుచున్నారు.

డా. మల్లయ్యగారు:— అధ్యక్షా ఒకశాస్త్రీయసమస్య ప్రభుత్వ మంత్రి వాక్యప్రతిని జూచి ఉపన్యసింపవచ్చునా? (నవ్వు)

అధ్యక్ష:— ఉపన్యాసపద్ధతులలో నడియొకటి.

గౌ. డా. ముగ్గురాయనుగారు ఇంకను ప్రసంగించుచు, తా నీచట్టములన ప్రవేశ పెట్ట నెంచిన సంస్కరణలను సం గ్రహముగ వివరించిరి.

ది. బి. కృష్ణనాయుడుగారు

శ్రీయుత కృష్ణనాయుడుగారు:— ప్రస్తుతమున్న మద్రాసు యూనివర్సిటీబిల్లు కొంతవరకు సమీచవలసిన అవశ్యకత యున్నను ప్రధానమంత్రిగారు ఇప్పుడే అట్టి సవరణకు గడంకుట అంతసమంజసముగ లేదు. ఎందువల్లవనగా నెనెటులో నీబిల్లు చర్చించి తీర్మానించలేదు. కనుక ఈబిల్లు నెనెటును గురించి సిం డికేటులయొక్క సలహాలను తీసుకొనవలసియున్నది. ప్రస్తుత మున్న శాసనమునందు సవరణ అవసరములేనిక్లాజులకొన్ని కలవు. ప్రస్తుతపు బిల్లుపల్ల పట్టణేతర ప్రదేశమునందు కళాశాలల హక్కులకు భంగముకలుగవచ్చును. ఈబిల్లునందు రిజిస్ట్రర్ గ్రామ్యు యేట్లచే ఎన్నుకొనబడు మొదలగు 80 నుంచి 20 వరకుతగ్గింప వలెనట. ఈనూచన యెంతమాత్రము సమంజసముగ లేదు.

ఆంధ్ర పట్ట భద్రులకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నెనెటు నందును, చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయ నెనెటుసభయందును ప్రా తినధ్యయించుట కెట్టికారమును గన్పింపదు. ప్రస్తుతము చట్ట మునందున్న నిబంధనలను బట్టి ప్రతిజిల్లాబోర్డునకును ఇరువురు సభ్యులను ఎన్నుకొనుట కవకాశముగలదు. అంచోకరు జిల్లా సంఘమునుండియు, మరయొకరు మున్సిసి పాలిటీల నుండియు ఎన్నుకొనబడవలెను. ఈబిల్లు ఆ సంఖ్యను తగ్గించుట కుద్దేశించుచున్నది. మున్సిసిపల్ సంఘములయొక్కయు జిల్లాబోర్డులయొక్కయు హక్కులను, బాధ్యతలను వేర్వేరుగనుండును. కావున ఈజిల్లాబోర్డుల యొక్కయు, మున్సిసిపల్ సంఘములయొక్క ప్రాతినధ్యపాక్కులను తీసివేయబడరాదు. మదరాసువాణి జ్యుసంఘమును దక్షిణభారత వాణిజ్యసంఘమును ప్రస్తుతము నె నెటుసభయందు ప్రాతినధ్యము గలిగియుండ అందు ఇరువురు ప్రతినధులకు ఒక్కరికిమాత్రమే ఈబిల్లువలన అనుమతియొసంగ బడుచున్నది. అదియునుగాక విశ్వవిద్యాలయమునకు రు 5000 కు తక్కువగాని విరాళము నొసంగినసంఘములకు ప్రాతినధ్య

మును కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ విచారణ సంఘము వారు నూచించియుండిరి. ఈవిల్లునందీకీఫార్మును అమలుజూ పెట్టుకుండుట కెట్టి కారణమును లేదని పల్కిరి.

గౌ. విద్యా శాఖా మంత్రులు సమాధాన మొసంగుచు ది. బి. కృష్ణన్ నాయుడుగారు వివరించిన వివర ములన్నియును ఉపసంఘమువారిచే చర్చించబడగలవనియు వినను ప్రభుత్వమువారి బిల్లును మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ నె నెటునకంపి యుండలేదని కృష్ణన్ నాయుడుగారు పల్కియుం డిరనియు అదియధ్యాత్మముగాదని నుడిపిరి. ఈబిల్లు ఏవిధముగ సవరింపబడవలెనో నూచనల గావించవలసినదిగ కోరుచు సిండి కేటువారిని కోరియుంటిమి. అవశ్యక మైనచో సిండికేటువారివిష మై నెనెటుసభకును విచారణకై అంపవచ్చుననియు తెలుపబడెను. ప్రభుత్వమువా రెన్నియోమాదులు మరలమరల తెలుపునంతవర కును సిండికేటువారు తమ యభిప్రాయముల తెలిపియుండలేదు. చిత్తుబిల్లును తయారుజేసినపిమ్మటను గూడ సిండికేటు వారి కం పబడెను. పిమ్మట నైవేను సిండికేటుసభ్యులు తమ స్వాభిప్రాయముల మాత్రము ప్రత్యేకముగనంపిరి. వారు గావించిననూచ నలను వెక్కిరించి ఈ బిల్లునందు తేర్చియున్నాము. అని పల్కిరి.

పిదప ఉపపాదనవోటును పెట్టబడి అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

ఉపసంఘ సభ్యులు

పిమ్మట బిల్లు ఈక్రింద నుడవారింపబడిన సభ్యులుగల నెలెత్తుకమిటి విచారణకంపబడుటకు సభవారింగీకరించిరి.

శ్రీయుతులు యన్. సత్యమూర్తి, ఆర్. స్టాతాము, డాక్టరు మెప్పను, టి. సి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, దొరరాజు, శివరాజ్, దానియల్ థామస్, వి. సి. జాన్, సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు, ఉప్పి సాహెబు, కే. వరకురామారావు, కె. మాధవన్ నాయుడు, యన్. ముత్తయ్య మదలియారు, డి. బి. యమ్. కృష్ణన్ నాయుడు, డి. బి. యమ్. కుమారస్వామి రెడ్డియార్, సర్. పి. పాత్రో, హియర్బన్, గౌ. డా. ముగ్గురాయన్ (విద్యాశాఖా మంత్రుడు), జె. పి. సల్లానా, రామ నాథు రాజా, అడ్వోకేటు జనరలు సామనాడ్, పి. బి. మెట్టి, ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు.

శ్రీ సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు రాసంఘమున కధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

స్టాండింగ్ ఆర్డరులకు సల్లానాగారు రుపపాదించిన సవ రణలపై విచారణ విశ్వవిద్యాలయ సవరణ బిల్లుపై చర్చ ముగి యువరకు నిలుపబడవలెనని సత్యమూర్తిగారు రుపపాదన గావించ గా ఆమోదింపబడెను.

పిమ్మట 1924 సం.పు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయచట్టపు సవరణబిల్లును మంత్రిగారు నూచించిన నెలెత్తు కమిటి విచారణ కంపబడవలెనని శ్రీ సత్యమూర్తిగారుపపాదించగ ఉపపా దన చర్చలేకయే ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడెను.

అంతట సభ్యులు భూహారములై తేచిరి.

పి. యమ్. ఏ. యెస్టేటు

ఈ దిగువ ఆస్తి అమ్మబడును
మదరాసు—బ్రాడ్యేలో నున్న 2/48 గోడౌను. పోలీసుకచిగ వనరులోదురుదనున్న నెం 7 బంగాళా కోరత్ మర్చం టు వీధిలోనున్న 80 నెం వర్తకపు ఆవరణము మైలా పూరులో 150 గ్రాండుల యింటి స్థలములు.

చిత్తూరు జిల్లా—కార్యేటిసగర జమిందారీవారి పల్లిపాట తాలూకాలోని 92 గ్రామములు.

తంజావూరుజిల్లా—కొరడాచెరెవద్దనున్న భవనములు, శావులు యిండ్లతో సహామీదన రై కుమిల్లు, కొరడాచెరెలోనున్న 6 వేలీలమాగానిభూములు.

మధుర జిల్లా—తిరుపత్తూరు తాలూకాలోని వెలంగులము అను గ్రామము. తూ.తై అను గ్రామమునందలి యెండు కొ బ్బరితోట.

రామనాథు జిల్లా—కాల్వేకుడి తాలూకాలోని శేక్కునయోల్ అను గ్రామము.

బర్హా—840 యెకరముల మాగాని భూములు, లాబట్టా టౌను పివకు సమీపము, మైయంగ్యుంజిల్లాలోని మార్మియం గ్యుక్ రంగూన్, మార్మియంగ్యుక్, గోలింగాకోలో నున్న వర్తకపుకొట్టములు మరికొన్ని యిండ్లు.

పూర్తి వివరములకు.

MESSRS FRASER & ROSS, Receivers & Managers in C. S. 762 of 1926. 17, Armenian St., Madras.

నర్ మ. హబీబుల్లాగారు

నాగపట్నం పురపాలకసంఘసభ్యులము

స్థానికస్వపరిపాలనశాఖ—దేశ సేవకు గల

అవకాశములు

నాగపట్నం, నవంబరు 1:—గౌ. సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లాగారికి సేదకుదయము పురపాలకసంఘమువారు సన్మాన పత్ర మొసంగిరి. దానికి ప్రత్యుత్తరమొసంగుచు సర్ హబీబుల్లాగారు ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యుడు తమ పురమునకు వచ్చుటకదియే ప్రథముగావున వారణాసి యేర్పాట్లుజేయుట సహజమే ననిరి. తానిదివరకు మదరాసు ప్రభుత్వసభ్యునిగ నున్నాఁడెట్లు పని జేసినను కార్యభారము ననుసరించి అనేకపురములకు యువను యీ పురమున కిదివరకు రాజులక సేదనుచ్చి యీ సన్మానభాగ్యమును బడయుటకు సంతసము చెలిపిరి. సేను 28 ఏండ్లకుండి స్థానికస్వపరిపాలన శాఖయందు మొలగిరిని. ముని సిపలుతాలూకాజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షునిగ పనిజేసినవాడనటచే యీ శాఖయందుగల పరిపాలనా బాధ్యతలను, కష్టములను బాగుగ నెరుంగుదును. మునిసిపల్ సమస్యలు అందు పనిజేయువారి నేరితి యనుభవము నొసంగునో యెరుంగుదును. కావున యీ సంస్థలయందుండి తమ సోదరుల ఆరోగ్య, విద్యా, వైద్య సౌకర్యాభివృద్ధికి పాటుబడువారియెడ నా కెక్కువ గౌరవము గలదు. దేశాభిమానులు నిజమున సేవజేయుటకు స్థానికసంస్థలే మంచివార్తములు. కావున సోదర దేశయుల ఆరోగ్యైక్యైరాభివృద్ధికి పాటుబడు మీ కెల్లరు ప్రశంసార్హులు" అని జెప్పిరి. దక్షిణాఫ్రికాలో తన రాయబారవర్గము వారు చేకూర్చిన ఒడంబడిక అన్ని పక్షముల వారి యామోదమును బడయుట కానందమొంది, యా ఘనకార్యమునందు తన సహోద్యోగులకు శ్రమ మునుపదినది కాదనిరి.

ఖాను బి. వి. హమీదుసుల్తాను మరకయారు ఎ. కె. మహమ్మదు మొహిదీను మరకయారుగార్లు సర్ హబీబుల్లాగారికి 2-వ లేదీ సాయంకాలము విందొసంగి పురములోని భారత ఐరోపియను నాయకలందరి నాహ్వానించిరి.

సర్ హబీబుల్లాగారు

నాగపట్నం పాపకోయిలయంగల మలయా ఎమిగ్రేషన్ కమిషనరు దర్శించిరి. (ఆ. ప్రె.)

సైన్యాధిపతి పర్యటనము

ఎర్నాకులం, నవంబరు 1:—సేనాధిపతి సర్ విలియం బర్డువుడ్ గారు భార్యతోను కురూరైతోను సిబ్బందితోను నేటి దినము ఉదయము కొచ్చినచేరిరి. (ఆ. ప్రె.)

సేనాధిపతి కొచ్చినచుహార్బరు దర్శించుట

కొచ్చిన, నవంబరు 2:—సర్ విలియం బర్డువుడ్ గారు భారత సేనాధిపతి నిన్న సాయంకాలము మహారాజాగారి అప్పారముల విందుస్వీకరించి సేదకుదయము పరివారముతో బ్రిటిషు కొచ్చిన చేరిరి. పోర్టు ఆఫీసరు కెప్టను స్వామిగార తదితరులు వారిని సన్మానించిరి. సేనాధిపతి నాకాశయమును జూచిరి.

నడివీధిలో నెత్తిపై పెట్టోలుపోసి

ఒకనిని రగులబెట్టుట

పునుకొట్ట, నవంబరు 1:—మోటారుబస్సు డ్రైవరు ఆరోగ్యస్వామి ఒక టిక్కెట్టిచ్చు గుమాస్తాపై కోపముచే నడి వీధిలో పట్టుకొని నెత్తిపై పెట్టోలుపోసి అంటించెను. ఆరోగ్యస్వామియు అతనికి సాయపడిన మరియొకరును అరెస్టుచే యబడిరి. గుమాస్తా నటేశను వైద్యాలయమున చికిత్సనందుచు న్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలులో విప్లవోద్యమ

కార్యస్థానములు

బీహారు పోలీసువారి ఆహ్వాని

కలకత్తా, నవంబరు 1:—మూర్ఖు ఉత్తర బెంగాలులో ఉదయమున చాల ఇండ్లు సోదాచేయబడెను. బెంగాలంతటను విప్లవోద్యమ కార్యస్థాన ప్రచారము లున్నవని రుజువుచేయుటకు అనేక రికార్డులు దొరికినవట. దేవగరునందు దొరికిన ఆయుధముల సందర్భమున బీహారు పోలీసువారు ఈ సోదాలచేయ నలసినదిగ బెంగాలు పోలీసువారిని కోరగా నట్లు చేసిరట. దేవగరులో దొరికినసంకేతములను గ్రహింపగా అనేకులపేర్లు బైట బడెనట. ఇంతవరకు ఆరెస్టులు జరుగలేదు. (ఆ. ప్రె.)

వ్యవసాయసంఘము రంగూనుచేరుట

రంగూను, నవంబరు 1:—వ్యవసాయసంఘాధ్యక్షుడు డి. లిమలితుగో ప్రభువుతోతర సభ్యులు సేద రంగూనువచ్చిరి. గవర్నరుగారు పరివారముతోను మంత్రివర్గముతోను వారిని సౌకమ్యే సందర్శించి సన్మానించిరి. సంఘమువారు శేఖు విచారణ ప్రారంభించి 8వ లేదీవరకు జరిపి పిమ్మట మాండలేబోయెనరు. ఇరువది యేండ్లు కడచినపిమ్మట తాను మరలవచ్చిన నాటికి బర్మాలో యంతయభివృద్ధిగానుటకు లిమలితుగో ప్రభువు గారు సంతసము చెలిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఖరగబహదరుగారికి శిక్ష తగ్గింపలేదా?

కలకత్తా, నవంబరు 1:—సేపాలీబాలిక రాజకుమారిని అమ్మినందులకు అగర్వాలాయను మార్వారీని హత్యగానించినందులకు శిక్షింపబడిన ఖరగబహదరుసింగు అను విద్యార్థికి శిక్ష రెండేండ్లకు తగ్గించినమాట రూఢిగాదు. రెండేండ్లు శిక్ష యనుభవించిన తరువాత ప్రభుత్వము అవిషయమై తిరిగి యాలోచింతురు. (ఆ. ప్రె.)

1927 సం॥ అక్టోబరు తెనుగు రికార్డులు

ది గ్రామోఫోను కంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

కలకత్తా, బొంబాయి.

2575

10 ఇంచులు డబుల్ సైజుగ్రీన్ లేబిలు హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్ రికార్డులు 1-కి ధర రు 2-12-0.

కన్నడభాష	రికార్డు ఒకటికి రూ. 2-12-0	తెలుగు	రికార్డు ఒకటికి రూ. 2-12-0
కీర్తిమాలైన అసాక్షివిద్యాక విప్లవో బి. రాచప్ప, మైసూరు.		పి. ఆంజయ్య, (మైలవరము థియేటరు.)	
N 2276 { సైతర సరసనూ-ధారణో	కామచి అట్టాణా	N 2278 { ఈగతిమండగా ఏలరాడు	భింపాక మోహన
N 2277 { ఈశ్వరీయ్యకు కొట్టారప్ప, మైసూరు. అగ్నానిగలోడనే	భైరవి (హిందుస్తాని, కాఫీ)	N 2279 { జరకన్నముల ఎంతచెప్పిన	కామవరీని భూక్

రిజైజు హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్ హోర్ నూతన మాదిరి నెం 31,32
మైన్ ఆంప్లి ఫైయింగు హోరన్ టోన్ ఆరమ్,
నెం 4 సొండు బాక్సుచే అమర్చబడినది.

వివరములు.

ఏటవాలుగా నుండు ప్రక్క అంచులు గలిగిన కాబినేటు.

ఎత్తు 8 3/4" వెడల్పు 16" లోతు 15 1/2"

నెం 31

నెం 32

తేనుకొయ్యతో చేయబడిన కాబి నెట్, ఓక్ లేక మహాగనిఫీనిమ్ గలిగి 28" మెటల్ హోరన్, డబుల్ స్ప్రింగు మోటారు 10" టర్క్ టేబిల్, ఉపయోగించినవి, వాడనిసూదులను యుంతుటకు చిన్నగిన్నెలు, స్పీడురెగ్యులేటరుగలిగి యుండును.

ఓక్ ఫినిష్ నెల 1-కి రు 145
మహాగనిఫీనిమ్ ,, 150

ఓక్ ఫినిష్ నెల 1-కి రు 175
మహాగనిఫీనిమ్ ,, 180

The Gramophone Co., Ltd.,
Post Box 48 Calcutta 28, Rampart Row Bombay

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

రాజమండ్రి కాశీ పండితులు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు రచించినది. ఆంధ్ర భాషానుశాసనముగా వీరతత్వముగా 15 ప్రాధ్యక్షాక్షరాలను కలపగా 150 ప్రాధ్యనువాకపుట ప్రయోగములలోను నులభింపజేసి వివరింపబడినది. దీనికి శ్రీయంత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యస్. ఏ. గారు దన్యమైన పీఠిక వ్రాసిరి. గమరూ 60 పంది పండితులు సదభిప్రాయము లిచ్చిరి. అనేకపత్రికలు ప్రశంసించినవి. భాషాశాస్త్రము తెలిసి యానందించుటకు చనిన యోగ్యమగ్రంథము. 360 పుటలు 14 ప్రకరణములు 2 భాగములు. ధౌవేదికాక. 1-4-0
రెండు భాగములు కలిపిన బైండు. 1-8-0
ఉత్తరరానునరీత్ర భవభూతికృతికి సరసమైన తెలుగు 0-12-0
ఆంధ్ర దేశసూచకము, రూపక, నాయక, రసాదుల లక్షణములు చక్కగా వివరింపబడినవి. 0-8-0
కావలసినవా రిట్లు వ్రాయవలెను. 4150
మేడూరి-శ్రీరామమూర్తి, ఇన్నీసుపేట, రాజమండ్రి.

మదన కామేశ్వరిలేహ్యము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్పత్తువ, శుక్ల నష్టము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి నుంచి బుమును, పిర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును కలిగించును. 2 డబ్బీలు చూసును. 20 తొలముల డబ్బీలు 1-4-0
పాలనుగంధి లేహ్యము—రక్తమిశ్రిత శ్రేష్ఠమయినది సవామేహము, మేహబాహులు, మచ్చలు, యింతరవర్ణరొగములు క్షయింపులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చూసును 20 తుల డబ్బీలు 1-4-0 ని. పి. శిర్డీలు వేరు. 2850
పి.పి. అండుజో, ఆయుర్వేదసమాజం, తెలివేటి-నెల్లూరుజిల్లా
దంతచూర్ణము
డబ్బీ 1-3 కే 0-2-0; 12-3 1-4-0
ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లతో ముటవలన చిగుర్లు గట్టదును. చిగుళ్లునుండి రక్తము కాయును. జోటచూర్ణంధము శిర్యాంధము. పండ్లు ముచ్చములవలె తేల్చగా మంచును ఆమ్మ తాగినచో దిబ్బో. బొంబాయి - నందరావు

Price Annas 10 only.
AMRUTANJANI DEPO
BOMBAY & MADRAS.

దేశాభిమానులెవరు? స్వదేశీయ పరిశ్రమములను విదేశపోటీలనుండి కాపాడునట్టివారే

1964
3
ది. మద్రాసు వెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ
పోస్టు బాక్సు నెం. 86, మదరాసు.
రాజబంగారమునకును, మంచి వండికిని గొప్పరంప చేయగలము.

కరంచందు చబిల్దాసు, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకసాలవీధి, సాహుకారుపేట, మద్రాసు. 3197
దరఖాస్తును పంపిన ఉచితముగ క్యాటలాగు పంపబడును.

రు 116 లు బహుమానము
ఇప్పటివరకు నేను రచించిన 15 జ్యోతిషగ్రంథములలోను, జ్యోతిషముందు బొత్తిగా ప్రవేశము లేనివారు ను, నమ్మకములేని వారును 8 ఆదాయి ఖరీదుగల జ్యోతిష ప్రథమభోగియు, కొంతవరకు ప్రవేశముగలవారు 2-లు ఖరీదుగల జ్యోతిష విద్యాప్రకాశక భావఫలాధ్యాయమును చదివినచో పూర్తిగా సహాయకారియగును. జ్యోతిషప్రథమభోగినివలన ఒక వారమురోజులకే జ్యోతిషముందు ప్రవేశముగలిగితిరును. అట్టివారికి ఈ 2 గ్రంథములలో నేదినవచ్చకపోయినను పైబహుమాన మియ్యబడును. ఇంకను వివరములు కావలసినవారు వ్రాయును.
ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి,
గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

చేతిపనులు-వర్తకరహస్యబోధిని
50 రూపాయలనుండి 500 రూపాయలవరకు నెలకు సంపాదించవచ్చును.
ఈ పుస్తకములో అనేకవిధములైన, సబ్బుదినుసులు, నెంట్లు అత్తరు, వెంట్రుకలు పెరగడమునకు తెలుసులు, హేరాయల్ ను, పవర్ మెంటు, వార్మిన్, ఎర్లములు, లక్ష్మీకోపులు, పన్నీరు, మర్బర్లు, ఎరెబడ్ వాడర్, మైనపువర్ణులు, కర్పూరం, అద్దము, మంచుగడ్డ, సిరాదినుసులు, గిల్లు యిచ్చే విధము, చాయవేయు విధము, రంగులు, వేసెలమున్, కస్తూరి, బాణసంచా, రొట్టి, బక్కు, బిస్కెట్లు, కేసు, ఆరంబరఫీ, ఐస్క్రీము, బుబుసు, బూట్ పాలిష్, మసాలాపాడి, ఉడక్కలాం, ఓమంపాటర్, కాడి, అగ్నిపుల్లలు, కాగితము, పెన్ను, పల్లుపాడి, తేహ్యము, త్రలము, సూత్రలు మొదలగు అనేక చేతిపనులు యంత్రసంబంధము నభివృద్ధింపక సాధారణముగ నులభిముగ ఆంధ్ర ముఖ్యముగ లాభదాయకప్రదముగ తయారుచేయ విలువపడిన పరిశ్రమలు 220 యిందు వ్రాయబడియున్నది. పుస్తకము వెల రూ 1-0-0.
మాణిక్యలిలాస ముద్రాక్షరశాల, 12, అరుణాచలమొదలి వీధి, మదరాసు.

శాంతి 4143
(భక్తిజ్ఞాన విషయిక తెలుగుమాసపత్రిక)
శ్రీ శాంత్యాశ్రమము, తోటపల్లి కొండలు, ప్రత్తిపాడు పోస్టు, గోదావరిజిల్లా, కరవున నెట్టెంబరు (1927) మాసమునుండి వెలువడు తెలుగుమాసపత్రిక. ఈ శాంతి పత్రికయొక్క ఆదర్శము మీ హృదయములకు శాంతినిచ్చుటయే. సర్వదేశ మతములయొక్క పరిపూర్ణతన మహాభావులందరి బోధనలును అనుభవములును, ఉపదేశములును ప్రకటింపబడును. ప్రతి ఆధుని హృదయమనకాంతి కనుమరుగు జూచుటయే మా ముఖ్యోద్దేశము. సంవత్సరము చందా రూ 2-0-0. మాత్రమే.
PEACE.
(A Monthly Journal of Life Light and Love).
This is an English organ of Sri Santi Asram, To be issued from January 1928. It shall aim to show the Centre to which all radii of different doctrines converge. Touching the fundamental ideas and ideals taught in all the great religions and philosophies of the world.
Annual Subscription Rs. 3/- only
Apply to:—
THE MANAGER,
SRI SANTI ASRAM,
TOTAPALLI HILLS,
Prattipadu Post. E. GODAVARY Dt.

గోరక్షణసంఘవిజ్ఞప్తి 4153
రాజమహేంద్రవరమున స్థాపించియున్న, శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణశివశాలయమునందు లోక కల్యాణ మొనర్చెడి, వీధ గోవుల భాద్యులను, శుభసూచకలవలెముకాకుండు రక్షించి పోషించుటకును, సంతాపకరిమైనగోవుల బాపి; అవరద్యావర గోవులమునునట్లునర్చుటకును, శత్రుకృతుల సాహాయ్యముతో. అసంఖ్యాకముగ గోవుల భాద్యులగానక వాసములకు తగిన గో పుష్పవనములు గల తోటపురమధ్యమున క్రయముపొంద్యయినా సంఘము కలెప్పుడుచేయించియున్నాము.
ఈ యాద్యమునునందు మహాలాజులారా సామాన్యులవరకు హిందూమహమ్మదియూది సోదరీసోదరులు తమశక్త్యానుసారము నేలు నందును పదులు ఒకట్లాడి ప్రసన్నము దయచేసి గుమారు 10 నేలనుండి సభ్యుల పోషించియున్నాడు. లభి లాభిద్రవ్యము వేసవేలంసభ్యులు అత్యంతశక్తి మెయున్నది. విరాళములు వర్షాశనములు మున్నగుచుదాటు వెంటనే రాజమండ్రికి శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణసంఘము వేర పోస్తుద్వారా తమ సంపూర్ణమైన యద్రుష్టుతో సామ్యుపయోగింపబడి తిరుగబహుళాదాతలకు అప్పు రసేను రూపమునకు అందచెయ్యబడును. ఇట్లు శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణసంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి, దేవరపల్లి వెంకటరసేంపూర్ణ ప్ర. రాజమం